

Új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
15. (1080.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,1440 ▲
1 amerikai dollár	2,9528 ▲
100 magyar forint	1,5219 ▼

Aktuális 2**Szavazásra vár Barroso csapata**

Zöld fényt kapott tegnapra az öt meghallgató európai parlamenti szakbizottságtól mind a 25 EU-biztosjelölt, és már csak az – egyelőre meg nem hallgatott – új bolgár jelölt jóváhagyása hiányzik ahhoz, hogy az Európai Parlament elé terjesszék szavazásra az új összetételű Európai Bizottságot, az EU legfőbb végrehajtó testületét.

Gazdaság 6**Inflációbiztos az IMF-hitel**

Bár az inflációs cél nem teljesült tavaly, Románia a jelek szerint megkapja a soron következő, 2,3 milliárd eurós hitelrészletet a Nemzetközi Valutaalaptól. Egyedül az a kérdés, hogy a jegybankhoz vagy a Pénzügyminisztériumhoz érkezene-e be a pénz.

Társadalom 7**Bakancsos főtanfelügyelő**

A politika támogatását élvezve, de a szakma igényeit igyekszik kielégíteni Hargita megye új főtanfelügyelője, Ferencz S. Alpár egy év alatt a harmadik, aki ezt a tisztséget tölti be: úgy véli, bakancsban, terepmunkával a súlyos konfliktusok is rendezhetők.

Vezércikk 3**Lila köd a PSD-ben**

Viorel Hrebenciuc, az egykori kampányfőnök leváltása a képviselőházi frakció éléről az első konkrét jel arra, hogy Mircea Geoană talán nem éri meg a hűsvétot a PSD elnöki székében. Igaz, most már maga is sietne – talán arra számít, hogy ellenfeleinek nem marad idejük összeszedni magukat. ▶

Szócs Levente

E nap a magyar kultúráé

Kelemen Hunor miniszter szerint van pénz a művelődésre, csak pályázni kell**Kelemen Hunor, Románia kulturális minisztere (balra) és házigazdája, Borboly Csaba a Hargita Megyei Kulturális Központban tartott kiállítás megnyitón**

„Van pénz, csak pályázni kell. A tavaly az erdélyi magyar könyvkiadás messze fölülreprezentálta magát a kulturális alap pályázatain, és sikeresen folyamodtak támogatásért. A magyar könyvkiadók eredményesebben, jobban pályáztak, mint a románok” – hangsúlyozza Kelemen Hunor, Románia nemrégiben kinevezett kulturális minisztere az Új Magyar Szónak a Magyar Kultúra Napja alkalmából adott interjújában. Lapunk erdélyi körképet készített a január 22-ét, a Himnusz Ünnepe megelőző rendezvényekről. **Írásaink a 8. oldalon ▶**

Felemás posztokozás

▶ Továbbra is felemás a helyzet az erdélyi megyékben az RMDSZ és a Demokrata-Liberális Párt közötti helyi együttműködési tárgyalások kapcsán. Míg egyes megyékben már lefolytatták a tárgyalásokat és a két párt országos vezetősége által meghatározott elvek szerint elosztották a helyi intézményvezetői tisztségeket, addig más megyékben még asztalhoz sem ültek. Előreláthatólag a megyék zömében hátrvén letisztul a helyzet, bár az sincs kizárva, hogy lesznek olyan helyek is, ahol központi beavatkozásra lesz szükség ahhoz, hogy a helyi vezetők ne essenek egymás torkának. **3. oldal ▶**

Emlékezés a zsidó áldozatokra

▶ A bukaresti, Giurgiului úti zsidó temetőben emlékeztek tegnap a fővárosi zsidóknak az 1941. január 21–23. közötti vasgárdista lázadás idején történt

lemészárlására. Az áldozatok emlékére állított emlékmű előtt tartott gyászszertartáson Oren David, Izrael bukaresti nagykövete is részt vet. **2. oldal ▶**

David Oren, Izrael bukaresti nagykövete mond kaddist Fotó: Salamon Márton László

A zöldeket is várja Borbély

▶ Két hét múlva tartja első találkozóját Borbély László a környezetvédő civil szervezetekkel a verespataki aranybánya ügyében. Erről tegnap lapunknak a környezetvédelmi miniszter nyilatkozott, aki igazságtalannak tartja azokat a vádakot, amelyek szerdán érték személyét és az általa vezetett tárcát a zöld szervezetek részéről. „Olyasmiket adtak a számba, amit én soha nem mondtam” – jelentette ki Borbély László.

Folytatása a 2. oldalon ▶

Mai mellékletünk:
úmsz **színekép**

Röviden

Románia újabb hatszáz katonát küld Afganisztánba

Hatszáz katona afganisztáni kiküldetését hagyta jóvá tegnap a Legfelsőbb Védelmi Tanács, amellyel a román kontingens a NATO-békefenntartó erők keretében ezernyolcszáz főre nő – áll az elnöki hivatal közleményében. Továbbá tájékoztatnak, hogy idén a hadsereg 3753 katonát küldhet az ország határain kívüli missziókra, ezek közül 2342-en már hadszíntéren tartózkodnak, 1411 katona pedig készenlétben áll. A mostani létszámnövelés összefüggésben áll azzal az ígérettel, amelyet Barack Obama amerikai elnök „sajtott” ki a NATO-tagországoktól az amerikai kontingens harmincezer fővel való növelésekor.

Szlovákia: nem engedték adásba a magyar szerkesztőség vitaműsorát

A közszolgálati Szlovák Televízió (STV) vezetése egy nappal a sugárzás előtt leállította a magyar szerkesztőség Terítéken című vitaműsorának sugárzását, mert kiegyensúlyozatlannak találta azt. A műsornak szerdán késő este kellett volna adásba kerülnie, de helyette egy korábbi műsor ismétlését láthatták a nézők – írta csütörtökön az Új Szó című szlovákiai magyar napilap. „A vita nem volt kiegyensúlyozott, csak az egyik oldal álláspontja hangzott el” – mondta a lapnak Peter Susko, az STV szóvivője. Roman Lipták, a televízió programigazgatója a felvett anyag átdolgozását kérte a nemzetiségi szerkesztőségtől.

Magyar egyházi vezetőkkel találkozott Szili Katalin Kárpátalján

Magyar egyházi vezetőkkel, politikusokkal és főiskolai diákokkal találkozott, magyar emlékhelyet koszorúzott és kiállítást nyitott meg csütörtökön Kárpátalján Szili Katalin, a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fóruma (KMKF) állandó bizottságának elnöke. Kétnapos kárpátaljai látogatásának második napján Szili Katalin Beregszászon megbeszélést folytatott Bendász Dániellel, a magyar görög katolikus esperesi kerület főesperesével, majd Munkácson Majnek Antal római katolikus megyéspüspökkel találkozott, és beszédet mondott a Munkácsi Humánpedagógiai Kollégium magyar tagozatának ünnepi rendezvényén. Ezután megkoszorúzta a kárpátaljai város szülőttének, Munkácsy Mihálynak a mellszobrát.

Visszakerült az auschwitzi múzeumba a tábor ellopott felirata

Visszakerült tegnap az auschwitzi (Oswiecim) múzeumba az egykori náci haláltábor bejáratának eredeti felirata, amelyet lengyel bűnözők december 18-án loptak el, s amelyet három nappal később a lengyel rendőrség megtalált – közölte a helyi rendőrség a múzeum szóvivőjére hivatkozva. A ma múzeumként működő dél-lengyelországi, auschwitz-birkenau munká- és megsemmisítő tábor egykori foglyai által készített, Arbeit macht frei (*A munka szabaddá teszi*) szövegű feliratot a lopás után egy másolattal pótolták. A feliratot alaposan restaurálni kell, ami hónapokig eltarthat. Egyelőre nincs döntés arról, hogy visszakerül-e eredeti helyére, vagy a kiállítási tárgyak között lesz megtekinthető.

Lemondott a litván külügyminiszter

Lemondott Vygaudas Usackas litván külügyminiszter tegnap, menesztését Dalia Grybauskaitė államfő kezdeményezte. Az elnök szerdán javasolta Andrius Kubilius kormányfőnek, hogy mentse fel tisztségéből a külügyi tárca vezetőjét. Linas Valsis elnöki szóvivő azt mondta, hogy az államfő nem tartja lehetségesnek a távlati együttműködést a külügyminiszterrel, mert már nem bízik benne. Grybauskaitė nem tartja megengedhetőnek, hogy a miniszter saját külpolitikát folytasson úgy, hogy nem egyeztet az ország elnökével.

Szavazásra vár Barroso csapata

Hírösszefoglaló

▶ Zöld fényt kapott tegnap az európai parlamenti szakkbizottságtól mind a 25 EU-biztosjelölt, és már csak az – egyelőre meg nem hallgatott – új bolgár jelölt jóváhagyása hiányzik ahhoz, hogy az Európai Parlament elé terjesszék szavazásra az új összetételű Európai Bizottságot, az EU legfőbb végrehajtó testületét. A jelölti meghallgatásokat az előző héten, valamint e hét elején tartották meg, és a szakkbizottságok sorra tájékoztatták levélben Jerzy Buzek parlamenti elnököt a meghallgatás eredményéről. Végül a 26 jelölt közül 25 – köztük a román Dacian Cioloș kapott támogató értékelést.

A bolgár Rumjana Zseleva néhány nappal a meghallgatás után visszalépett, és a szófiai kormány Krisztalina Georgieva világbanki alelnököt jelölte helyette a humanitárius segítségnyújtási tárca élére. Csütörtökre ütemezték be Georgieva találkozóját José Manuel Barrosoval, az Európai Bizottság elnökével. Valószínűleg február 3-án tartják Georgieva parlamenti szakkbizottsági meghallgatását, 9-én pedig a teljes parlament Strasbourgon szavaz az Európai Bizottság egészéről.

E menetrendet illetően szerdán némi bizonytalanság keletkezett. A Strasbourgon zajló plenáris ülésen ugyanis sok képviselő elégedetlenségét hangoztatta amiatt, hogy nem kapta meg időben an-

José Durao Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke Fotó: Mihály László/archív

nak a megállapodásnak a szövegét, amely az Egyesült Államokkal való banki adatcseréről szól, és amelynek elvben február elsején hatályba kellene lépnie. Ezért felmerült, hogy január 27-re vagy 28-ra rendkívüli parlamenti ülést hívjanak össze. Ha ez megtörténne, valamint ezzel egy időben Georgievát hajlandóak lennének „gyorsított eljárással” jóváhagyni, akkor elvben 27-28-ra beil-

leszhető lenne a plenáris ülés napirendjébe az Európai Bizottságról való szavazás is.

A tegnapi plenáris ülésen azonban az elnöklő olasz Gianni Pittella parlamenti alelnök bejelentette, hogy a banki adatcseréről február 9-én lesz a plenáris szavazás. Ebből nyilvánvalóan az is következik, hogy a bizottság megalakítása szintén elhúzódik február 9-ig. ◀

A zöldeket is várja Borbély

Folytatás az 1. oldalról

Amint beszámoltunk róla, közös állásfoglalásukban a hetven környezetvédő szervezet többek között azt róttta fel a miniszternek, hogy fogadta hivatalában az aranybánya megnyitását tervező Rosia Montana Gold Corporation képviselőit, szerintük ugyanis ez a projekt „burkolt támogatásról” árulkodik. „Már akkor kijelentettem, hogy készen állok meghallgatni a zöldek álláspontját is, és velük is találkozót tervezek. Ez két héten belül megtörténik” – jelentette ki lapunknak a tárcavezető. Borbély László hangsúlyozta: soha nem mondta azt, hogy a verespataki beruházás ügyében egyedül a környezetvédelmi miniszter hivatott dönteni, s azt sem, hogy ebben a Legfelsőbb Védelmi Tanács (CSAT) a legilletékesebb – mint ahogy a zöldek állítják. „Azt mondtam: Verespatak ügyében a kormánynak és a környezetvédelmi minisztériumnak kell dönteni, s mivel stratégiai kérdés, helyeslem, hogy vitassa meg a CSAT is” – szögezte te Borbély. A tárcavezető emlékeztetett: arra hívta fel az RMGC képviselőinek figyelmét, hogy mindaddig, amíg nem teljesülnek a beruházás jogi feltételei, nincs is miért tárgyalni a projektről. „Azt szerették volna, hogy folytatódjon az engedélyeztetési eljárás, s közben beszerzik a hiányzó dokumentumokat. Én azt válaszoltam: az ország törvényeit be kell tartani” – mondta a miniszter, aki éppen azért jelölt jogászokat a minisztériumban megalakuló Verespatak-bizottságba, hogy legyen kivel konzultálnia a projekt kapcsán felmerülő jogi kérdésekről. ◀

Haiti: alig győznek temetni

Hírösszefoglaló

▶ A földrengés sújtotta Haitin alig győzik eltemetni a halálos áldozatokat: gépekkel újabb és újabb tömegsírokat ásnak, és naponta tízezer holttestet földelnek el. Tekintve, hogy a katasztrófa halálos áldozatainak számát mintegy 200 ezerre becsülik, és eddig mintegy 80 ezret tettek tömegsírba, ennek a feladatnak még messze nincs vége. A földönfutóvá lett emberek számát már kétfélmillióra becsüli a port-au-prince-i kormány, szemben a korábbi, másfél millióról szóló becsléssel. Azok száma, akik azonnali segítségre szorulnak, 250 ezer lehet – teszi hozzá a kormány. A sérülteknek jelenleg 12 napot kell várniuk arra, hogy ellássák őket. Egy-egy sátor táborban több ezer főt szállásoltak el, tisztálkodásra kevés lehetőségük van, vagy egyáltalán nincs. Az Orvosok Határok Nélkül (MSF) nemzetközi segélyszervezet művelési igazgatóhelyettese, Greg Elder tegnap elmondta, hogy egyebek mellett hasmenésjárványra és légúti fertőzések elterjedésére lehet számítani. A használható épületek hiánya miatt a port-au-prince-i kormány a szabad ég alatt, a tűző napon tartja üléseit. A kabinet kommunikációs „irodája” egy kempingasztalból áll egy fa árnyékában. ◀

Bukaresti emlékezés a vasgárdista lázadók zsidó áldozataira

Salamon Márton László

▶ „Mindig a zsidókkal kezdik, de soha nem állnak meg itt” – fogalmazott Paul Schwartz, a Zsidó Hitközségek Szövetségének (FCER) alelnöke azon a megemlékezésen, amelyet tegnap tartottak a bukaresti, Giurgului úti zsidó temetőben. Paul Schwartz felidézte az 1941. január 21–23-án, a vasgárdista lázadás alatt összesen 125 fővárosi zsidó lemeszárolásának történetét. Az áldozatok emlékére állított emlékmű és a hosszú sorokban álló sírkövek előtt tartott gyászszertartáson Oren David, Izrael bukaresti nagykövete kifejtette, az utókor kötelessége a megemlékezés, „azért, hogy ilyesmi soha többé ne történhessen meg”. Az emlékmű talapzatára Aurel Vainer parlamenti képviselő, a Zsidó Hitközségek Szövetségének elnöke és Erwin Simsensohn, a Bukaresti Zsidó Hitközség elnöke helyezte el gyászkoszorút. A halottakért mondott hagyományos imát, a kádist Slomo Sorin Rosennek, Románia főrabbi-jával és Adler Józseffel, a bukaresti rabbinátság kántorával együtt mormogta el a csikorgó hidegben a mintegy százfős emlékező tömeg. ◀

Aurel Vainer és Erwin Simsensohn helyezte el gyászkoszorút

A szerző felvétele

Felemás posztokkodás

ÚMSZ-összeállítás

Továbbra is felemás a helyzet az erdélyi megyékben az RMDSZ és a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) közötti helyi együttműködési tárgyalások kapcsán. Míg egyes megyékben már lefolytatták a tárgyalásokat és a két párt országos vezetősége által meghatározott elvek szerint elosztották a helyi intézményvezetői tisztségeket, addig más megyékben még asztalhoz sem ültek. Előreláthatólag a megyék zömében hétvégén letisztul a helyzet, bár az sincs kizárva, hogy lesznek olyan helyek is, ahol központi beavatkozásra lesz szükség ahhoz, hogy a helyi vezetők ne essenek egymás torkának.

Hét aligazgató Temes megyében

A demokrata-liberálisokkal kötött kormányzati együttműködés jegyében hét magyar aligazgatót neveznek ki Temes megyében – jelentette be Halász Ferenc, a helyi RMDSZ-szervezet elnöke. Helyettes főtanfelügyelői tisztségbe nevezik ki Halász Ferencet, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési igazgatóság egyik aligazgatója Csósz János, az állategészségügyi igazgatóság aligazgatója pedig Daróczy Csaba lesz. A liberálisokkal közös 2004-2008-as kormányzás alatt mindhárman már bizonyítottak ezekben a vezetői állásokban. A munkaügyi felügyelőségénél Szász Ferenc megőrzi aligazgatói tisztségét, amelyet jelenleg is betölt. „Az RMDSZ által jelölt személyek kerülnek az

Országos Lakástügyndökség (ANL) helyi irodája, a nyugdíjpénztár és a munkaerő-tügyndökség aligazgatói székébe is, de az ő nevüket az aláírt protokollum értelmében még nem hozhatjuk nyilvánosságra” – nyilatkozta a *Nyugati Jelennek* Halász Ferenc. A PD-L helyi szervezetével kötött megállapodást a Temes megyei RMDSZ tegnapi ülésén hagyta jóvá.

Szakértőket javasolnak a Hunyad megyei

A dekoncentrált intézmények működését jól ismerő szakértőket javasol a Hunyad megyei RMDSZ – fejtette ki Winkler Gyula területi elnök, hozzátéve, hogy a demokrata-liberálisokkal csak ma délután ülnek tárgyalás-asztalhoz. „Az általunk javasolt vezetők egy része már bizonyított 2005-2008 között. Hozzáértésükre nagy szükségünk van, ugyanis a gazdasági válság erőteljesen sújtotta Hunyad megyét” – mondta el az *Agerpres* hírügynökségnek Winkler. A megyei elnök nem volt hajlandó részletezni azt, hogy az RMDSZ milyen

Bevonják az SZNT-t is a hatalom bűvkörébe?

A Székely Nemzeti Tanács (SZNT) csíkszéki, gyergyószéki és udvarhelyszéki területi elnökeivel, Veress Dáviddal, Ambrus Árpáddal és Incze Bélával tanácskozott Borboly Csaba, Hargita Megye Tanácsának elnöke. „Az SZNT-nek a szerepe a székely társadalom megszervezésében, javaslatételben, a székely identitás erősítésében van, és szeretném, ha az eddiginél intenzívebbé válna a megyei tanács és az SZNT közötti együttműködés a társadalmi élet minden területén. A romániai belpolitikai fejlemények azt mutatják, hogy Székelyföld megyei számos új lehetőséget, jogosítványt kaptak, kapnak, s most rajtunk áll vagy bukik, hogy mire megyünk ezekkel a lehetőségekkel” – nyilatkozta Borboly Csaba. Az SZNT-elnökök üdvözölték a tanácskozási kezdeményezést, támogatják az elindított programokat, amelyeket véleményezéssel, javaslatokkal és a helyi közösségek tájékoztatásával, bevonásával tudnak segíteni.

intézményeknél szeretné „elhelyezni” embereit.

Besztercén átveszik a PSD helyét?

A Beszterce-Naszód megyei RMDSZ egyelőre nem döntötte el, hogy milyen igazgatói tisztségeket igényeljen a PD-L-vel folytatott tárgyalásokon – vallotta be Kocsis András területi elnök. Hozzátette: várják, hogy az országos politikában szereplő Ioan Oltean megyei PD-L-elnök érjen

haza Bukarestből és akkor asztalhoz ülnek. A megyében eddig egyetlen tisztséget kapott az RMDSZ, de az alprefektusi posztra jelölt Borsos László mindeddig nem vehette át hivatalát, mert nem kapta meg a közhivatalnoki besorolást. Beszterce-Naszód megyében három intézményt – környezetvédelmi hatóság, nyugdíjpénztár és fogyasztóvédelem – továbbra is a szociáldemokraták által jelölt igazgatók vezetnek és híresztelések szerint ezekre számíthat az RMDSZ. ◀

Igazgatói tisztségekre „váltják be” a Kárpátokon túli alprefektusokat?

Továbbra sem nevezte meg jelöltjét az RMDSZ a már korábban kialakított mezőgazdasági államtitkári posztra, mert a héten még nem ült össze a jelölést végző Szövetségi Állandó Tanács (SZÁT) – tudtuk meg Kovács Péter ügyvezető alelnöktől. Betöltésre várnak még a kisebbik kormánypártnak adott alprefektusi tisztségek is két Kárpátokon túli megyében, Argesiben és Teleormanban. Ez utóbbi két poszt esetében a SZÁT nem is igyekszik a jelöléssel, Kovács Péter szerint már csak azért sem, mert esély van arra, hogy az RMDSZ más tisztségekre váltsa

ezeket. „Nyilván nem közvetlen érdekünk a Kárpátokon túli posztok mielőbbi betöltése. Elképzelhető ugyanis, hogy cseréjükben megkaphatunk más fontos tisztségeket” – magyarázta a politikus, aki emlékeztetett: a Tăriceanu-kormányzat második felében az RMDSZ a Mehedintji megyei prefektusi funkciót egy államtitkári tisztségre váltotta. Mint ismert, az RMDSZ hat minisztériumban alkudott ki államtitkári posztot, öt tárcánál már megnevezte jelöltjét is. Ez utóbbiak közül mindeddig csak Niculescu Tómit nevezték ki a Külügyminisztériumba.

Élesedik a hatalmi harc a PSD-ben

Hírösszefoglaló

► Cristian Diaconescu, a Szociáldemokrata Párt (PSD) alelnöke tegnap elismerte, hogy az alakulat elnöki tisztségére pályázók ajánlással keresték meg. Hozzátette: mind Mircea Geoană, az alakulat elnöke, mind pedig Adrian Năstase, a PSD országos tanácsának elnöke vezetői tisztséget kínált maga mellett, amennyiben elnökké választják a soron következő szociáldemokrata kongresszuson. „Rendkívül örülök, hogy a jelöltek csapatban gondolkodnak. Jómagam, ahhoz a csapathoz csatlakozom, amely ideológiailag és szerkezetileg erős PSD-t biztosít, és amely fenntartja a párt egységét és európai irányultságát” – titokzatoskodott Diaconescu. A jelenlegi alelnök hozzátette: választásában nem a neki ígért tisztség lesz a sorsdöntő, hanem az elnökjelölt projektje.

Pártbeli források szerint Năstase saját jelenlegi tisztségét kínálta Diaconescunak, Geoană pedig „a párt második emberévé” tenné a volt külügyminisztert.

„Fekete báránnyá” lett Ponta?

Mircea Geoană eltávolította a PSD alapszabályzat-módosító bizottságának elnökét Victor Ponta alelnököt, akinek helyét egy má-

Elődje és utódja? Adrian Năstase (jobbra) visszavenné Mircea Geoanától a PSD elnöki tisztségét

sik alelnök, Liviu Dragnea veszi majd át. „Geoanának személyes érdeke, hogy az alapszabályzat egyes pontjait ne módosítsák, ezért bizalmi embereket akar tudni a bizottságban. S ugyanakkor azt se tudja megbocsátani Pontának, hogy átállt Năstase táborába” – nyilatkozták a *NewsIn* hírügynökségnek belső PSD-s források. A hírt Ponta is megerősítette, aki közölte, hogy Geoană e-mailben értesítette arról, hogy leváltja a bizottság elnökét. „Valószínűleg arra a következtetésre jutott, hogy már nem vagyok jó jogász, aki ezekkel a kérdésekkel meg tud birkózni. Sem én, sem a

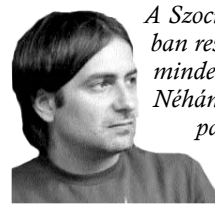
bizottság többi tagja, akiket az elnök úr most leváltott” – kommentálta Geoană döntését Ponta. Hozzátette: fegyelmezett párttagként viselkedik, és az országból jövő módosító javaslatokat továbbítja azoknak, akik átveszik az ügyet.

Bosszút állnak Geoanán?

A párt csúcsein és a helyi szinteken egyaránt Geoană fejét követelik. A sajtóban olyan megfogalmazások látnak napvilágot, amelyek szerint a szociáldemokraták körében elérkezett a „bosszú óra-

ja”, Geoană napjai meg vannak számlálva. Egyes kommentárok szerint a párt helyi kiskirályai, az úgynevezett helyi bárók szét akarják marcangolni az eddig központosító erővel rendelkező pártelnököket. Szemére hányják azt is, hogy nemcsak az államfőválasztáson, hanem az egy évvel korábbi parlamenti választásokon sem sikerült a demokraták fölébe kerekedni. A pártelnököt most azzal vádolják, hogy vezetése alatt „ideológiai tisztaságát” is elveszítette a párt, eltávolodott a szociáldemokrata eszméktől, és világos politikai stratégiát sem volt képes kidolgozni. ◀

Lila köd a PSD-ben

A Szociáldemokrata Pártban restauráció készül, minden jel erre utal. Néhány napja még csupán két ember volt, aki határozottan az elnök sürgős leváltása mellett foglalt állást: az utóbbi

Șoșcs Levente

időben mellőzött Miron Mitrea, valamint Vrancea megye kiskirálya, Marian Oprisan. Utóbbi egyike volt azoknak, akik négy éve meghatározó szerepet játszottak Mircea Geoană pártelnökké választásában, megfürva Ion Iliescu leköszönő államfő visszatérését a Szociáldemokrata Párt élére. Most, a kudarcos elnökválasztás után Oprisan volt az első, aki nyíltan ajánlotta a lemondást a gyakorlatilag azóta „lila ködben” úszó Geoanának.

A pártelnöknek most azt róják fel, amiért négy éve megválasztották: a gyengeséget. 2005-ben a megyei kiskirályok azért preferálták Ion Iliescuvál szemben, mert remélték, hogy irányítani tudják. Számításuk részben be is vált, csak hogy közben kiderült, Geoană nemcsak velük szemben gyakorolja „erényét”, hanem abból kifolyólag a rá kiszabott feladatok ellátni és a mögötte állók érdekeit képviselni is képtelen. (Külön kérdés, amelyre talán később választ kapunk, hogy mi okból halogatták az elnökcserét mostanáig, volt-e valamilyen okuk erre a választások gyors egymásutániságát leszámítva?)

Violet Hrenbenciuc, az egykori kampányfőnök leváltása a képviselőházi frakció éléről az első konkrét jel arra, hogy Mircea Geoană talán nem éri meg a Hűsvétot a PSD elnöki székében.

Igaz, most már maga is sietne – talán arra számít, hogy ellenfeleinek nem marad idejük összeszedni magukat. Hiú ábránd, hiszen a táborok a Szociáldemokrata Pártban – az alakulat szerencsétlenségére – mindig készen állnak. Ez nem volt mindig így, viszont Adrian Năstase óta senki nem tartja össze a pártot. Talán ezért is emlegetik egyre többen és egyre hangosabban az elnökségtől 2005-ben önszántából félreállt, majd röviddel később csaknem teljesen félreállított politikus nevét. Ugyanakkor látszik, hogy a táborok még mindig nem döntötték el, hat elveszített választás után vezetőt vagy csak elnököt akarnak. Érdekes módon van egy ember, Cristian Diaconescu, akiben mindkét irányzat hívei felfedezni vélik a saját emberüket. Akik viszont biztosra akarnak menni, azok Năstasénak szavaznának újra bizalmat.

Victor Ponta alelnök ugyanakkor felhívta a figyelmet egy érdekes tényre. A régi gárdából mindössze ketten élték túl Năstase bukását: maga Ponta és... maga Geoană. A többiek kivétel nélkül újak, de csak az elnökségben, mert amíg 2004. előtt mindannyian tagjai voltak a két Năstase-kormány valamelyikének. Magyarán a PSD-ben nem az újjáépítés körvonalázódik, hanem egy régi rendszer visszaállítása.

Román lapszemle

Mindeddig 1,2 millió romániai oltotta be magát az új típusú influenza ellen, több mint felük egy hét alatt, január 11–17-e között kért és kapott szérumot. Azóta jóváhagyott az oltási kedv. A szakemberek szerint az új influenza miatti szövődmények miatt elhunyt Toni Teuceanu halála után rohamozták meg a romániaiak a „rekordhéten” az oltási központokat. (Evenimentul zilei). ▶ Katasztrófát idézne be is Romániában egy haiti földrengéshez hasonló nagyszámú földrengés. Mintegy százezer tömbház hullana kártyavárként össze. (România liberă).

Románia: túlélés – adósságból

A román illetékesekre általában jellemző derűlátás hangulatában indultak meg a tárgyalások Bukarest és a Nemzetközi Valutaalap képviselői között.

B. T.

☒ Az ország sorsa szempontjából ez alkalommal is meghatározó a Nemzetközi Valutaalappal zajló megbeszélések kimenetele, hiszen a beérkező hitelrészletek jelentős része még mindig a bérek és a nyugdíjak fedezésére irányulhat.

Derűlátásra borúlátás

A román kormány képviselői közül többen is úgy látják, a tárgyalások nem hozhatnak meglepetést, az ország eleget tett a készenléti hitelszerződésben foglalt feltételeknek, így nem lesz akadálya a soron következő, mintegy 2,3 milliárd eurót jelentő harmadik és negyedik részlet felvételének. A hazai pénzügyi hivatalosságok elsősorban azt tartják nagy fegyverténynek, hogy sikerült a megállapodott szint alatt tartani a közadósságot, amely ugyan megközelíti majd a bruttó nemzeti termék 34 százalékát, ez azonban még mindig jóval kevesebb az Európai Unió által engedélyezett 60 százalékos felső szintnél.

A kormány derűlátásával szemben azonban független, „technokrata” pénzügyi szakemberek aggasztónak tartják a közadósságok jelenlegi szintjét is, annak ellenére, hogy azzal az uniós hatóságok elégedettek lehetnek.

Az Európai Unió ugyan megengedheti akár a nagyobb mértékű eladósodást is tagállamainak, viszont egy olyan fejletlen gazdasággal, zilált pénzügyi rendszerrel és bizonytalan bankviszonyokkal rendelkező országgal, mint Románia, már korántsem engedheti ezt meg magának. Pénzügyi elemzők szerint a román kormányilletékesek teljesen megfeledeznek arról, hogy Románia sokkal kedvezőtlenebb kamatfeltételek mellett vehet fel hitelt, mint az európai közösség fejlettebb országai. Így míg

utóbbiak az eurókölcson esetében három százalék alatti kamatot fizetnek, addig Románia a lejhiteltek esetében például 10-14 százalékos kamatlábal vesz fel kölcsönt, de eurót sem kap olcsóbban 6-7 százalék fölötti kamattal. Igaz, azt követően, hogy a nemzetközi hitelminősítők javuló gazdasági trendet állapítottak meg Románia esetében is, a kamatlábak némiképpen mérséklődtek, lejt most már körülbelül kilenc, eurót valamivel több, mint négyszázalékos kamatlábal vehet fel az ország – ám a kamat ez esetben sem kevés.

Szigorít a Valutaalap

Románia idén is jelentős hitelek felvételére kényszerül. Így küladóssága év végére elérheti a 43 milliárd eurót, ami

közel 18 százalékos növekedést jelent az előző esztendőhöz képest. A kormánynak már csak azért is további kölcsönökhöz kell folyamodnia, mivel a Nemzetközi Valutaalap bukaresti küldöttségének vezetője, Jeffrey Franks – a Románia gazdasági teljesítményét méltató, előzetes dícsérő szavai mellett – ez alkalommal tétélesen kijelentette: az ötödik hitelrészletet már kizárólag a Román Nemzeti Bank és a pénzügyi tárca kapja, abból tehát egy fityinget sem lehet már fizetésekre és nyugdíjakra költeni. Nemzetközi gazdasági körökben nem kis meglepetést váltott ki a Nemzetközi Valutaalap és Románia közötti készenléti hitelszerződés aláírásakor a teljesen újszerű tény, miszerint a nemzetközi pénzügyi szektor, eddigi gyakorlatával szö-

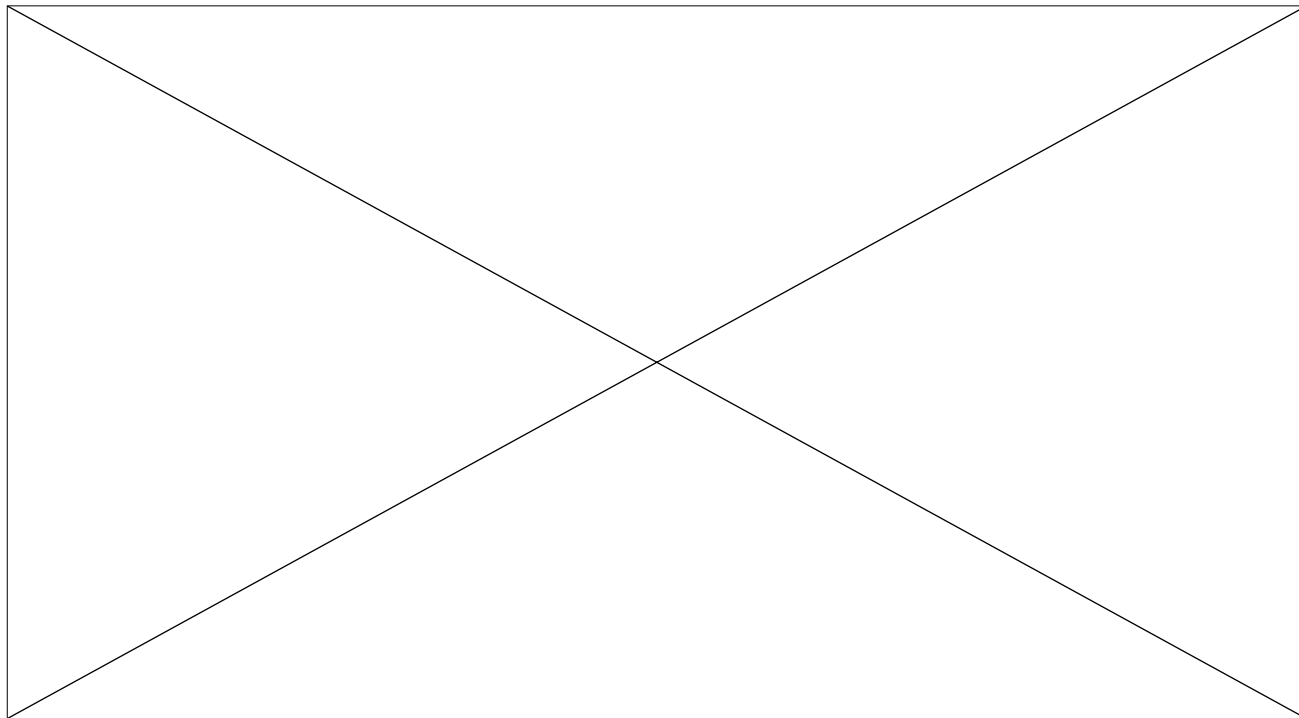
ges ellentétben, beleegyezett abba, hogy Bukarest az első négy lehvást, több mint négy milliárd eurót, bérekre és nyugdíjakra fordítsa. A Valutaalap ugyanis rendszerint a központi jegybanknak utalja át a kölcsönöket, amelyeknek a nemzeti valuta árfolyamának szinten tartását, a gazdasági gyarapodást elősegítő hitellezések újraindítását kell szolgálniuk. A valutaalapi pénz nélkül azonban a bérek és nyugdíjak kifizetésére az állampénztárban nem lesz elegendő fedezet, hiszen csupán a nyugdíjalapból mintegy 1,6 milliárd euró hiányzik a szükséges összegből; így a román államnak idén minden egyes közalkalmazottra számítva több mint kilencezer eurós hitelt kell majd felvennie, ami másfélszer euróval haladja meg a tavalyi szintet.

Újabb hitelek

Románia nemzetközi valutaalapi képviselője, Mihai Tănăsescu nem tartja ugyan még veszélyesnek a további hitelfelvételt, azt viszont rendkívül fontosnak tekinti, hogy az ország egy pillanatra se feledkezze meg a visszafizetési kötelezettségről, és igen alaposan nézze meg, mire költi a kölcsönpénzt. A román állam által felvett hiteleknek ugyanis a kamatok is komoly összegre rúgnak. Románia csupán tavaly másfélmilliárd eurót fizetett ki kamatként, idén pedig, amikor a tulajdonképpeni törlesztések beindulnak, a kamatok értéke meghaladhatja a 2,5 milliárd eurót is.

A kérdés az, honnan vehet fel kölcsönt a román állam? Nagyrészt bankoktól, amelyek viszont a valutaalopinál jóval magasabb kamatlábal számolnak. A pénzügyi tárca vezetője, Sebastian Vlădescu már az év elején bejelentette, hogy Románia egymilliárd euró értékben bocsát majd piacra eurókötvényeket. Ezek tavasztól kezdve lennének megvásárolhatóak. Román közgazdászok szerint ez a pénz nem lesz elegendő az államháztartás „karbantartására”, ehhez legalább másfél milliárd eurós kötvénykiadásra lesz szükség.

Hivatalos adatok szerint az országnak idén további több mint hétmilliárd euróra lesz szüksége. Ebből 3,3 milliárdot a hazai pénzpiacról, 4 milliárdot pedig külföldi hitelekkel fedez. Ebben azonban benne van a Nemzetközi Valutaalaptól érkező összeg is. ◀

A Nemzetközi Valutaalap (IMF) washingtoni székhelye

A Velencei Bizottság a pártatlanság fóruma

Többnyire lassan és körülményesen, de nagyon szakszerűen örölnék, a nemrégiben a nyelvtörvény ügyében Szlovákiában járt, független jogi szakértőkből álló Velencei Bizottság malmi.

MTI

☒ Az anyanyelvhasználatot drasztikusan korlátozó szlovák nyelvtörvény ellen Magyarország több nemzetközi fórumon is felemelte szavát, most a Velencei Bizottság szakértőire hárul az ítékezés feladata. De miként is működik a testület, amely egyébként, korábban, Románia felkérésére, a magyar státustörvény ügyében is bíraskodott.

Elvont, de szakszerű

A Velencei Bizottság megállapításai szigorúan a jogi szemlélete alapulnak. A nem szakmabeliek ezért nehezen tudják értelmezni, a politikusok pedig rendszerint a maguk szája íze szerint ér-

telmezik azokat. A szikár jogi megfogalmazások mögött azonban olyan emberek véleménye húzódik meg, akikről távol áll a politikai méricskélés, az „egyenlő távolság” keresése.

A Joggal a Demokráciáért Európai Bizottságot – a megalkulásának helyszínére utaló, ismertebb nevén Velencei Bizottságot – az Európa Tanács tanácsadó szerveként 1990 májusában hozták létre. Tevékenysége kezdetben a demokratikus átalakulás folyamatában érintett országok sürgős alkotmányozási kérdéseinek megoldása volt, ma már azonban nemzetközileg elismert, független tanácsadó testületként működik, több jogi szakterületen. Főleg az alkotmányozás, a közjog, a választási kérdések

és az alkotmánybíráskodás kérdéseivel foglalkozik, és olyan fontos kérdésekben foglalt állást, mint a magyar státustörvény, a választójogi kódexek elvei, a bírói függetlenség, illetve a titkos CIA-repülések.

Górcső alatt a nyelvtörvény

Jelenleg azt vizsgálja, hogy a szlovák államnyelvről szóló törvénymódosítás megfelel-e az európai normáknak, a nemzetközi jogi előírásoknak. A pozsonyi kormány tavaly szeptemberben maga kérte a Velencei Bizottság szakvéleményét, miután magyar részről éles bírálatok érték a törvénymódosítást.

Bár hivatalos neve szerint európai bizottságról van szó, a tevékenységében részt vevő 56 állam közt olyanok is találhatók, mint Algéria, Chile, Izrael, Peru vagy Tunézia. Megfigyelői jogállása van többek közt az Egyesült Államoknak, Japánnak, illetve a Vatikánnak is. A testület

elnöke az olasz Gianni Buquicchio.

Magyarország és a határon túli kisebbségek számára kiemelt jelentőségű volt a Velencei Bizottság tevékenységének az a szelete, amely a szomszédos országokban élő magyaroknak nyújtandó kedvezményeket tartalmazó, úgynevezett státustörvényt vizsgálta. A törvényt 2001 júniusában szavazta meg az Országgyűlés. A szomszédos országok közül elsősorban román részről támadták a jogszabályt, mondván, hogy az diszkriminatív, és Magyarország területén kívül is érvényesül. Magyar részről e megállapításokat akkor cáfolták, és hangsúlyozták: kétszáz a kerettörvény végrehajtási rendelkezéseinek kidolgozásánál figyelembe venni a szomszédos országok észrevételeit. A magyar státustörvényt Románia vitte az Európa Tanács elé, kérve annak a Velencei Bizottság által történő megvizsgálását.

A Velencei Bizottság azonban végül magyar kezdemé-

nyezésre úgy határozott, hogy összeurópai elemzést végez a kontinensen élő kisebbségek identitásának védelmét szolgáló kedvezményekre vonatkozóan.

Döntés a kisebbségvédelemről

A testület 2001. október 19-én kimondta: a kisebbségvédelemért mindig azt az államot terheli az elsődleges felelősség, amelynek területén a kisebbségek élnek, emellett azonban az anyaországoknak is joguk van kisebbséget támogató törvényeket hozni. Megállapította, hogy a kisebbségek nemzeti és nyelvi identitása mindenképpen gazdagítja Európát. A Velencei Bizottság állásfoglalása szerint ugyanakkor csakis a nemzetközi előírások tiszteletben tartása mellett szabad végrehajtani a határon túli kisebbségekre vonatkozó jogszabályokat.

Eddig az általánosságig jutva, nem túl mélyre ásva akár szokványos politikai

egyensúlygyakorlatnak is lehetne minősíteni a szakvéleményt, ám az mégsem az volt. A Velencei Bizottság ugyanis kitért arra is, hogy a határon túli civil szervezeteket nem lehet valamiféle „kvázi hivatalos” hatáskörrel felruházni az anyaország részéről. Bármiféle igazoló okmányt csakis a konzuli hatóságok adhatnak ki. A Velencei Bizottság ajánlásai értelmében az adott kisebbségeknek kulturális és oktatási területen lehet kedvezményeket nyújtani az anyaország részéről. Az ezen kívül eső területeken nem, vagy csak kivételes esetekben. A Velencei Bizottság szerint a kisebbségeknek nyújtott kedvezményes bánásmódot szabályozó egyoldalú intézkedések – a lakóhely szerinti állam kifejezett beleegyezése, vagy hallgatóságos, de egyértelmű elfogadása nélkül – nem érthetnek olyan területeket, amelyek kétoldalú szerződések már nyilvánvalóan szabályoznak. ◀

Lap-top

A nap címe. A PSD ezotéria és reform között, Armand Goșu, 22.

Magyarázat. A Társadalmi Párbeszéd Csoport hetilapja, a 22 főszerkesztő-helyettese vezércikkében megállapítja: „A román szociáldemokrácia csodálatos... csak éppen nem létezik. A PSD bármilyen lehet, csak szociáldemokrata nem. A romániai demokrácia egészsége érdekében fontosabb, mint bármikor egy erős balközép konstrukció létezése.”

Mint egy finom angol úr. Doru Bușcu, az *Academia Cațavencu* kiváló szakmai igazgatója megindító cikket írt Ion Rațiu halálának tizedik évfordulójára. Ion Rațiu volt az első, aki az elorozott forradalom után, vagyónával együtt, nem csupán politizálni jött haza (a brit demokráciából), hanem alapítani – például lapot. Magunk is emlékszünk az első igazi nyugati típusú román újságra, a *Cotidianu*-ra. Bușcu: „Ott, Ion Rațiu Plevnei utcai nyomdájában látta meg a napvilágot az *Academia Cațavencu* is. Az új formátum felavatásakor a tulajdonos ragaszkodott hozzá, hogy személyesen megjelenjen, poharakkal és egy üveg pezsgővel. A szokottan jókedvű Ion Rațiuval koccinthattunk, azzal az emberrel, akit a lapunkban gyakran kíméletlenül villára vettünk. Ő azt mondta: – Drágám, én annyira örülök a ti létezéseteknek, hogy teljesen elfelejttem a szenvedést, amit nekem okoztok.”

A postás mindig kétszer csenget. A híres mondás újabbán úgy módosul: a postások mindig ketten jönnek. Még pontosabban: a postások ezután a nyugdíjukat rendőrökkel viszik ki, tekintettel arra, hogy az utóbbi időben elszaporodtak a pénzespostások elleni merényletek, amelyek célja természetesen a rablás. (Olykor esetleg más szempontból is jó a kíséret.) Mindenesetre ilyesmiben egyeztek vagy fognak meg egyezni az *Evenimentul zilei* szerint a rendőrség főfelügyelőségének és a Román Postának a vezetői.

A nap álhíre. Furcsa egészségügyi jelenséget figyeltek meg a fővárosban: helyenként hatalmas sorok alakultak ki olyan emberekkel, akik nem akarták beoltni magukat az új influenza ellen.

Minden napra egy mondás

„Hány gaztettet avattak egyetlen szóval éretnnyé azzal, hogy nemzetinek nevezték!”
Henri Barbusse

Tisztelt ház

Horváth István

Semmi sincs

Az öreg Szemjon, akit Jóeszű néven ismertek, meg egy fiatal tatár, akinek nevét senki sem tudta, kinn üldögéltek a folyóparton rőzsetűz mellett; a többi három részvétel a kunyhóban tartózkodott. A hatvan év körüli, sovány és fogatlan, de széles vállú és még magabíró Szemjon részeg volt; már régen bement volna aludni, de zsebében félliteres üveget rejtgetett, és félt, hogy a legények kérni fognak a pálinkájából. A tatár beteg volt, hönvágny epeztette, arról beszélt, hogy milyen jó odahaza Szimbirszk kormányzósgában, meg hogy felesége, aki otthon maradt, milyen szép és okos asszony. (...)

– Hát ez itt persze nem mennyország – mondta a Jóeszű. (...)

– Jaj, nagyon rossz ez! Nagyon rossz! – mondta a tatár, és rémülten nézett körül. (...)

– Majd megszokod! – mondta a Jóeszű, és elnevette magát. – Most még fiatal vagy, hát balgaságodban azt hiszed, hogy nincs a világon nálad szerencsétlenebb ember, de eljön az idő, amikor majd azt mondd: adná az Isten, hogy mindenkinek ilyen élete legyen! (...)

A tatár rőzset tett a lángba, és közelebb húzódott a tűzhöz.

– Apám nagybeteg – mondta. – Ha meghal, anyám és feleségem eljön ide. Megígérték.

– És minek neked anya meg feleség? – kérdezte a Jóeszű. – Butaság az egész, testvér. Az ördög incselkedik veled, hogy a nehézség rága ki... (...) Ha az asszonyról duruzsol, csak azért is feleld neki: nem kell! Ha a szabadságról beszélsz, makacsold meg magad – nem kell! Semmi sem kell! Nincs se apa, se anya, se feleség, se szabadság, se ház, se tanya!

Anton Pavlovics Csehov: Száműzetésben.
Fordította Devecseriné Guthy Erzsébet

Újra össze-házasodtunk...

Sok szép és ünnepélyes házasságkötést láttam, de sajnos még több csúnya válást. A válásokkor kiderült: a lakodalmi pompa a külvilág számára fenntartott látvány volt.

Berci és Böske házassága a nyolcvanas évek elején a sikeres házasságok egyikének látszott. Okosak voltak, fiatalok és vidámak, így rengeteg barátjuk volt. S mint ez lenni szokott, együtt szerettük őket, az életvidám és könnyelmű fiatalokat.

Kezdetben Berci szüleinél laktak a bukaresti Berceni negyedben, s elhidegülésük éppen akkortájt kezdődhetett, amikor az első, régen várt lakást kiutalták nekik. Nem tudták mit kezdeni a rájuk szakadt nagy szabadsággal. Berciről kiderült, hogy még egy vízcsepőt sem tud megjavítani. Böskéről pedig, hogy akkor sem képes kiadós vasárnapi ebédet főzni, ha övé az egész konyha. Mindez azonban talán csak ürügy lehetett. Az egyre nagyobb idegesség igazi oka az volt, hogy nem lett – nem lehetett – gyermekük.

Sokszor mondták, hogy nem is akarnak gyermeket, hiszen modern, nyitott házasságban élnek – nem kívántak szájalmat kelteni maguk iránt, inkább irigységet, mert az kétségtelen, hogy jobban és könnyebben éltek, mint lakótársaik.

Elváltak, minden látványos veszekedés és civakodás nélkül. Berci visszaköltözött a szüleihez, Böske pedig elcserélte a lakást egy kisebb belvárosra. Közös baráti körük szétszéledt. Ismerőseik mindazonáltal néha még emlegették őket, a szóbeszéd szerint hamar és gyakran vigasztalódtak, belevetették magukat a nagy szabadságba, talán valami titkos versengés is kialakult közöttük.

Tíz évvel is több eltelhetett, amikor egy temetés alkalmával megláttam a gyászosok közt Bercit. Alig ismerem meg. Látványosan megöregedett, ezüstös haja és szakálla egybefolyt, háta jócskán meggörnyedt. A temetés végén, a temető kijáratánál megszólítottam.

Kissé kényszeredett volt a beszélgetés: nem egykönnyen találtunk közös témát. Aztán megícsicsak szóba került Böske, és Berci nagyon elpirult a vallomásban. – Tudom, ostobán hangzik, de be kell ismernem, hogy örvendek annak, hogy most a pap bácsinak őszintén elmondhatom, hogy mindketten nagyot hibáztunk. A jó Isten bocsásson meg nekünk, amikor elválásunkkor eleinte nagyon örvendtünk szabadabbá vált életünknek, de aztán különböző ürügyekkel egyre

gyakrabban találkoztunk. Fokozatosan rádöbentünk, hogy rosszul csináltuk, tévedtünk. Újra összeházasodtunk. A szüleim meg-haltak, Böske visszaköltözött. Ismét együtt élünk.

Most is hallok a Berci lágyan csengő hangját. De hát akkor miért kellett elválnotok? Miért van annyi válás a házastársak között?

Bánya László

Az iskola védelmében

Kezdődik a tanügyi rendszer reformja a kvótarendszer bevezetésével – állítja a szaktárca. Folytatódik, fokozódik a bizonytalanság, a zűrzavar – vélik az iskolaigazgatók, a pedagógusok és a szülők.

Brassó megyében a megyei tanfelügyelőség párbeszédre hívja az összevonásra ítélt iskolák vezetőit és a diákok szüleit, a helyi tanács képviselőit. Dialógusra került sor a Brassó megyei Bácsfaluban is. A bácsfalusi iskola magyar tagozatának oktatói és a diákok szülei nyomatékosan kérték a főtanfelügyelőt, hogy a helyi magyar közösség által épített iskolában ne szűnjön meg a magyar nyelvű oktatás, az osztályokat ne költöztessék el! (Nem mellesleg a Brassó tulajdonában lévő evangélikus magyar falvakban kezdődött el száz mintára az erdélyi magyar

közoktatás. Bácsfalusi iskoláját pedig – akkor is a tanügyi reform bevezetése érdekében – 1869-ben meglátogatta Eötvös József tanügyminiszter is.) A bácsfalusiak igénye azonban nem csupán a hagyományok miatt jogos! Akkor is az, ha

Ambrus Attila

a gyermeklétszám csökkenése miatt és az új iskolafinanszírozási (kvóta)rendszer eredményeként számos iskola kénytelen bezárni kapuit. Mára már kiderült, a gyermeklétszám alapján nyújtott állami támogatás egyes iskolák eddigi költségvetésének alig negyven százalékát fedezi, másoknál a szükségeset is jóval meghaladhatja. Versenyhelyzet alakul ki az oktatásban, ami nem rossz: a jó iskolák vonzani fogják a diákokat, így még több pénzből gazdálkodhatnak, tanszerekbé, laboratóriumokba fektethetnek be, kiemelt fizetést biztosíthatnak az arra érdemesülő tanároknak.

A fejkvóta rendszer bevezetése azonban pár, sürgősen eldöntendő dilemmát is felvet. Tudják-e, hajlandók-e finanszírozni a polgármesteri hivatalok azokat az iskolákat, amelyek nem kapnak elegendő állami támogatást?

Hogyan lehet minél kisebb veszteséggel átszervezni a városok oktatási rendszerét? Szórványban szabad-e két elemi iskola magyar tagozatát csak azért összevonni, mert az osztálylétszám tizenkét-tizenöt fő? Hogy

ez az aggály nem mondva csinált, bizonyítja a magyar tanfelügyelők hasonló aggodalma. „Papíron könnyű összevonni, felszámolni osztályokat, ám a gyakorlatban többnyire kiderül, lehetetlen: nem megoldható a gyerekek szállítása, nincs elég terem a befogadó iskolában” – jelentette ki Kovászna megye főtanfelügyelője, Keresztély Irma. A magyar tanfelügyelők azt is világosan megfogalmazták, hogy Románia magyarlakta megyéiben jóval kevesebb pedagógusi állás

szüntethető meg, mint a tömbrománságban. Csak a pozitív megkülönböztetés biztosítja ugyanis a kisebbségek anyanyelvi oktatásának védelmét.

Pásztor Gabriella, a szaktárca kisebbségi oktatásért felelős igazgatója elképzelhetőnek tartja, hogy a minisztérium az elbocsátásoknál figyelembe veszi a kisebbségi oktatás sajátosságait. Megerősítette ezt az RMDSZ által oktatási államtitkári tisztségre javasolt Király András is, aki szerint az anyanyelvi oktatás mindenképpen sajátos elbírálás alá esik. Ezt állítják a bácsfalusi iskola magyar tagozatának oktatói és a diákok szülei is,

akik azt a követelést fogalmazták meg, amely az erdélyi magyarság egészéé: minden magyarok lakta faluban, a városok lakónegyedeiben működjön magyar tannyelvű óvoda és elemi iskola. Ebben kell segítséget nyújtani az önkormányzatnak, az RMDSZ-nek!

A 350 évvel ezelőtt született Apáczai Csere János pontosan tudta kit kell meggyőznie az iskolák fölöttébb szükséges voltáról, kik azok akik tehetnek az oktatási rendszer működtetéséért. Beszédét őket megnevezve kezdte:

„Nemes és nemzeti Polgármester úr, mély belátású Tanácsosok, tiszteletes Lelkipásztorok, ékes szavú Prédikátorok, igen jeles és tudós Iskolamesterek, bölcs Kurátorok, kedves Ifjúság”. Nos nekünk mindannyiunknak kell folytatnunk a munkát iskoláink megőrzéséért, azoknak, akik még emlékszünk Apáczai zavaira: „...mintha magát az iskolát hallanám, amint figyelmeztetve szól nektek, mint az anya gyermekeit, úgy buzdít (...): Fiaim, könnyítsetek szülőanyátok szerencsétlen sorsán méltányosságokkal! Megvetett, elhagyott vagyok, segítsetek rajtam! Lányaim, a műzsák, számúzve vannak, hívjátok vissza őket! Tanítóim elhagytak, hozzátok vissza őket!”

Röviden

Kisegítik a Fordot

Négy százmillió euró hitelt nyújt a Ford romániai gyárának a gyártás bővítésére és korszerűsítésére az Európai Beruházási Bank Bukarest állami garanciavállalásával. A hitel segítségével évi háromszázezer autó és ugyanennyi motor gyártására lesz lehetőség. A Ford craiovai üzemében tervezik egy kiskifogasztást, környezetbarát motor kifejlesztését is.

Költséges vagyonadó

A vagyonosok adójának bevezetése túl nagy adminisztratív költségekkel járna ahhoz képest, hogy mennyi haszon származna belőle – állapította meg a PricewaterhouseCoopers szakértője. Szerinte azok az országok is, amelyek kivetették ezt a sárcot, már visszavonták.

Elbocsát a GM

Összesen hatezer-háromszáz munkahelyet szüntet meg a General Motors (GM) autógyár Európában – jelentette be Nick Reilly, a cég igazgatója tegnap Brüsszelben. A szűkülő autópia miatt bezárják az antwerpeni Opelgyárat, ahol 2300 személy kerül az utcára, Németországban pedig négyezer állást szüntetnek meg – számolt be az MTT.

Inflációbiztos az IMF-hitel

Annak ellenére, hogy az inflációs cél tavaly nem teljesült, Románia a jelek szerint megkapja a soron következő 2,3 milliárd eurós hitelrészletet a Nemzetközi Valutaalaptól. Az egyedüli kérdés, az hogy a jegybankhoz vagy – mint ahogy a kormány szeretné – a Pénzügyminisztériumhoz érkezik-e be a pénz, amelyből így a bérekre is lehetne költeni.

Gáspár Miklós, Fleischer Hilda

Minden valószínűség szerint zöld utat ad a készenléti hitelegyezmény újabb két részletének a Nemzetközi Valutaalap (IMF), dacára annak, hogy az infláció túllépte a megállapított értéket – jelentette ki Jeffrey Franks, a IMF-delegáció vezetője. „Folynak a tárgyalások arról, hogy milyen feltételek mellett ítéljük meg a soron következő 2,3 milliárd eurós részletet, ezért korai még konkrétumokról beszélni” – tette hozzá Franks, miután Mugur Isărescuval, a Román Nemzeti Bank elnökével tárgyalt tegnap. Az éves infláció 4,75 százalék volt tavaly, ez pedig jócskán több, mint a jegybank által célként kitűzött 3,5 százalék. Az Agerpres információi szerint a

román kormány a felveendő kölcsön egy részét az idei költségvetési hiány finanszírozására fordíthatja, ám az összeg mértékéről még tárgyalnak a Pénzügyminisztériummal.

Fél vagy 1,3 százalék?

A következő hónapokban valószínűleg kismértékű lesz a gazdasági növekedés, azonban az év vége felé nagyobb tempóra számíthatunk – állítja a Valutaalap képviselője. Megtörténhet, hogy a fejlődés meghaladja a várt szintet, de az is lehet, hogy elmarad a remélt 1,3 százalékos növekedéstől – értékelt a delegáció vezetője. A Világbank fenntartja korábbi álláspontját, és továbbra is fél százalékos gazdasági növekedést jósol Románia számára

Jeffrey Franks és társai csak rendkívüli esetben keresik fel a pártok képviselőit

Fotó: Oborocea Mónica

a 2010-es esztendőben, viszont újraértékelt a GDP-re vonatkozó előrejelzéseit 2011-re: 2,5 százalék helyett 4,2 százalék lehet a növekedés – olvasható az intézmény egyik beszámolójában.

A pártok nem téma

„Az IMF küldöttség mindenekelőtt a jegybank, majd a Pénzügyminisztérium vezetőségével ült le tárgyalni. Ezután következik a kormány meghallgatása, néha az államfővel is találkoznak, de nem mindig. A pártokkal viszont, csak különleges esetekben egyeztetnek” – ismer-

Szerdáig marad az IMF

A Jeffrey Franks vezette delegáció január 20–27. között tartózkodik Bukarestben. Ez idő alatt a Romániának megítélt támogatás második és harmadik részletének feltételeiről tárgyalnak. A legutóbbi látogatás idején Románia még nem rendelkezett elfogadott költségvetéssel, ezért a döntést el kellett halasztani.

tette lapunkkal a küldöttség hivatalos „szokásait” Lakatos Péter közgazdász, a képviselőház költségvetési bizottságának alelnöke. Elmondta, az RMDSZ – a többi párthoz hasonlóan – a fejleményekről általában a sajtótól értesül, a részletesebb információkat pedig a kormányuléseken tudják meg.

„Biztosan megkapja Románia a harmadik és a negyedik részletet, az IMF egyedül azal kapcsolatban bizonytalan, hogy a tárcának odaitéje-e az általuk kért összeget, vagy a központi banknak utalja. Korábbi ígéretük szerint a minisztérium megkapja a várt pénzt” – tette hozzá Lakatos. ◀

Jegyzet

Ki menti majd meg a bankok megmentőit?

Lehűtötte a devizaszpekulációk kedélyeit Jürgen Stark, az Európai Központi Bank vezető közgazdásza: „A piac csalódnia fog, ha azt hiszik, hogy a többi tagállam a pénztárcájába nyúl Görögország megmentésére” – jelentette ki az *Il Sole 24 Ore* című olasz lapnak adott interjújában, a Hellász pénzügyi nehézségeiről napvilágot látott információk kapcsán. A hír olvastán a bankok kereskedőtermeiben a profik az „eladás” gombra kattintottak, az euró árfolyama pedig villámgyorsan fél százalékot vesztett értékéből a dollárhoz képest.

Történt mindez a napokban – a pénzalusok pedig rettegve figyelnek. Azt azonban senki nem hinné, hogy a közös európai valutát kezelő és használó pénzügyi unió hagyná soraiból kihullani a kétségbeesett helyzetbe került Görögországot; ha másért nem, azért, hogy Hellászban ne kelljen visszavezetni a drachmát. Már az eurós átállás is feladat volt, most ugyanez ellenkező irányban? A vergődő országok megmentése azonban túlterhelné a donorállamokat, elsősorban Németországot – még nagyobb eladósodásba kergetné őket. Ráadásul, ha

Görögország számára az egyesített eszközök még elegendőek is, mi történik akkor, ha egyszer Irsország, Spanyolország, netán egy gazdasági nagyhatalom (G8-tag) kopogtat az ajtón? Románia államháztartása egyelőre megúsza az összeomlást, bár Mihai Tănăsescu, az ország képviselője a Nemzetközi Valutaalappal arra figyelmeztette Bukarestet, hogy – akárcsak Görögország – lehetőségeihez képest túl sokat költ. Az egyes országok katasztrófális eladósodottságáról árulkodó csúszás számok nyilvánvalóvá teszik a helyzetet: a bankokat megmentették – és most maguk a megmentők kerültek bajba, mivel százmilliárdokat költöttek a pénzügyi intézetek összeomlásának elkerülésére. A bankszéd igen kellemetlen gondolatát tehát most az államcsődök sorozatának még kellemetlenebb veszélye váltotta fel.

Leginkább a kisebb országok szenvednek: a görögök 280 milliárd eurós (mintegy 1153 milliárd lejes) adósságot nyögnek; ez épp az éves gazdasági teljesítményük 130 százaléka. (Az euróövezet szabályozó maastrichti szerződés hatvan százalékot engedélyez.) Dubaji az emírátsúgok állami holding-

ja a szomszédos Abu-Dzabi tizmilliárd dolláros (több mint 29 milliárd lejes) gyorssegélyével húzta ki a fizetésektelen-ségből. A Seychelle-szigeteket csakis a IMF tartja a víz felett, akárcsak Izlandot, Magyarországot, Lettországot, Romániát és Ukrajnát. Az államok cunamiszerű eladósodása, továbbá a jegybankok féktelen pénzkibocsátása és a vállalkozások növekvő adósságállománya a hitelezők javait is felemésztetheti. Az adósok tönkremenetelének növekvő veszélye nyilvánvaló. A kockázat arra készíti az állami beruházókat vagy vállalkozásokat, hogy magasabb kamatra újabb papírokat bocsássanak ki. A régi hitelkihelyezések pedig ezáltal árfolyamvesztést szenvednek el. Innen már egyenes út vezet az ár-emelkedésekhez – az inflációhoz. Ez ellen pedig magasabb kamatokkal lehet küzdeni. A tartós lekötésű megtakarítások hozama ennek nyomán a nullához közelít, az életbiztosítások és a nyugdíjpénztárak által beígért nyereség elmarad, az infláció mindent elnyel. A csőd számláját az adófizetők állják.

Gyulay Zoltán

HIRDETÉS

Confederația Caritas România

Programul Național de Intervenții în Situații de Urgență

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Érezz együtt velünk! A haiti földrengés áldozatalnak szüksége van a segítségedre!

A Romániai Caritas Konföderáció gyűjtést kezdeményezett a haiti földrengés túlélőinek a megsegítésére. Január 12-én pusztító orvosi földrengés rázta meg Haiti fővárosát, Port-au-Prince-t. Becslések szerint több mint 200 ezer halálos áldozatot követelt a katasztrófa, több százezen maradtak hajlék, élelem és ivóvíz nélkül. Haitii kórházai, amelyek nagy része szintén megrongálódott a földrengés miatt, képtelenek ellátni a sebesülteket.

A Caritas Haiti szervezete, annak ellenére, hogy irodái megrongálódtak és vezetőjük, Joseph Serge Miot érsek is a földrengés áldozata lett, azonnal a túlélők megsegítésére szított. Raktáraikból élelmet, takarókat és sátrakat osztottak szét az érintetteknek. További segélyek érkeztek ugyanakkor a szomszédos Dominikai Köztársaság Caritas-szervezetétől. Mintegy 50000 élelmiszer-csomagot, valamint fortlélenítőszerkeket, vízespalackokat, tisztálkodási szereket és szűnyoghálókat osztottak szét az első napokban. Port-au-Prince-ben 25 segélyosztópontot nyitottak.

Idő közben megérkeztek az európai és az amerikai Caritas-szervezetek szakemberei is a helyszínre, akik orvosi felszereléseket, az ivóvíz biztosítására

alkalmas eszközöket, valamint speciális lakósátrakat hoztak magukkal.

A Romániai Caritas Konföderáció csatlakozik a Caritas-szervezetek akcióihoz és ezért gyűjtést hirdet a földrengés túlélőinek a megsegítésére. Bárki, aki érezhető módon is ki szeretné fejezni szolidaritását a katasztrófa sújtotta embertársaival, adományát elküldheti a Caritas Konföderáció erre a célra nyitott bankszámlájára: RO20 BACX 0000 0000 3011 7002. UniCredit Tiriac Bank Sucursala Charles de Gaulle. SWIFT: BACXROBU.

Számlatulajdonos: Confederația Caritas Romania. Cím: Str. Washington, nr. 38, sector 1, București. Adóazonosító szám: 7426217

Ugyanakkor a Romániai Katolikus Püspöki Konferencia ajánlásával január 31-én a haiti földrengés áldozatalainak gyűjtőnek az ország katolikus templomaiban.

A kampány során összegyűjtött adományokat a segélyprogramokra és rehabilitációs programokra fogjuk fordítani a Caritas Haitiben dolgozó partnereinek a közvetítésével.

Egidiu Condac
elnök
Romániai Caritas Konföderáció

További információk: Thomas Hackl (0745-128.699, emergency@caritas.org.ro)

Akadozik a birtokbavétel

Kovács Zsolt

► Kovászna megyében a visszaszolgáltatott erdők aránya messze elmarad az országos átlagtól. A háromszéki települések polgármesterei, Ion Cozmeanu az Erdészeti Igazgatóság frissen kinevezett igazgatója, Tamás Sándor megyei tanácselnök és György Ervin prefektus, tegnap Sepsiszentgyörgyön egyeztettek a tarthatatlan helyzetről. A kormánybiztos felszólalásában leszögezte: úgy látja, hogy a polgármesterek által vezetett helyi földosztó bizottságok nem végzik a munkájukat. Tamás Sándor a Kovászna megyei tanács elnöke kifejtette: elfogadhatatlan, hogy az érvényes végleges bírósági döntések ellenére sem történik meg számos helyzetben a birtokba helyezés. Nemcsak magánszemélyek, hanem közbirtokosságok és önkormányzatok sem kapták vissza jogos tulajdonukat. Kovászna megyében tízezer hektár erdő vár visszaszolgáltatásra. Daragus Attila torjai polgármester arra is panaszkodott, hogy a visszaszolgáltatásra váró erdőkben az állami erdészet tarvágtást végez, így értelmetlen a birtokba helyezés. A vitás kérdések rendezésére az ülés résztvevői közös bizottság létrehozását javasolták. ◀

Hidegrekord Csíksban

ÚMSZ

► Megdőlt az idei hidegrekord Csíkszeredában: a megyeközpontban -25 fokot mértek, a levegő hőmérséklete azonban -28 fok alá zuhant. A lehűlés drasztikus volt, alig 24 órával korábban ugyanis a csíki hideg „csak” -16 fok volt. Lajos Krisztna, a helyi meteorológiai szolgálat munkatársa, az *Agerpres* hírügynökségnek megerősítette, hogy a helybeliek az idei tél „legfagyosabb” reggelére ébredhettek. Megeszerzte harapott a tél az elmúlt órákban, a „hidegsarokként” ismert Gyergyóalfaluban -23, Maroshévízen -16, a Bucsina-tetőn -12 fokos volt a hideg. A helyiek persze ennél hidegebbet is megélték már, a hidegrekordot, -38,4 fokot 1985-ben mérték Csíkszeredában.

Vegyék komolyan!

A lapunknak nyilatkozó csíkpálfalvi Kovács Erzsébet szerint nem számít rendkívülinek ez az időjárás. „Itt sokszor éltünk már meg ennél hidegebbet is” – mesélte a sokat megélt felcsíki háziasszony, aki szerint a réteges öltözködés ilyenkor elengedhetetlen. A szakemberek szerint a rendkívüli időjárás elsősorban a

A fővárosiaknak reggelenként ki kell szabadítaniuk autóikat a hó börtönéből

Fotó: Tofán Levente

krónikus betegeket viseli meg. Cristian Oană háziorvos úgy véli, hogy a jó egészségi állapotban lévők is csak óvintézkedések mellett tartózkodhatnak ilyenkor huzamosabb ideig kint. „Azok, akik a szabadban dolgoznak, vagy több időt töltenek a hidegben, mindenképpen vegyék komolyan a lehűlést, 8-9 órát csak akkor lehet kint tölteni egészségkárosodás nélkül, ha alaposan felkészítjük a szervezetet a mínuszokra” – tette hozzá a háziorvos. A krónikus betegeknek, szív-élégtelenségben szenvedőknek semmiképpen sem javasolja a szakember, hogy

ilyenkor kint tartózkodjanak. Cristian Oană szerint a meleg sapka és a jól szigetelő lábbeli nélkülözhetetlen, mert a hővesztés 30 százaléka a fejen, a lábön és az arcon keresztül következik be.

Csúszik és omlik

A közlekedést a havazás nem, a hideg azonban akadályozta; nem csupán Hargita, de Kovászna és Maros megyében is. Bár a megyei utakon sor került az utak hótalánítására és csúszásmentesítésére, a rendőrség munkatársai mégis több bal-esetről számoltak be. A

szakértők szerint a legtöbb gondot az okozza, hogy hólánc nélkül indulnak el az autókok hegyvidéki utakon, és nem veszik figyelembe a közutak állapotát. „A kátyús, rossz minőségű utakon a havazás okozta nehézségeket nem könnyű elhárítani, nagyon sokan csúsznak emiatt árokba” – számolt be lapunknak Fekete Imre Maros megyei kamionsofőr, aki szerint a hó miatt gyakran észre sem veszik az autók, hogy lesodródtak az útról. A Hegyimentők a Bucegi hegységben intenek fokozott óvatosságra, mert Bușteni környékén bármikor hóomlás következhet be. ◀

Röviden

Veszett farkasok

Több Bihar megyei településen jelezték, hogy „gyanús” viselkedő farkas tört be a házak közé, ezért a megyei Állategészségügyi Igazgatóság veszteségmeglőző programot indított. Az első fertőzött állatról tavaly decemberben érkezett híradás Erdődámasról: a faluba tévedt vadállat egy nőt és egy férfit támadott meg. A sérültek kórházi ellátásra szorultak. A farkast lelőtték, de januárban újabb állat támadt, ezúttal Biharkabán. A Megyei Egészségügyi Igazgatóság munkatársai mindenkit arra figyelmeztetnek, hogy ilyen jellegű támadás esetén azonnal forduljanak orvoshoz akkor is, ha a sérülések nem bizonyulnak súlyosnak.

Öngyilkos lett egy középiskolás

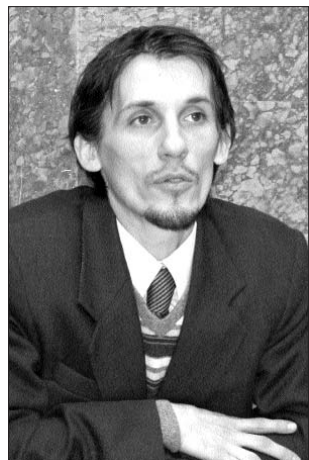
Szerelmi bánatában lett öngyilkos egy Szatmár megyei fiatalember. A 17 éves középiskolás a megyeközpontban található, a Szamosát átszelő Golescu-hídról vetette váratlanul, barátja szeme láttára a mélybe magát. A Szamos vízszintje megemelkedett az utóbbi időkben, ezért az erős sodrás azonnal elsodorta az áldozatot. Bár a mentők és a rendőrség munkatársai azonnal a helyszínre érkeztek, a mentés sikertelen volt.

Bakancsos főtanfelügyelő

Beszélgetés Ferencz S. Alpárral, Hargita megye új főtanfelügyelőjével

Inczei Tibor

► **Nehéz helyzetben, számos konfliktus után veszi át a Hargita Megyei Tanfelügyelőség vezetését. Ezt a posztot rendszerint politikai érdekek mentén töltik be. Egy éven belül, két tanfelügyelő kinevezésére is sor került. Mi vár önre, mint a tisztség harmadik várományosára?**

– Változtatnom kell az intézmény megítélésén. Az eddigi konfliktusok jelentős része abból fakadt, hogy a főtanfelügyelő fényévekre volt a katedrától, a konkrét pedagógiai munkától. Pont olyan messziről követte a folyamatokat, ahogyan a tanügyminiszter. Ezen kell most sürgősen változtatni, közelebb kell menni a pedagógusokhoz, a diákokhoz, az egész rendszerhez. Meg kell szólítanom

a tanárokat, az igazgatókat, és érvényesítenem kell véleményüket a döntéshozatalban.

► **Példátlan leépítés és megszorítás jön. Mit ígér?**

– Hogy egy asztalhoz ültem az iskolákat fenntartó önkormányzatokat, az intézményvezetőket és érintetteket. A nehéz kérdésekben közös döntés fog születni, mert az alulról való építkezés híve vagyok.

► **Mégis, politikai vagy szakmai érdekeket követ?**

– Politikai megbízatással szakmai feladatot látok el. A szakmai célok elérését a politika támogatja.

► **És miért kapott bizalmat?**

– Számos kezdeményezésben részt vettem már. Több mint nyolcezer aláírást gyűjtöttünk például azért, hogy a történelmet és a földrajzot magyar nyelven taníthassuk a gyermekeinknek, és hogy a románt ne anyanyelvi szinten tanítsák és kérjék számon tőlük az iskolában, az érettségien.

► **Eddig kezdeményezett, most döntéshozói helyzetben van. Mi az, amit „belülről” változtat, változtathat?**

– Jó rálátásom van az oktatási rendszer működésére. Látom a perspektívákat, és azt gondolom, hogy az oktatás-

ügy megköveteli a perspektivikus látásmódot, az előrelátást és a kiszámíthatóságot. Itt perdöntő lehet a tervezés, a szervezési hibák kiküszöbölése, az előrelátás. Mindenekelőtt, azt kell elérni, hogy a pedagógustársadalom maga hozza a döntéseket, hatalmi pozícióból semmit nem lehet igazán átalakítani és megújítani.

► **A Hargita megyei oktatás nehézségeivel küzd? Ennyire nehéz terep a Székelyföld?**

– Nem hiszem, hogy helyspecifikusak a gondok. Úgy vélem, hogy a tanügyi vezetés adott körülmények között eddig is végezte a munkáját. Hibák természetesen vannak, de ezek, még ha helyi rendszerben mutatkoznak is meg, nem az itteni döntéshozás fogyatékoságaival magyarázhatóak. Általános problémákról beszélhetünk.

► **Akkor az új főtanfelügyelő mellett is minden marad a régiben?**

– Nem, személyi változások lesznek a közeljövőben, de hogy milyen jellegűek, az a továbbiakban fog eldőlni. Ezeket a kérdéseket is a hatékonyság dönti el.

► **Mi a kitűzött cél?**

– Az, hogy az oktatáspolitikai meghatározott irányelvei szerint haladjunk.

HIRDETÉS

Kiseb kamatok az OTP Bank Romániánál a lej alapú újonnan felvett hitelekre

Bukarest, 2010. január 20. A Román Nemzeti Bank (RNB) januári 50 bázispontos alapkamat-csökkentésével összhangban az OTP Bank Romania január 15-étől a korábbinál alacsonyabb kamattal kínál egyes új folyósítású RON alapú jelzáloghiteleket.

A kedvező változás többek között az újonnan igényelt jelzálogalapú személyi kölcsön és a lakásvásárlási hitel mellett a lakasépítési- és a gépjármű hitelt érinti.

A jelzálogalapú személyi kölcsön kamata az egyik legelőnyösebb a piacon, havi kezelési költséggel 12,86%, míg havi kezelési költség nélkül 15,86%. A lakásvásárlási hitel kamata havi kezelési költséggel 11,86%, míg havi kezelési költség nélkül 15,36%.

„A lej alapú hitelek kamatainak csökkenése egy természetes folyamat, amely már 2009-ben előre látható volt. A jegybanki alapkamat változása továbbra is jelentős szerepet fog játszani a kamatráták alakulásában”, mondta Adrian Chichiță, az OTP Bank Romania lakossági igazgatóhelyettese.

Az OTP Bank Romania a legnagyobb közép- és kelet-európai független bankcsoport, az OTP Csoport tagja. Az OTP Bank Magyarországon, Romániában, Montenegróban, Horvátországban, Bulgáriában, Oroszországban, Ukrajnában, Szlovákiában és Szerbiában összességében mintegy 12 millió ügyfelének nyújt pénzügyi szolgáltatásokat 1.500 bankfiókjában, ATM-hálózatán, valamint az elektronikus csatornákon keresztül.

További információért forduljon munkatársunkhoz:

Ștefan Urziceanu

PR Coordinator

OTP Bank România

Phone: +4031 308 55 23 FAX: +4031 308 55 15

E-mail: stefan.urziceanu@otpbank.ro

www.otpbank.ro

„Ez a nap a magyar kultúráé”

Munkatársainktól

„A Himnusz ünnepe az értéktérítés ünnepe is. Azt az alkotómunkát kell ma értékelnünk, amely megtartja közösségünket, továbbélteti anyanyelvünket, és amelynek köszönhetően környezetünk folyamatosan alakul, változik, gazdagabb és színesebb” – áll Kelemen Hunor kulturális miniszternek a Magyar Kultúra Napjára időzített üzenetében. A Kulturális tárcavezető tegnap Csíkszeredában mondott beszédet a Hargita Megyei Kulturális Központ Garadosi panoráma című kiállításának megnyitóján. Ma Kolozsváron szólal fel a Magyar Kultúra Napja alkalmával szervezett ünnepi műsoron, majd szombaton a székhelyi rendezvényeket tiszteli meg jelenlétével.

A kultúra követői

A magyar és nemzetközi kulturális élet hat kiemelkedő személyisége: Eszenyi Enikő színművész, Forgács Péter filmrendező, médiaművész, Szakcsi Lakatos Béla zongoraművész, zeneszerző, Tarr Béla filmrendező, forgatókönyvíró valamint Juliet Kinchin, a New York-i Modern Művészetek Múzeumának kurátora és Kobajasi Ken-Icsiro japán karmester vehették át tegnap Hiller István oktatási és kulturális minisztertől a Magyar Kultúra Követe címet Budapesten. Az elismeréssel járó oklevelek átadásával megkezdődött a magyar kultúra ünneplése, Hiller István

miniszter pedig újabb állami elismeréseket és díjakat adt át, Budapesten majd Pécsen.

Kulturpezség a határmentén

„Sikeres és bensőséges nyitánya volt a magyar kultúra napjának Nagyváradon, amely váratlanul nagy számú közönséget vonzott” – osztotta meg tapasztalatát Fleisz János. A Bihar Megyei és Nagyvárad Civil Szervezetek Szövetségének (BINCISZ) elnöke elmondta, mivel a rendezvénysorozatot közösen szervezik Berettyóújfalui önkormányzatával és a civil szervezetekkel, ezért a rendezvények is kétlakiak, átjárás van közöttük. „Az eddigi rendezvények meghaladták az elvárásokat” tudtuk meg Fleisz Jánostól.

Gyergyói ünnepségek

A Gyergyói-medence négy napon át, január 20-23. között zajló rendezvénnyel ünnepli a magyar kultúra napját, közölte Kassay Lajos Péter, a Gyergyószárhegyi Alkotóközpont igazgatója. A rendezvények ma a díjkiosztó ünnepséggel folytatódnak, amikor Borboly Csaba Hargita megyei tanácselnök átadja a Gyergyói Magyar Kultúráért díjat. A díjkiosztást a gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színház által bemutatott, *Minden jó, ha vége jó* című Shakespeare komédia követi ma este 7 órától. A programsorozat utolsó napján, 23-án a marosvásárhelyi Yorick Stúdió

Kulturák kézfogása. A fotótárlatot a román és a magyar kultúra napja közti egy hétre időzítették

színházi előadása, az *Emlékszel még...?* lesz műsoron.

Kulturhét Háromszéken

Koncertek, hangversenyek és író-olvasó találkozók révén ünneplik Háromszéken a Magyar Kultúra Napját, amelyhez ezen a héten több rendezvény is csatlakozott. Kedden a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeumban bemutatták a csíkszeredai Pallas-Akadémia Könyvkiadó 550. kötetét, Sas Péter *Kós Károly képeskönyv* című munkáját. Tegnap és ma Háromszéken lép fel Esterházy Péter író és Dész László zenesz, akik Szó és szaxofon címmel tartanak előadóesteket. Ma este 6 órától Sepsiszentgyörgyön, a megyei Könyvtár Gábor Áron termében találkozhat velük a közönség. A rétyi Kovács András Fúvósegyesület zenekara 19 órától a sepsiszentgyörgyi színház nagy-

termében ad hagyományos koncertet.

Szatmári rendezvények

Egy héten tart Szatmár megyében a Magyar Kultúra Ünnepe. A műsorkínálat több mint gazdag, így csak tallóznak belőle. Tegnap este a filharmoniaiban a Kolozsvári Magyar Opera szólistái *Himnusz* című előadásukkal léptek közönség elé. Ugyanott holnap a budapesti Jánosi Együttes koncertezik, közreműködik Fátyol Rudolf, Duffek Mihály, Molnár Zoltán és a Consonantia Trio. Január 25-én a püspöki palota dísztermében a nagykarolyi Collegium Régizene Együttes ad koncertet.

Konferencia Udvarhelyen

A székelyudvarhelyi egész hetes rendezvények, a népdalvetélkedő és kiállítások

után, ma 10 órákor konferenciával folytatódnak *Díszítőművészet Udvarhelyszéken* címmel. Hargita Megye Tanácsának Hagymányórázó Központja kiállítótermében Bán Erzsébet, Nyárádi Zoltán, Miklós Zoltán és Bencze Ilona az elő. A 18 órákor kezdődő galaesten, a Művelődési Ház nagytermében fellép az Udvarhelyi Táncműhely, közreműködnek a népdalvetélkedő díjazottjai és kiosztják az Udvarhelyszék Kultúrájáért díjakat is. Holnap 16 órákor az Udvarhelyszéki Fúvószenekar ad koncertet a Művelődési Ház koncerttermében, míg vasárnap 18 órától a Székelyföldi Filharmonia muzsikál.

Előadás Marosvásárhelyen

A Lórántffy Zsuzsanna, I. Rákóczi György erdélyi fejedelem feleségének nevét vise-

lő marosvásárhelyi művelődési egyesület szervezésében a Magyar Kultúra Napja alkalmából holnap délután öt órákor Marosvásárhelyi búskegéről, a 100 éve épült Kulturpalotáról beszél Keresztes Gyula nyugalmazott városi főépítész, előadást tart Nagy Miklós Kund főszerkesztő, kulturális újságíró, Nagy Attila költő, valamint fellép Lőrinczi György lant- és Sándor Vilmos citeraművész, mindketten a maguk kiegészítette hangszereken játszanak.

Nemzetközi fotótárlat Kolozsváron

„A kiállított műalkotások kimagasló művészeti-esztétikai értéke mellett a magyar-román kulturális közélet szemponyjából különösen fontosnak tartom azt a szimbolikus gesztust, hogy a kiállításra a román kultúra napja (január 15.) és a magyar kultúra napja (január 22.) közti héten, mintegy összekapcsolásként kerül sor” – hangzott el a tegnap Kolozsváron a nemzetközi fotókiállítás megnyitóján. Szilágyi Mátyás Magyarország kolozsvári főkonzulja úgy véli, hogy a tél témájú tárlat és annak időzítése kényes, „a nemzetük legnemesebb értékeit megtestesítő, egyben az egyetemes emberi értékeket és érzéseket a poétika eszközeivel hirdető két halhatatlan költő, a Magyar Himnusz megalkotó Kőlcsey Ferenc, és a román lelkiületet és érzésvilágot a szférák lírai magasságában megfogalmazó Mihai Eminescu között”. ◀

„Van pénz, csak pályázni kell”

Himnuszünnepi beszélgetés Kelemen Hunor nemrégiben kinevezett kulturális miniszterrel

Parászka Boróka

► **Ez az első olyan év Romániában, amikor a magyar kultúra napját magyar nemzetiségű romániai kulturális miniszter köszönheti. Mitől más most ez a nap?**

– A programok szempontjából nincs jelentős változás, de ez az első olyan év, amikor a magyar kultúrát miniszteri üzenetben köszöntik Romániában ezen a napon.

► **És számon kérhető lesz a minisztériumon, mennyire lesz láthatóbb a magyar kultúra a románhoz képest a következő időszakban?**

– Számon kérhető, én igyekszem minden tőlem telhetőt megtenni ennek érdekében. Csodákra azonban nem kell számítani, mert a források szűkösek. Ami biztos, hogy az idén ugyanannyi pénz lesz az intézmények működtetésére, mint tavaly. Tehát az alapkiadások biztosítottak. Látványos programokat biztosan nem indítunk

az idén, a műemlék-helyreállítás kiemelten kezeljük, de új projekteket nem kezdeményezünk. A tervek szerint körülbelül ötven munkát fejezünk be az idén, és ugyanennyit kellene jövőre elkezdni.

► **Mire lesz még pénz az idén?**

– A nagy programokra: például a kolozsvári filmfesztiválra, a TIFF-re, az UNITER-gálára. Kiemelt programként szeretnénk támogatni néhány magyar, regionális érdekességű programot is. Mindenképpen figyelmet érdemel a marosvásárhelyi Alter-Native rövidfilm fesztivál. Egyelőre nem tudok más programokat megnevezni, de egyeztetünk, odafigyelünk és javaslatokat várunk.

► **Semmi új kezdeményezés?**

– Ahhoz, hogy kiemelt programként finanszírozható legyen egy projekt, több éves előkészítésre van szük-

ség. A támogatást csak bizonyos kritériumok alapján lehet odaítélni. Amit az idén mindenképpen teljesíteni kell, az a Román Nemzeti Könyvtár bővítésének a kivitelezése, a Nemzeti Színház felújítása. Ezek már 2007 óta futó projektek. Számomra nagyon fontos az erdélyi, Árpád-kori fatemplomok restaurálását megcélzó program elindítá-

sa, és nagyon szeretném, ha az erdélyi szellemi és kulturális örökség több értékére is nemzetközi figyelem irányulna. Szeretném elérni, hogy a csíkszemlyői búcsút az UNESCO nyilvánítsa a világörökség részének. Nagyon számítok arra, hogy a hazai szakemberek még több ilyen jellegű hagyományt javasolnak, és gondos előkészítéssel el tudjuk érni ezt a megtisztelő és nagyon fontos figyelmet.

► **Miért jó ez?**

– Azért, mert a világ rajta tartja a szemét ezeken a kiemelt hagyományokon, és védelmet biztosít számukra. Értékmentő módon lehet megőrizni azokat. Számomra példaértékű az, amit a bolgárok vagy a horvátok csináltak. Románia eddig mindig egy-két ilyen hagyományt terjesztett fel, és vagy elnyerte a világörökség címet, vagy nem. Szomszédaink több tucat tradíciót is megneveztek, és nagyon sok meg is kapta a minősítést,

ami sokat lendített az ottani kultúrán.

► **Eddig mind országos programokról beszéltünk, mit tud mondani a hétköznapi kultúra mindennapos túlélőinek? A könyv- és lapkiadóknak, a színházaknak, a művészeti műhelyeknek? Azoknak, akik megszokták, hogy nincs pénz?**

– Azt, hogy van pénz, csak pályázni kell. A tavaly az erdélyi magyar könyvkiadás messze fölülreprezentálta magát a kulturális alap pályázataival, és sikeresen folyamatok támogatásért. A magyar könyvkiadók eredményesebben, jobban pályáztak, mint a románok. Nem is tudom, vagy felkészültebbek az előbbieknél, vagy kevésbé szorulnak rá a támogatásra az utóbbiak. A lapkiadók nem iparkodtak ennyire, de forrás számukra is biztosítható. Nagyobb gondot jelent a színházak és a múzeumok támogatása, mert számukra rögzített a

költségvetési keret, és én ezen nem tudok változtatni. Alapberekre, minimális produkciós költségekre van pénz, nagyobb kiadásokat, látványos és nagy költségvetésű előadásokat, kiállításokat nem tudunk finanszírozni. Ezen talán jövőre lehet változtatni.

► **Nagy ívű miniszteri programot vázolt, de kevésbé fontos?**

– Dehogy, nagyon is fontos. A támogatás viszont nem működik a kortárs alkotók együttműködése nélkül. Javaslatokat, odafigyelést, ötleteket várunk. Körvonalazódni látszik a terv, hogy Szathmáry Papp Károly születésnapját nyilvánítsuk a fotográfia napjának. A jelentősebb képzőművészeti tárlatok támogatása is kivitelezhető a kiemelt programok keretén belül, de ehhez is kezdeményezésre, javaslatokra és alapos előkészítésre van szükség. Ezen a téren a művészek a felelősség.

Január 22., péntek

Az év 4. hete, eltelt 22 nap, hátravan 343 nap

Ma **Vince** nevű olvasóinkat köszöntjük. A Vince latin eredetű férfinév, a Vincentius rövidülése. Jelentése: győztes. Holnap **Zelma** napja van. Vasárnap a **Timótok és Ferencek** ünnepe. Hétfőn a **Pálokat és Henrieket** köszöntjük.

Évforduló

1561-ben született Francis Bacon brit filozófus, államférfi.

Január 23., szombat

1960-ban Jacques Piccard francia tudós mélytengeri búvárhajóval leereszkedik a világ legmélyebb pontjára, a Csendes-óceáni Mariana-árokba.

Január 24., vasárnap

1458-ban Hunyadi Mátyást Budán I. Mátyás néven magyar királlyá választották.

Vicc

– És mondja doktor úr, ha már olyan drága ez a hajnövesztő kúra, legalább használ?

– Hogyne használna. A kúra végére olyan hosszú haja lesz, hogy amikor megkapja a számlát, már nyugodtan tépheti.

Recept

Csirke forrászva

Hozzávalók: 1,5 kg csirke, 1 csokor levestöldség, 1 póréhagyma, 1 fej vörshagyma, 2 dkg zsír, 2 dl tejföl, szemes bors, 1 babérlevél, borecet, zsemlemorzsa, só.

Elkészítése: A csirkét hosszában kettévágjuk, megsózzuk, és félretesszük. A levestöldséget és a póré-t vékony metéltre, a hagymát hosszában félbevágjuk. Egy lábasba, kevés zsírba tesszük a zöldséget, a borsot, a babérlevelet, és ráhelyezzük a csirkét. Három rész víz, egy rész borecetet keverékét öntjük rá, és fedő alatt hagyjuk főni. Amikor puha, egy tára teszünk, a zöldséget köré rendezzük. A csirkét meghintjük zsemlemorzssal, leöntjük tejjel, a levét aláöntjük, és 30 percig közepes hőmérsékletű sütőben sütjük.

Ma

A következő napok időjárása

Szombat	2°C	7°C	Többnyire gyengén felhős, napos idő várható, havazás csak délen és keleten fordulhat elő.
Vasárnap	-1°C	-8°C	Túlnyomóan napos időre számíthatunk kevés felhővel, csapadék nélkül.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	-1°C	-6°C
Brassó	-7°C	-13°C
Bukarest	-7°C	-12°C
Csikszereda	-7°C	-13°C
Kolozsvár	-2°C	-8°C
Marosvásárhely	-3°C	-9°C
Nagyvárad	-1°C	-8°C
Szatmárnémeti	-3°C	-8°C
Temesvár	-1°C	-8°C

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Nyugat felől fokozatosan felszakadozik, csökken a felhőzet, és délután már több-kevesebb naposításra is számíthatunk. Északkeleten havazás, hószállingózás kialakulhat.

Gondolatjel

Visky István rovata

A dicsőséget mint árnyékat kell birtokolnunk. Aki valamit a dicsőségért magáért tesz, az soha semmit nem fog megvalósítani, élete haszontalan és üres lesz. Azért kell megtennünk valamit, mert a kötelességünk, nem pedig azért, hogy dicsőséget szerezzünk vele magunknak. Azért rott el olyan sok mindent az ember, mert foly-

ton önmaga dicsőségét keresi. A dicsőséget viszont nem kell keresni, az megtalálja az arra méltó. Mint az árnyék a tárgyak körül, úgy jelenik meg az alázatos és kötelességeit teljesítő ember életében. A dicsőség akkor maradandó, ha elutasítjuk. Aki meg akarja szerezni vagy tartani, az olyan, mint a kutya, amelyik a saját farkát akarja elkapni.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Ma ismét felülkerekedik elpusztíthatatlan életöröme. Nem engedi, hogy a gondok maguk alá gyűrjék, vagy kívülállóak beavatkozzanak az életébe.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Őn szerencsére harciasan családvédő típus. Képes ugyan összeveszíteni szeretteit, de másokkal szemben tűzőn-vízen át megvédi őket.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Hódítása sikerrel járhat: ideális partnert talál a szerelmeskedéshez. Meg sem próbál kitérni a kaland elől, amely megrészegíti, felkavarja.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Mindenről megfélemedezik. Arról is, aki a világon a legfontosabb Önnnek. Emiatt lesz egy kis lelkiismeret-furdalása.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Csak nem tud betelni azzal, ami gyönyörűséget a test adhat. Talán túlzásba is viszi, ahogy habzsolja az életet.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Ha megürült a pohár, nyomban tölt megint, és fenéig üríti az édes nektárt. Még az sem hűti le, amikor pénzügyi hely-

zetét számba véve kiderül: nemigen van mit számba venni.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Ne kapassa el magát, már-már egy jóllakott ingyenc módjára, unottan turkál abban, amit az élet csak felkínálhat.

SKORPIO (X. 23.–XI. 22.)

Gondoljon a hosszú, szürke, bőjtös napokra, s legott más színben tűnik fel minden. Ingyenség és kifinomultság jellemző ma Önre.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Mit számít a pénz, egyébként is van még miből elvenni, kölcsön is kérhet éppen, és a folyamatos takarékoskodás olyan kisstílusú, unalmas.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Pocsékul van, de nem fizikailag! A lelke nincs jól, azt pedig csak tudatlag lehet gyógyítani...

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Nemhiába elmélkedett, fáradt, dolgozott annyit: ma a szorgalmas, hozzáértő gazda büszke mosolyával takaríthatja be a gazdag termést.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Sikerek a hivatásban, sikerek a szerelemben, kicsattanó egészség, ragyogó forma, lelki nyugalom – mit is kívánhatna még?

Téves információ

	A RÉPPI ANYAGA	GRÓMOLCSITESTTŐ EDENY	A TÁRULADISIT	MINI VÉLI ÚGY ARAT	** ** *	BŐCNI KEDDI	KÖNNYŰKOLLÓR	A SCABALA DATILLO	IÁRÁKI TESTTŰLET
MILIJ LESE VALAMISZINT					HÁRMED ÉRY KÖCSIT				
FORHÓVÁ NYILIN						BEKÖLÖL I ÁMÁI IL			
DAFNAS-VINDIS					DUKRÁCS-SUTEMÉNY				
BOGMI I AKIM			VAN SÜL-NINNI GÓJ	PELEPÉI EIRÁI YEP					TESTIL-ANYAU STILE
KÉT-OLDALI									
** ** *	LODAS TARTIFLET MONDO								DOMMO JIFI F
TÖDÖ (ANGI)					ÉPM PÓNY DAZAB				REKOR-VI EIRÉNYI
MEKORÖLII MIINKA					TALAJT MŰVEL				
I. PIMASZ ISAVYA									KÉT EFTIFEN
									UREKÖREN (RÓI)

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő: Salamon Márton László

Vezető szerkesztő: Cseke Péter Tamás

Vezető publicista: Agoston Hugó

Főmunkatársak: Biró Béla, Lokodi Imre, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők: Moldován Árpád Zsolt (Aktuális), Bogdán Tibor (Hátér), Darvas Beáta (Kultúra), Nagy Vajda Zsuzsa (Gazdaság), Turós-Jakab László, Vásárhelyi-Nyemec Réka (Sport), Farkas István (Média), Orosz Anna (Életmód), Szonda Szabolcs (Szinkép)

Olvasószervezők: Osváth Annamária, Szász Pólika

Tudósítók: Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0770-101571 (Nagyvárad), Horváth István – 0788-822442 (Csikszereda), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Csibi Márta – 0749-462069 (Gyergyószentmiklós), Kánya Gyöngyvér – +36 20 532 8751 (Budapest), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Képszerkesztő: Tofán Levente

Grafikus: Horváth István

Tördelőszerkesztők: Lőrincz Imola, Mihăiteanu Albert

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Adminisztrációs igazgató: Szentiványi Márta

Terjesztési menedzser: Bérés Attila – 0788-318353

Területi megbízottak: Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Gyurka Lajos – 0788-488740 (Harghita), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilagy)

Logtanácsos: Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnél és előfizetés-szervezőinknél. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányiszám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

agnus
RADIO 88.3 FM
naponta 03-08 és 12-15,
csütörtökön 19-23 óra között
a világhálón:
www.agnusradio.ro

Slager Radio
A naponta legnagyobb slágerek,
a mai legújabb slágerek

rtm
MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIO
98.9 FM

Paprika rádió
fülön csíp
95,1 fm

Kolozsvári radio
95,6 MHz
909, 1593 kHz
Prima Rádió
87,9 MHz

r.a.d.i.o
faza
8811

Szombat
2010. január 23.

DUNA TV
<p>8.35 Mikor érünk már oda?</p> <p>10.25 Cimborá</p> <p>10.50 Nyelvőrző (ism.)</p> <p>11.20 Univerzum</p> <p>12.15 Kodály és Bartók</p> <p>12.45 Híradó, Időjárás-jelentés</p> <p>13.00 Déli harangszó</p> <p>13.05 Isten kezében</p> <p>13.35 Élő népzene</p> <p>14.05 Börtönrock (ff., am. zenés dráma)</p> <p>15.45 Tisztánc Magyar Bajnokság - Vác</p> <p>16.45 A gyógyító növények világa</p> <p>17.10 A világörökség kincsei</p> <p>18.00 Talpalatnyi Zöld</p> <p>18.35 Mese</p> <p>19.00 HÍRÓRA</p> <p>Sport, Időjárás-jelentés</p> <p>20.00 Muzsikás történet</p> <p>21.00 Zorro, a bosszúálló (am. kalandf.)</p> <p>22.30 Lélek Boulevard</p> <p>23.00 Dunasport - Sportösszefoglaló</p> <p>23.15 Paranoid Park (amerikai-francia filmdráma)</p>

m1
<p>6.43 Hajnali gondolatok</p> <p>9.00 Híradó</p> <p>9.05 Sporthírek</p> <p>9.10 Bob, a mester</p> <p>9.35 Thomas, a gőzmozdony</p> <p>10.25 Clic és Kat (olasz rajzf.)</p> <p>11.00 Ötösfogat (kalandfilmsor.)</p> <p>11.30 Ókori kalandok</p> <p>12.00 Teknőc a láthatáron</p> <p>13.00 Déli harangszó</p> <p>13.01 Hírek</p> <p>13.05 Fogadóóra</p> <p>13.35 Egészség ABC</p> <p>14.05 Műkorcsolya Európa-bajnokság 2010</p> <p>17.35 Stílus - Francia divatmárkák</p> <p>18.00 Ez történt Budapesten (magyar vígj.)</p> <p>19.30 Uri házak titkai</p> <p>20.30 Híradó</p> <p>20.50 Sporthírek</p> <p>21.00 SzerencseSzombat Luxor, Ötöslottó és Joker sorsolása</p> <p>21.40 Hiúság vására (dráma)</p> <p>0.00 Hírek</p>

m2
<p>6.50 Ma Reggel</p> <p>8.55 Válaszd a tudást!</p> <p>10.50 Úton - Spanyolország</p> <p>12.05 Élő hagyomány</p> <p>12.30 Nóta</p> <p>13.00 Déli harangszó</p> <p>13.01 Natúra</p> <p>14.15 Ho Si Minh útja</p> <p>15.10 Magyarok az emberevők földjén</p> <p>15.40 Vizkincs</p> <p>16.05 Innováció és környezetvédelem</p> <p>17.15 Bors (magyar filmsor.)</p> <p>18.00 Egy óra múlva itt vagyok</p> <p>19.20 A jazz születésétől napjainkig</p> <p>20.30 Mikrobi (rajzf. sor.)</p> <p>20.40 Mirr-Murr kalandjai</p> <p>20.45 Kíváncsi Fáncsi (rajzf.)</p> <p>21.00 Híradó este</p> <p>21.23 Időjárás-jelentés</p> <p>21.25 Presszó (magyar tévéfilm sor.)</p> <p>22.20 Telesport - Műkorcsolya Európa-bajnokság 2010</p> <p>1.45 Magyar bulizene</p>

RTL KLUB
<p>7.30 Top Shop</p> <p>8.00 Kölyökklub</p> <p>Benne: Tsubasa kapitány, A mentőcsapat</p> <p>10.15 Disney rajzfilmek</p> <p>11.30 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!</p> <p>12.25 Házon kívül</p> <p>13.00 RTL Klub Híradó</p> <p>13.10 Autómánia - Autós-magazin</p> <p>13.45 Doki (am. filmsor.)</p> <p>14.45 Daybreak - Időbe zárva (krimisor.)</p> <p>16.45 Szökésben (am. krimisor.)</p> <p>17.40 Nicsak, ki beszél most! (am. vígjáték)</p> <p>19.30 RTL Klub Híradó - Esti kiadás</p> <p>20.00 Fókusz Plusz Magazin</p> <p>20.30 Az álmodozó (am. családi film)</p> <p>22.40 Hiába futsz (am. akcióf.)</p> <p>0.15 Budapest-Bamako 2010</p> <p>0.30 Kegyetlen játékok (am. thriller)</p> <p>2.30 Fókusz Plusz</p> <p>3.00 Műsorszünet</p>

TV2
<p>7.25 Tv2 matiné</p> <p>11.00 414-es küldetés</p> <p>11.25 Szurikáták udvarháza</p> <p>11.50 Babavilág</p> <p>12.50 Hegylakó (kan.-francia kalandfilmsorozat)</p> <p>13.50 A láthatatlan ember (am. sor.)</p> <p>14.45 A kiválasztott - Az amerikai látnok</p> <p>15.45 Rejtélyek kalandorai (kan.-am. kalandfilmsor.)</p> <p>16.45 A Partiórség (auszt. tévéfilm sorozat)</p> <p>17.45 Én vagyok a fegyver (olasz-francia vígj.)</p> <p>19.30 Tények Hírműsor</p> <p>20.05 Magellán - ismeretterjesztő magazin</p> <p>20.35 Szegény embert az Amish húzza (am. vígj.)</p> <p>22.45 Amerikai pite 2. (am. vígj.)</p> <p>0.45 007 - Gyémántok az örökkévalóságnak (angol akcióf.)</p> <p>2.45 Kalandjárt</p>

HÍR TV
<p>8.00 Híradó</p> <p>8.30 Soroló</p> <p>9.05 Befutó - Az utánpótlás magazinja</p> <p>9.30 BBC Reporters (ism.)</p> <p>10.05 Felfedező</p> <p>10.30 Arcok a liftben</p> <p>11.05 Különkiadás</p> <p>13.00 Déli híradó</p> <p>13.30 Hungarorama, Közvetlen ajánlat</p> <p>14.05 BBC Click</p> <p>14.30 Negyedik (ism.)</p> <p>15.05 Garázs</p> <p>15.30 BBC Hard talk</p> <p>16.05 Ősök tere (ism.)</p> <p>16.30 Kő kövön (ism.)</p> <p>17.30 Európai híradó (ism.)</p> <p>18.00 Híradó</p> <p>18.30 Célpont (ism.)</p> <p>19.05 Sziluett</p> <p>20.00 Híradó</p> <p>20.30 Riasztás (ism.)</p> <p>21.05 Civil kaszinó - Hűsbavagó kérdések, civil válaszok (ism.)</p> <p>22.00 Híradó 21</p> <p>22.30 BBC Hard Talk (ism.)</p> <p>0.05 Vetítő - A nők országa</p> <p>1.00 Műsorszünet</p>

TVR 1
<p>7.00 Pro patria</p> <p>7.25 Az emlékek éneke</p> <p>7.55 Jelek</p> <p>8.25 Világraszóló előadás</p> <p>9.00 Disney Klub</p> <p>9.55 Vancouver 2010</p> <p>10.00 Zöld csapat</p> <p>10.30 Olimpiai Magazin</p> <p>11.00 Jó, mint az élet (ism.)</p> <p>11.30 Hannah Montana (sor.)</p> <p>12.00 A család sztárja</p> <p>13.00 Rajtunk Európa szemé</p> <p>14.00 Hírek, időjárásjelentés</p> <p>14.20 Feleség Charlienak (am. vígjáték, 1970)</p> <p>16.10 Szerelmek a képernyők mögött</p> <p>16.30 Visszajátszások</p> <p>17.30 Tévenciklopédia</p> <p>18.30 Folklorikincsek</p> <p>19.30 Előtte és utána</p> <p>19.40 Sport</p> <p>20.00 Hírek</p> <p>21.10 Háború és béke (koprod. filmdráma, 2007, 3. rész)</p> <p>23.05 100%-os jótállás (talk show)</p>

Vasárnap
2010. január 24.

DUNA TV
<p>7.30 Hol volt, hol nem volt...</p> <p>8.10 Cimborá</p> <p>9.10 A dzsungel könyve (kalandf.)</p> <p>10.55 Ökumenikus istentisztelet Szatmárcsukén</p> <p>12.45 Híradó, időjárás-jelentés</p> <p>13.01 Vers</p> <p>13.30 Élő népzene</p> <p>14.00 Csellengők</p> <p>14.25 Egy bolond százat csinál (magyar vígj.)</p> <p>15.50 Budapesti újévi koncert</p> <p>17.15 Vannak vidékek</p> <p>18.15 Kutyaélet</p> <p>18.40 Mese</p> <p>19.00 Híróra</p> <p>20.30 Kikötő programajánló</p> <p>20.45 A bikaborjak (olasz-francia filmdráma)</p> <p>22.30 Duna színpad</p> <p>23.15 Dunasport - Sportösszefoglaló</p> <p>23.30 Beavatás (ism.)</p> <p>23.45 Zuhanás a csendbe (angol dokumentumf.)</p> <p>1.30 Vers</p>

m1
<p>9.00 Híradó</p> <p>10.05 "Így szól az Úr!"</p> <p>10.15 Katolikus krónika</p> <p>11.05 A hit fénye felé</p> <p>11.55 Református magazin</p> <p>12.25 Református ifjúsági műsor</p> <p>12.30 Bonheoffer, a mártír teológus</p> <p>13.01 Hírek</p> <p>13.05 Szeretem a kertet</p> <p>13.35 Hogy volt?!</p> <p>15.30 Műkorcsolya Európa-bajnokság 2010</p> <p>18.20 Yorkshire-i szívügyek</p> <p>19.20 Magyarország története</p> <p>19.45 Életképek (magyar tévéfilm sor.)</p> <p>20.30 Híradó este, Sporthírek</p> <p>21.00 A szólás szabadsága</p> <p>22.00 Férfibecsület (am. filmdráma)</p> <p>0.10 Kultúrház</p> <p>1.05 Esti beszélgetés Müller Péterrel</p> <p>1.35 Hírek</p>

m2
<p>8.55 Caillou (kan. rajzfilm sor.)</p> <p>9.20 A világ meséi</p> <p>11.00 Vasutas Jim (angol filmdráma)</p> <p>13.00 Déli harangszó</p> <p>13.01 "Engedjétek hozzám..."</p> <p>13.05 "Így szól az Úr!"</p> <p>13.15 Katolikus krónika</p> <p>13.40 Tanúságtévők</p> <p>14.05 A hit fénye felé</p> <p>14.55 Református magazin</p> <p>15.25 Református ifjúsági műsor</p> <p>15.30 Bonheoffer, a mártír teológus</p> <p>16.00 Világokon át</p> <p>16.50 ARCPoétika</p> <p>19.25 Filmsztárok a vadonban</p> <p>20.25 Zsebtévé - Esti mese</p> <p>21.00 Híradó este</p> <p>21.25 Műkorcsolya Európa-bajnokság 2010</p> <p>0.15 Irány Nyugat! (boszniai vígjáték)</p> <p>1.50 A jazz születésétől napjainkig</p> <p>2.40 Ez történt Ma Reggel</p>

RTL KLUB
<p>7.30 Top Shop</p> <p>8.00 Kölyökklub</p> <p>11.00 Pókember</p> <p>11.25 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!</p> <p>12.30 meneTrend - Utazási magazin</p> <p>13.00 RTL Klub Híradó</p> <p>13.40 Doki (am. filmsor., 2001)</p> <p>14.35 Tuti gimí (am. tévéfilm sorozat)</p> <p>15.25 Nem szentírás (filmsor.)</p> <p>16.20 Nász-nap (am. filmsor.)</p> <p>16.45 Aki király akart lenni (am.-angol kalandf.)</p> <p>Közben: Hatoslottó-sorsolás</p> <p>19.30 RTL Klub Híradó</p> <p>20.00 Cobra 11 (német akciófilm-sor.)</p> <p>21.00 A Főnix útja (am. akcióf.)</p> <p>23.15 Heti hetes (talk show)</p> <p>0.25 Budapest-Bamako 2010</p> <p>0.45 Portré - Riport-magazin</p>

TV2
<p>7.45 Tv2 matiné</p> <p>Benne: Kenguk, Levelek Félixtől</p> <p>11.20 Mókás állatvilág (angol term. sor.)</p> <p>11.50 Dokik (am. filmsor.)</p> <p>12.20 Két Testőr - Életmódmagazin</p> <p>12.50 Stahl konyhája</p> <p>13.55 Száguldó vipera (am.-német akció-sor.)</p> <p>14.55 Tequila és Bonetti (am. filmsor.)</p> <p>15.55 Baywatch (német-am. kalandfilmsor.)</p> <p>16.55 Áldott jó nyomozó (amerikai krimisor.)</p> <p>17.55 Az utolsó szóke bombázó (am.-angol játékf.)</p> <p>19.30 Tények Hírműsor</p> <p>20.00 Napló - Mérlegen a valóság</p> <p>21.00 Irigy Hónaljmirigy (magyar szór. műsor)</p> <p>22.00 Anakonda 2.: A véres orchidea</p> <p>23.45 Ballistic: Robbanásig feltöltve</p>

HÍR TV
<p>8.00 Híradó</p> <p>8.30 Soroló</p> <p>9.05 Kő kövön (ism.)</p> <p>9.30 Felfedező (ism.)</p> <p>10.05 Péntek 8 (ism.)</p> <p>11.05 Célpont (ism.)</p> <p>Oknyomozó riportműsor</p> <p>11.30 Napról napra</p> <p>Belpolitikai összefoglaló</p> <p>12.05 Civil kaszinó (ism.)</p> <p>13.00 Déli híradó</p> <p>13.30 Közvetlen ajánlat</p> <p>14.05 Különkiadás (ism.)</p> <p>A kultúra külön kiadásban</p> <p>16.05 Arcok a liftben (ism.)</p> <p>16.30 Befutó (ism.)</p> <p>17.05 Garázs</p> <p>17.30 GyógyHír - Egészségügyi magazin</p> <p>18.00 Híradó</p> <p>18.30 Hírvilág</p> <p>19.05 Keresztmetszet</p> <p>20.00 Híradó</p> <p>20.30 Napról napra (ism.)</p> <p>21.05 Kontraszt</p> <p>22.00 Híradó 21</p> <p>22.30 Értékmentés másként</p> <p>23.05 Vetítő</p> <p>0.05 Kontraszt (ism.)</p>

TVR 1
<p>7.10 A hit világa</p> <p>9.00 Disney Klub</p> <p>10.00 Mondd, mi fáj</p> <p>10.40 Akárcsak a könyvekben</p> <p>11.30 A falu élete</p> <p>13.00 Politikai agenda</p> <p>14.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés</p> <p>14.20 Koncert Európáért</p> <p>14.45 Átváltozás</p> <p>15.30 Utazó egy életen át</p> <p>16.00 Dan Puric konferencia (ism.)</p> <p>17.00 Danutz Kft.</p> <p>18.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés</p> <p>18.10 Danutz Kft.</p> <p>19.20 Loto 6/49 és Noroc sorsolás</p> <p>19.30 Előtte és utána</p> <p>19.40 Sport</p> <p>20.00 Hírek</p> <p>21.10 Háború és béke (koprod. filmdráma, 2007, 4. rész)</p> <p>23.10 Kétségbees kerecem Susant (amerikai romantikus vígjáték, 1985)</p> <p>1.00 Dan Puric konferencia</p>

Hétfő
2010. január 25.

DUNA TV
<p>7.00 Hattól Nyolcig</p> <p>9.00 Kirakat</p> <p>9.30 Isten kezében</p> <p>9.55 Az erdélyi szász kultúra nyomában</p> <p>10.30 Szülőszoba</p> <p>11.30 Család-barát</p> <p>12.30 Kíváncsgóság</p> <p>15.00 Híradó</p> <p>15.10 Kikötő - Friss</p> <p>15.20 Viaszfigurák és gondolatok</p> <p>16.05 Európai kostoló</p> <p>16.35 Magyar cirkusztörténet</p> <p>17.30 Heuréka! Megtaláltam!</p> <p>18.00 Zorro (sor.)</p> <p>18.30 Térkép</p> <p>19.00 HÍRÓRA</p> <p>19.35 Mese</p> <p>20.00 Derrick (német krimisor., 1975)</p> <p>21.00 Hazatérő képek - Szék</p> <p>22.00 Az a dolgom, hogy csináljam</p> <p>22.25 Sportaréna</p> <p>22.55 Híradó, Sport</p> <p>23.10 Közbeszéd</p> <p>23.40 Henryk Slawik - A lengyel Wallenberg</p>

m1
<p>6.20 Hajnali gondolatok</p> <p>10.00 A szólás szabadsága</p> <p>10.55 Nappali</p> <p>13.01 Híróra</p> <p>13.25 Kárpát Expressz</p> <p>13.55 Szomszédok (magyar filmsorozat)</p> <p>14.30 Roma Magazin</p> <p>15.00 Domovina</p> <p>15.30 Ez történt Ma reggel (ism.)</p> <p>17.25 Körzeti híradó</p> <p>17.35 Hírek</p> <p>17.45 Teadélután</p> <p>18.35 McLeod lányai (auszt. kalandfilmsor.)</p> <p>19.20 A palota ékköve (dél-kor. filmsor.)</p> <p>20.30 Hírek</p> <p>20.50 Sporthírek</p> <p>20.55 Időjárás-jelentés</p> <p>21.00 Kék fény</p> <p>22.00 Az Este - Hétfő</p> <p>22.30 Az utolsó hívás (kan.-am. filmdráma)</p> <p>0.15 Prizma</p> <p>0.30 Hírek - Időjárás-jelentés</p> <p>0.40 Teadélután (ism.)</p> <p>1.30 Nappali (ism.)</p> <p>3.30 Prizma (ism.)</p>

m2
<p>6.50 Ma Reggel</p> <p>10.00 Slovenski Utrinki</p> <p>10.50 Nyitott stúdió</p> <p>11.10 A Nagy vita</p> <p>11.40 SZŐSZ!:-)</p> <p>12.30 Átjáró - Sorsok és történetek a Kárpát-medencében</p> <p>13.01 Híróra</p> <p>13.29 Kárpát Expressz</p> <p>13.55 Záróra</p> <p>15.40 Szabadlábban Somogyban</p> <p>16.35 Magyar rock</p> <p>17.30 Pörög az élet! (auszt. tévéfilm sor.)</p> <p>17.55 Sophie - a nem kívánt jegység</p> <p>18.20 Színes városok</p> <p>18.50 Ez történt Ma Reggel</p> <p>20.35 Marci</p> <p>20.50 Caillou (rajzfilm)</p> <p>21.00 Híradó este</p> <p>21.20 Sporthírek</p> <p>21.23 Időjárás-jelentés</p> <p>21.25 Therese nővér.com</p> <p>22.10 Tűzvonalban (magyar filmsor.)</p> <p>0.00 Záróra</p> <p>0.50 Az utolsó hívás (filmdráma)</p>

RTL KLUB
<p>7.00 Reggeli Ébresztőshow</p> <p>11.10 Top Shop</p> <p>13.00 RTL Klub Híradó</p> <p>13.10 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!</p> <p>14.30 Fél kettő - Magazin a legjobb történetekkel</p> <p>15.15 Elvtársak! Baseball! (am. vígj.)</p> <p>17.20 Rubi, az elbűvölő szörnnyeteg (mex. filmsor.)</p> <p>18.20 Mónika - A kibeszélőshow</p> <p>19.30 RTL Klub Híradó</p> <p>20.05 A Széf - Ki viheti el a milliókat?</p> <p>21.05 Fókusz - Közszolgálati magazin</p> <p>21.40 Barátok közt (magyar filmsor.)</p> <p>22.20 Dr. Csont (am. krimisor.)</p> <p>23.20 Dollhouse - A felejtes árát (am. thriller-sor.)</p> <p>0.25 Budapest-Bamako 2010</p> <p>0.40 Vészhelyzet (am. filmsor.)</p>

TV2
<p>7.25 Tények Reggel</p> <p>8.00 Mokka</p> <p>10.00 Stahl konyhája</p> <p>10.20 Teleshop</p> <p>11.20 Teleshop</p> <p>12.35 Az utolsó majomember (amerikai kalandf.)</p> <p>14.25 Kvízio</p> <p>15.25 Charly, majom a családban (német filmsor.)</p> <p>16.25 Bostoni halottképek (am. krimisor.)</p> <p>17.25 Bűbájós boszorkák (am. filmsor.)</p> <p>18.25 Joshi Bharat (talk show)</p> <p>19.30 Tények</p> <p>20.05 Hal a tortán</p> <p>21.15 Jóban Rosszban (sor.)</p> <p>22.20 NCIS (am. krimisor.)</p> <p>0.20 Különleges ügyosztály (am. krimisor.)</p> <p>1.20 Tények Este - Hírműsor</p> <p>1.50 Amikor egy bérnyílkos is több a soknál (am. thriller)</p> <p>3.20 Holló (kan. akciófilm-sor.)</p> <p>4.10 Műsorszünet</p>

HÍR TV
<p>7.30 Soroló (ism.)</p> <p>8.00 Híradó</p> <p>Friss napi információk</p> <p>9.05 Hírek, Sport, Időjárásjelentés</p> <p>A kultúra külön kiadásban</p> <p>12.05 Kő kövön (ism.)</p> <p>12.30 Hírvilág (ism.)</p> <p>13.00 Déli híradó</p> <p>13.30 Hungarorama, Közvetlen ajánlat</p> <p>14.05 Soroló (ism.)</p> <p>14.30 Garázs (ism.)</p> <p>15.05 Európai híradó (ism.)</p> <p>15.30 Napról napra (ism.)</p> <p>16.05 Péntek 8 (ism.)</p> <p>17.05 Célpont</p> <p>17.30 Paletta</p> <p>18.00 Híradó</p> <p>18.30 Panaszkönyv</p> <p>19.05 Vonalban - politikai show (ism.)</p> <p>20.00 Híradó</p> <p>21.05 Rájátszás</p> <p>22.00 Híradó</p> <p>22.35 Lapzártá - Vitaműsor újságírókkal</p> <p>23.05 Ősök tere</p> <p>23.30 Pálya</p> <p>0.05 World Híradó</p>

TVR 1
<p>7.00 Hírek, Sport, Időjárás</p> <p>7.30 A vadló (filmsor.)</p> <p>8.00 Ébresztő</p> <p>9.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés</p> <p>9.15 Ébresztő</p> <p>10.10 Szerelmes Don Juan (filmsor.)</p> <p>11.15 A család sztárja</p> <p>12.15 Mondd, mi fáj?</p> <p>12.50 Vihar a palotában (filmsor.)</p> <p>14.00 Hírek, Sport</p> <p>14.45 Téli Olimpiai Játékok - Vancouver 2010</p> <p>14.50 Szerelmek a képernyők mögött</p> <p>15.00 Teleshopping</p> <p>15.30 Krónika</p> <p>17.00 Testvérek között (filmsor.)</p> <p>17.30 Bankautomata</p> <p>18.25 Vihar a palotában (filmsor.)</p> <p>19.40 Sport</p> <p>20.00 Hírek, Időjárásjelentés</p> <p>21.10 Plusz és minusz</p> <p>22.10 A Grace klinika (sor.)</p> <p>23.00 Családi bonyodalmak (sor.)</p>

TVR 2 **TVR2**

6.15 Teleshopping
7.00 Folklozműsor (ism.)
8.00 Miért ABC
9.00 Figyelem gyerekek!
10.00 Eg és föld között
10.35 Szabad a szembejövő sáv
11.30 Lehet, hogy nem tudtad
11.45 Alpesi sívilág bajnokság
13.00 Ökológika
13.35 Figyelem, énekelnek
15.00 Természet és kaland
15.30 Műkorcsolya EB
17.30 Sikerkép
18.00 Szárnyalás a szívek felett (sor.)
19.00 Vakációs kalauz
19.35 Ki vagy, doki? (angol kalandfilm sor.)
20.30 Stúdió 24 (sor.)
21.00 Extrém kalandok (sor.)
22.00 Hírek, Sport, időjárásjelentés
23.10 Jó estét, jó szerencsét! (am. filmdráma, 2005)
0.50 A gitárok ideje (ism.)

PRO TV **PRO**

5.00 Happy Hour (ism.)
7.00 Felkészülni, kész, főzz! (ism.)
8.00 ProTv hírek, Sport, időjárásjelentés
10.00 A szépségkirálynő halála (amerikai krimi, 1997, ism.)
12.00 Pro Motor - autós műsor (ism.)
13.00 ProTv hírek
13.05 A pletykafészek (am. filmsor.)
14.00 A kereső legendája (sor.)
15.00 Protokoll (amerikai vígjáték, 1984)
16.45 Sabrina (amerikai romantikus vígjáték, 1995)
19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, időjárásjelentés
20.30 A Gyűrűk Ura - A két torony (am.-új-zél.-német fant. kalandfilm, 2002)
0.00 Beetlejuice - Kísértethistória (amerikai vígjáték, 1988)

ANTENA 1

7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
9.00 Reggeli műsor: Jó reggelt, szomszéd!
10.00 Alice csodaországban (angol-amerikai kalandfilm, 1999, 1. rész)
12.00 Benny Hill (sor.)
12.30 Felicia
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
13.30 Házasítási cseppek
14.00 Szeretből - Mircea Radu műsora
16.00 Híradó, Sport, időjárás
16.30 Pénzügyi hét
17.00 Karate Kid (amerikai kalandfilm, 1984)
19.00 Híradó, Sport
20.30 Énekelj, ha tudsz - Szórakoztató műsor
22.00 Szigorúan bizalmas (amerikai krimi, 1997)
1.00 Zündülés a Caine hadihajón (amerikai háborús filmdráma, 1954)

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
8.00 Yin yang yo
8.30 Saman király (japán animációs film)
9.00 Kandikamera
9.30 Autóforum
10.00 Teleshopping
10.30 Kandikamera
11.00 Ingatlan Blitz
11.30 Sport, diéta és egy sztár
12.00 Ötszillagos otthon
13.00 Chris és a csodaautó (amerikai filmdráma, 2003, ism.)
15.00 Sztárok
16.00 Beverly Hills-i zsaru (amerikai akció-víjáték, 1984, ism.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Némó nyomában (amerikai animációs film, 2003)
21.30 Horrorra akadva 2. (amerikai vígjáték, 2001)
23.30 A nemek harca (am. vígjáték, 1992)
1.30 NCIS (krimisor.)

DISCOVERY

7.00 A túlélés törvényei
8.00 Mocsári favágók - Harc a túlélésért
9.00 Végzetes másodpercek
10.00 A legnagyobb mindent visz
12.00 Tuningőrület 2008
13.00 A túlélés törvényei - Mexikó
14.00 Mocsári favágók - Gépbajok
15.00 Végzetes másodpercek
16.00 Állítólág - Úszunk a szirupban
17.00 Piszkos munkák
18.00 Amerikai favágók
20.00 Verminators - Egy irtó jó csapat
21.00 Iparkodjunk - Utak
22.00 Time Warp - Amikor megáll az idő
23.00 Hogyan készült?
0.00 Katasztrófa: ahogy én láttam
0.30 Végzetes másodpercek
1.00 Szökésben - A világjáró
3.00 A túlélés törvényei - Panama

SPORT.RO

7.00 Hírek **11.00** Külön kiadás **12.00** Box: Andre Dirrell vs Arthur Abraham
13.00 Hírek **14.00** Fitness VB 2009 **15.00** Gladiatorok Man 2009 **17.00** Külön kiadás **18.00** Hírek **19.00** BoxBuster: Andre Dirrell - Arthur Abraham; Juan Manuel Marquez- Juan Diaz **21.00** Sport Hírek **22.00** Wrestling SMACK **23.00** Fogadás a félelemmel **0.00** K1 Yokohama

FILM+ **film+**

8.00 Bazi nagy latin lagzi (am. vígj.) **10.00** Televíziós vásárlás **13.05** V. Henrik (angol filmdráma) **15.30** A kincses sziget gyermekei 3. (új-zél. kalandf.) **17.00** Az agyfülkész totál kész (am. vígj.) **18.35** Asterix és a vikingek (anim. f.) **19.50** Piedone Hongkongban (akció-vígj.) **22.00** Rosszcsont beforr (am. vígj.) **23.35** A megállíthatatlan (akcióf.)

ACASA

9.00 Kaméleonok (filmsor.) **10.15** Szerelmek (filmsor.) **12.15** Sohasem feledlek (filmsor.) **14.00** Blanco özvegy (filmsor.) **15.30** Elrabolt sorsok **16.30** Átkozott paradicsom (filmsor.) **17.30** A szerelem nevében (filmsor.) **19.30** Kaméleonok (filmsor.) **20.30** Árnyékfeleség (amerikai vígjáték, 1996) **22.45** Viperafészek (filmsor.) **23.45** Terra Nostra (filmsor.)

HALLMARK

6.00 Hírszerzők (kan. sor.) **8.00** Álom, édes álom... (am. filmdráma) **10.00** A jeggyűrű (am. vígj.) **12.00** Partiórség (auszt. filmsor.) **13.00** Partiórség (auszt. filmsor.) **15.00** Volt egyszer egy esküvő (am. vígj.) **17.00** Esküvőláz (am. dráma) **19.00** Mielőtt szerettél (am. vígj.) **21.00** Esküdt ellenségek (am. sor.) **23.00** Veszélyes szívverés (filmdráma)

BUKARESTI RÁDIÓ

BUKARESTI RÁDIÓ magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában **15.00** Híradó **15.10** Hétvégi magazin

Marosvásárhelyi rádió

8.00 Jó reggelt, Erdély! Híradás, Telefonszámjáték, Nyelvőr, Világjárók **10.05** Térő **14.00** 120 perc. A hétvége eseményei, Jó rájuk emlékezni, Templomaink **15.00** Híradó, Portréműsor, Kabaré, Vetélkedő **16.00** Híradó, Ótói tea: Megy a magno, Sírított grádics, Régi rádiók a mikrofon előtt, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon, A hét zeneműve, Színek és formák

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás **8.00** Hírek, műsorism., sport **8.30** Térő **9.25** Cifra palota **9.55** Hírek, műsorism. **15.00** Slágerlista **16.00** Hírek, műsorism. **16.10** Lemezlovarda **16.30** Falfirka **17.00** Lát-határ **17.30** Sorsok az operaszínpadon **17.55** Hírek, műsorism.

TVR 2 **TVR2**

7.00 Szabad a szembejövő sáv
8.00 Természet és kaland
8.30 A románok kincsei
9.00 Motomágia
9.30 Mosoly négy keréken
10.00 Farm - magazin
11.00 Falu Tv
11.30 Csavargó horgász (ism.)
12.00 Mágikus kő (filmsor.)
12.35 Atlasz
13.10 Más, mint a többiek (amerikai filmdráma, 1991)
15.00 Jamie (sor.)
15.30 Műkorcsolya - Gála
18.00 Szárnyalás a szívek felett (sor.)
19.00 Bajnokok
19.35 Videoterápia
20.30 Stúdió 24 (filmsor.)
21.00 Eureka (filmsor.)
22.00 Hírek, sport, időjárásjelentés (show intal)
23.10 Hóangyalok (amerikai filmdráma, 2007)
1.05 Ki vagy doki? (sor., ism.)

PRO TV **PRO**

7.00 Felkészülni, kész, főzz! (ism.)
8.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
Mi történik, doktor úr?
10.00 Protokoll (amerikai vígjáték, 1984, ism.)
12.00 Pletykafészek (filmsor.)
13.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
13.15 Fogyasszanak, kérem! - szórakoztató műsor (ism.)
17.00 Aranygyermek (amerikai vígjáték, 1986)
19.00 Hétvégi Pro Tv hírek
20.30 True Lies - Két tűz között (amerikai akció-víjáték, 1994)
23.00 Váltás-Nobel-díj (amerikai vígjáték, 2007)
1.00 True Lies - Két tűz között (amerikai akció-víjáték, 1994, ism.)
3.15 Váltás-Nobel-díj (ism.)

ANTENA 1

7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
9.00 Jó reggelt, szomszéd!
10.00 Alice csodaországban (angol-am. kalandfilm, 1999, utolsó rész)
11.00 Lassie (sor.)
12.00 Szindbád kalandjai (kanadai kalandfilmsor.)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
13.30 Karate Kid (amerikai kalandfilm, 1984, ism.)
16.00 Híradó, sport, időjárás
16.30 Szórakoztató műsor
17.30 Mutassalak be a szüleimnek
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
20.00 SuperBingo Metropolis
23.30 A törvény keze (hongkongi akciófilm, 1987)
1.15 Előítélet (amerikai akciófilm, 1999)
3.00 Szindbád kalandjai (ism.)

PRIMA TV

7.30 Kandikamera
8.00 Yin yang yo
8.30 Saman király
9.00 Sport, diéta és egy sztár
9.30 A ház. építkezés és design
10.00 Teleshopping
10.30 Levinza bemutatja **11.00** Flavours - 3 szakács - szórakoztató műsor
11.30 Lakat alatt (amerikai családi vígjáték, 1996)
13.30 A bevetés szabályai (am. vígj. sor.)
14.00 Effektus 30
15.00 Született feleségek (sor.)
16.00 Crusoe (filmsor.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tornán (reality show)
20.30 Anyacsere (reality show)
22.00 Effektus 30
23.00 Crusoe (filmsor.)
1.00 CSI - Helyszínelők (filmsor.)

DISCOVERY

7.00 Hogyan készült?
8.00 Mérnöki műtárgyak
9.00 Mocsári favágók
10.00 Tuningőrület
11.00 Autókereskedők
12.00 Amerikai hotrodok
13.00 Amerikai favágók - Gondok
15.00 Smash Lab - Vakona a hóban
16.00 Állítólág - Autó kontra eső
17.00 A túlélés törvényei - Románia
18.00 Hogyan készült - Propántartályok
19.00 EVO - Egy toronyház születése
20.00 Mocsári favágók
21.00 Nagy durranások - Torontó
22.00 Megrázó történetek - A polipember
23.00 Rács mögött külföldön
0.00 Dühöngő világ - Tomboló természet
1.00 Végzetes másodpercek
2.00 Rendőrségi elit alakulatok - Kazahsztán

FILM+ **film+**

8.00 Zűrös páros (francia akció-vígj.) **10.00** Televíziós vásárlás **13.10** A három királyok (francia vígj.) **15.00** Ők is a fejükre estek (dél-af. am. vígj.) **16.40** Rosszcsont beforr (am. vígj.) **18.15** Micsoda srác ez a lány! **20.10** Renaissance **22.00** Terror a zártosztályon (am. thriller) **23.50** A penge szövetsége (am. akcióf.) **1.40** Angyalok háborúja 5.

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek **7.30** ProMotor **8.00** Sport Hírek **11.00** Külön kiadás **12.00** Skandenber: Oncescu vs 300 **15.00** Fogadás a félelemmel **16.00** Skandenber: Oncescu vs 300 **17.00** Sport Hírek **19.00** Női kézilabda: Oltchim - Itxako; Gyor - Oltchim **20.00** Skandenber: Oncescu vs 300 **21.00** Hírek **22.00** Local Kombat Superstars **23.00** Thiago Silva vs Rashad Evans

FILM+ **film+**

8.00 Zűrös páros (francia akció-vígj.) **10.00** Televíziós vásárlás **13.10** A három királyok (francia vígj.) **15.00** Ők is a fejükre estek (dél-af. am. vígj.) **16.40** Rosszcsont beforr (am. vígj.) **18.15** Micsoda srác ez a lány! **20.10** Renaissance **22.00** Terror a zártosztályon (am. thriller) **23.50** A penge szövetsége (am. akcióf.) **1.40** Angyalok háborúja 5.

ACASA

8.00 A szerelem nevében (sor.) **9.00** Kaméleonok (sor.) **10.15** Szerelmek (sor.) **12.15** Sohasem feledlek (sor.) **14.00** Blanco özvegy (sor.) **15.30** Elrabolt sorsok (sor.) **16.30** Átkozott paradicsom (sor.) **17.30** A szerelem nevében (sor.) **19.30** Kaméleonok (sor.) **20.30** Szívembe zárva (amerikai vígjáték, 2000) **22.45** Viperafészek (sor.) **23.45** Terra Nostra (sor.)

HALLMARK

9.00 A vadon bűvöletében
10.00 A Partiórség (sor.)
11.00 Volt egyszer egy esküvő **13.00** A Partiórség (auszt. sor.) **15.00** A szerelem örök (am. rom. film)
17.00 Foyle háborúja (angol sor.) **19.00** Nyughatatlan Jordan (am. krimisor.) **21.00** A férjem védelmében (am. tévéfilm sor.) **23.00** A médium (am. krimisor.) **1.00** Házasság az ellenség

BUKARESTI RÁDIÓ

BUKARESTI RÁDIÓ magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában **10.00** Egyházi műsor

Marosvásárhelyi rádió

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás **11.00** Híradás, Gyermekműsor **12.00** Híradás **12.05** Igehirdetés, Délkőr **13.00** Híradás **13.05** Itthon Erdélyben - falumúsa: Vargyas, Kovászna megye (ism.) Szól a nóta **14.00** Zenés üzenetek **16.00** Híradó **16.10** Zenés üzenetek **17.00** Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás **14.00** Műsorism. **14.05** Dalposta **15.40** Vidékről vidékre **16.25** Térő **17.15** Rádióintenzitást, római katolikus egyház **17.58** Műsorism.

TVR 2 **TVR2**

5.25 Hírek, Sport
6.15 Teleshopping
7.00 Farm (ism.)
8.00 Zene - szórakoztató műsor (ism.)
8.30 Gyermekműsor
9.00 Szabad a szembejövő sáv
10.10 Szórakoztató műsor
11.30 Hírek, Sport, időjárásjelentés
12.00 Falu tv (ism.)
12.45 Elisa (filmsor.)
13.45 Teleshopping
14.30 eForum
15.00 Együtt Európában
16.00 Szépségközpont (sor.)
17.00 Elisa (filmsor.)
18.00 Euronews
18.10 Berlin, Berlin (sor.)
18.40 Csodák (filmsor.)
19.15 Anne (kanadai filmsor.)
21.00 Az én költségvetésem
21.30 Közélel a világ
22.00 Hírek, Sport
23.10 Visszajátszások
0.30 Hírszerzők (kan. tévéfilm sor.)

PRO TV **PRO**

7.00 Pro Tv hírek, Sport, Mi történik doktor úr?
9.55 Könyvbemutató **10.00** Fogyasszanak, kérem! (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
14.00 Aranygyermek (amerikai vígjáték, 1986, ism.)
16.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai filmsorozat)
17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Mint a tűz (amerikai akciófilm, 1992)
22.15 State és Románia (filmsor.)
23.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
23.45 Mint a tűz (amerikai akciófilm, 1992, ism.)
1.30 Műszaki vizsgálat

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
8.00 Jó reggelt Razvannal és Danival
10.00 Sajtószele Mircea Badeaval
11.00 Lassie (filmsorozat)
12.00 Sheena (filmsorozat)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Ismeretlen imádó (amerikai musical, 1942)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.30 A vonatból kidobva (reality show)
23.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
23.45 Dan Capatos szórakoztató műsora
1.00 A vonatból kidobva (reality show, ism.)
2.30 Sheena (filmsor., ism.)
3.30 Közvetlen hozzáférés (ism.)

PRIMA TV

7.30 Viharsólymok (ism.)
8.20 Sport Florentinával
8.30 Teleshopping
9.00 Kandikamera
9.30 Haláli hullák (kanadai-amerikai vígjátéksorozat)
10.30 Sztárok
11.00 Ötszillagos otthon (ism.)
12.30 Teleshopping
13.00 Kandikamera
13.30 Teleshopping
14.00 NCIS (filmsor.)
15.00 Haláli hullák (kanadai-amerikai vígjátéksorozat)
16.00 Tiniélet (amerikai filmdráma, 2005)
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tornán
20.30 Tisztán piszkos
21.30 Vita a konyhában (reality show)
22.30 Lököttek
23.15 Tizenöt éves kismama (amerikai dráma, 1998)
1.30 Hírek, Sport, időjárásjelentés

DISCOVERY

7.00 Amcsi motorok
8.00 Végzetes másodpercek
9.00 Hogyan készült?
10.00 Piszkos munkák - Pulykatenyésztő
11.00 Miami Ink - A tetoválók
12.00 A legnagyobb mindent visz
13.00 Hogyan csinálják? - Benzín/Svájci bicse
14.00 A túlélés törvényei
15.00 Állítólág...
16.00 Hogyan készült?
17.00 Miami Ink - A tetoválók
18.00 Újjáépítők
19.00 Nagy durranások
20.00 A túlélés törvényei
21.00 Hogyan készült?
22.00 Katasztrófa: ahogy én láttam
22.30 Megrázó történetek
23.30 Rács mögött külföldön
0.30 Dühöngő világ
1.30 A túlélés törvényei - Costa Rica-i esőerdő
2.30 Amcsi motorok

FILM+ **film+**

8.00 Sárkányok háborúja (am.-cseh kalandf.) **10.00** Televíziós vásárlás **13.15** A balkáni kapcsolat (kan. krimi) **14.55** Piedone, a zsaru (olasz-NSZK akció-vígj.) **16.55** Kritikus pont (akció-vígj.) **18.35** Árvaházi gyilkosok **20.15** Légörvény 3. (am.-angol-kan. akció-thriller) **22.00** Gyilkosság a Fehér Házban **23.55** Az exkommandós **1.40** Delta Force kommandó

SPORT.RO

7.00 Sport Hírek **10.05** Külön kiadás **11.05** Skandenber: Oncescu vs 300 **12.05** Külön kiadás **13.05** Fogadás a félelemmel **14.05** Külön kiadás **16.00** BoxBuster: Hasim Rahman vs Jesse Ferguson **17.00** Hírek **19.00** Információk **20.00** Fogadás a félelemmel **21.00** Sport.ro Hírek **22.00** Wrestling SMACK **23.00** Vidám lányok **23.30** Local Kombat Superstars, Catalin Morosanu

FILM+ **film+**

8.00 Sárkányok háborúja (am.-cseh kalandf.) **10.00** Televíziós vásárlás **13.15** A balkáni kapcsolat (kan. krimi) **14.55** Piedone, a zsaru (olasz-NSZK akció-vígj.) **16.55** Kritikus pont (akció-vígj.) **18.35** Árvaházi gyilkosok **20.15** Légörvény 3. (am.-angol-kan. akció-thriller) **22.00** Gyilkosság a Fehér Házban **23.55** Az exkommandós **1.40** Delta Force kommandó

ACASA

8.00 A szerelem nevében (sor.) **9.00** Kaméleonok (sor.) **10.00** Szerelmek (sor.) **12.00** Sohasem feledlek (sor.) **14.15** Teleshopping **14.30** Bindi, a dzsungel lánya (dokfilm sor.) **15.30** Elrabolt sorsok **16.30** Átkozott paradicsom **17.30** Igaz történetek **18.30** A szerelem nevében **19.30** Kaméleonok (sor.) **20.30** Aniela **21.30** India (sor.) **22.30** Éjszakai történetek **23.30** Terra Nostra

HALLMARK

9.00 Kisvárosi gyilkosságok **11.00** A szerelem örök (am. rom. film) **13.00** McLeod lányai (auszt. sor.) **14.00** McLeod lányai (auszt. sor.) **15.00** Kisvárosi gyilkosságok **17.00** A jeggyűrű (am. vígj.) **19.00** A Partiórség **20.00** Nyughatatlan Jordan (sor.) **21.00** A médium (am. krimisor.) **22.00** Foyle háborúja (filmsor.) **0.00** Virginia és Blithe (am. filmdráma)

BUKARESTI RÁDIÓ

BUKARESTI RÁDIÓ magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában **15.00** Híradó, kommentár **15.20** Híradó, zenei lexikon **15.30** Kulturális mozaik

Marosvásárhelyi rádió

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók **12.00** Híradás **12.10** Művelődési hírek **12.35** Kispad - sportműsor **13.05** Zenés üzenetek **14.00** Délutáni váltás - tájékoztató és szórakoztató műsor Hírnegyedóra, Örömegető - interaktív műsor **16.00** Híradás, Sport, Rádióújság **17.00** Híradás, Közérzet, Törvénytár **17.55** A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás. **8.00** Hangoló **9.50** Hírek, műsorism. **15.00** Slágeróra **16.00** Hírek, rendezvényajánló, műsorism. **16.15** Hétköznapi igazsága **17.00** Nap-óra **17.30** Zenelánc **17.55** Hírek, műsorism.

Hănescu is elbúcsúzott

Tenisz

T. J. L.

▶ Nincs már román játékos az év első tenis Grand Slam-tornája, az Australian Open egyes főtábláin, miután Victor Hănescu a negyedik játéknapon elbúcsúzott. A 27 éves bukaresti játékos negyedik találkozása alkalmából sem tudott játszani nyerni a világszoros Roger Federer ellen. Tegnap meccsük 99 percet tartott és a svájci 6-2, 6-3, 6-2 arányú sima győzelmével zárult. Federer 8 ász adogatott és 52 nyertes labdája volt, Hănescu mindössze 20-ával szemben. A harmadik fordulóban Federer az a spanyol Albert Montañeszel (31.) találkozik, aki tegnap 4-6, 6-7 (3), 6-2, 6-3, 6-2-re nyert a francia Stéphane Robert ellen.

Czink Melinda után a másik magyar, Szávay Ágnes is kiesett miután a második fordulóban 6-3, 5-7, 2-6-ra kikapott a 16. helyen kiemelt kínai Na Litől. Ági párosban vigasztalta magát, ahol az olasz Roberta Vinci oldalán kiütötte a Gorcovna-Pucsek fehérorsós duót (7-5, 6-4). A dél-afrikai Natalie Grandinnal párban, Czink Melinda is túljutott az első fordulón: 6-3, 6-2 a Lisicki-Rezai német-francia kettős ellen.

Az Alexandra Dulgheru-Gallovit Edina román páros a Gullickson-Uhlirová amerikai-cseh kettőstől kapott ki (3-6, 6-3, 3-6), a Sorana Cârstea-Anasztaszja Pavljucsenyikova román-

oros duó pedig a 15. helyen kiemelt Kirilenko-Radwanska orosz-lengyel párostól. Csak Raluca Olaru játszhat a párosok második fordulójában, miután az ukrán Szavcsukkal együtt 4-6, 6-1, 6-2-re verték az Amanmurov-Tanasugarn üzbég-thaiföldi kettőst.

Egyesben tegnap kevés meglepetés született, de viszont annál vasosabb. Nagy csatában, az argentin Gisela Dulko legyőzte a 20. helyen rangsorolt szerb szépséget, Ana Ivanovicsot – 6-7 (6), 7-5, 6-4 –, míg a ciprusi

Marcos Baghdatis látványosan fordítva fektette kétvállra a spanyol David Ferrert (17.): 4-6, 3-6, 7-6 (4), 6-3, 6-1.

További érdekesebb eredmények: Nők: Serena Williams (amerikai, 1.) – Petra Kvitová (cseh) 6-2, 6-1, Venus Williams (amerikai, 6.) – Sybille Bammer (osztrák) 6-2, 7-5, Daniela Hantuchova (szlovák, 22.) – Sofia Arvidsson (svéd) 6-4, 6-1, Agnieszka Radwanska (lengyel, 10.) – Alla Kudrjavceva (orosz) 6-0, 6-2, Alberta Brianti (olasz) – Sabine Lisicki (német, 21.) 2-

6, 6-4, 6-4. **Férfiak:** Novak Djokovics (szerb, 3.) – Marco Chiudinelli (svájci) 3-6, 6-1, 6-1, 6-3, Lleyton Hewitt (ausztrál, 22.) – Donald Young (amerikai) 7-6 (3), 6-4, 6-1, Fernando Verdasco (spanyol, 9.) – Ivan Szergejev (ukrán) 6-1, 6-2, 6-2, Tommy Haas (német, 18.) – Janko Tipszarevics (szerb) 4-6, 6-4, 6-3, 1-6, 6-3, Nicolas Almagro (spanyol, 26.) – Benjamin Becker (német) 6-4, 6-2, 3-6, 4-6, 6-3, Jo-Wilfried Tsonga (francia, 10.) – Taylor Dent (amerikai) 6-4, 6-3, 6-3. ◀

Victor Hănescu nem bírta a világszoros Roger Federerrel, akitől három szettben kapott ki

Fotó: Agerpres

▶ Röviden

Hengereltek a spanyolok

A címvédő spanyol válogatott 9-1-re ütötte ki Szerdán, Debrecenben a fehérorsós gárdát a futsal Európa-bajnokság D-csoportjában. Az ibériaiak szünet után táltosodtak meg, hiszen a 8. percben még 1-1-re álltak ellenfeikkel, s szünetben is csak 2-1-re vezettek. A C-csoport budapesti találkozásán, az 1999-ben kontinensbajnok oroszok 5-1-re diadalmaskodtak a szlovén csapat felett. Tegnap Azerbajdzsán–Csehország (A-csoport) és Belgium–Ukrajna (B) találkozók rendeztek, a magyarok szombaton vívnak sorsdöntő mérkőzést a csehekkel.

Egyiptom és Nigéria is a legjobb nyolc között

A C-csoportból a százszázalékos Egyiptom és Nigéria jutott negyeddöntőbe a labdarúgó Afrika-kupán. Előbbiek 2-0-ra verték Benin válogatottját, utóbbiak pedig 3-0-ra Mozambikot. A kvartett végeredménye: 1. Egyiptom 9 pont, 2. Nigéria 6, 3. Benin 1 (2-5) 4. Mozambik 1 (2-7).

A katalánok uralják az UEFA álomcsapatát

Az Európai Labdarúgó Szövetség (UEFA) szerdán nyilvánosságra hozta, az internetes szavazás után kialakult 2009-es álomcsapatot. Az aranylabdás, és FIFA Év játékosa-díjat is nyert argentin Lionel Messi mellett további öt jelenlegi barcelonai játékos található az együttesben Daniel Alves, Carles Puyol, Xavi Hernández, Andrés Iniesta és Zlatan Ibrahimovic. A tizenegyre mindössze két olyan labdarúgó került be, aki nem Spanyolországban játszik: John Terry (Chelsea) és Patrice Evra (Manchester United). A többiek: Iker Casillas (Real Madrid, kapus), Cristiano Ronaldo (Manchester United/Real Madrid) és Kaká (AC Milan/Real Madrid). A képzeletbeli edzői poszt is a Barcelonáé, Josep Guardiola révén.

Sidi Pétert választották a világ legjobb sportlövőjévé

Először választott magyart a Nemzetközi Sportlövő Szövetség (ISSF) az év legjobbjának. Sidi Péter 2009-ben kétszeres Európa-bajnok volt, világsúcsot ért el, megnyerte a pekingi Világkupát is. Ő az első magyar, aki megkapta ezt a címet. Egy pekingi olimpiai bajnokot, a szabadpisztolyban győztes Jongot előzte meg, illetve a duplatrapban világbajnok Francesco D'Aniellót. Sidi 75 szavatot kapott, koreai riválisa hatvanat, míg az olasz harminchármat. A komáromi sportoló a kisöbű sportpuska összetett számában, 50 méterről Európa-bajnok lett Székényben, majd a nagyobb sportpuskával - amellyel háromszáz méterről lönek - szintén nyert. Három körrel, 1184-re javította az érvényben lévő világsúcsot. Ez utóbbi már nem olimpiai szám, de a puskások ezt tartják a királykategóriának. A kínai Világkupa-döntőn második lett.

Élete végéig eltiltottak egy indiai súlyemelőt

Élete végéig eltiltották Shailaja Pujari indiai súlyemelőt, miután másodszer érték doppingvétség. A 2002-es Jóakarati Játékokon aranyérmes szerző Pujari 2009 szeptemberében egy versenyen kívüli teszt keretében produkált pozitív mintát. A sportoló másodjára bukott meg doppingvizsgálaton, korábban 2006-ban mutattak ki tiltott szert a szervezetében. „Pujari egész életre szóló eltiltása mellett 5000 dollárról szóló büntetést is kézhez kapott” – nyilatkozta Sahdev Yadav, az indiai súlyemelő szövetség főtábláca. További öt súlyemelőt is eltiltottak, köztük a 2006-os Jóakarati Játékokon ezüstérmes Vicky Battát.

Megalázták a magyarokat

Kézilabda

Turós-Jakab László

▶ Nem tudta megismételni a franciák elleni jó játékát a magyar férfi kézilabda-válogatott: szerdán este Csoknyai István tanítványai 34-25-re kaptak ki az olimpiai bronzérmes spanyol csapattól az ausztriai Európa-bajnokság bécsújhelyi csoportjában.

Mintegy háromezer hazai szurkoló előtt, a magyarok végig alárendelt szerepet játszottak, s a győzelem sorsa már a szünet előtt eldőlt. A vesztesek góljait Gulyás (5), Krivokapics (5), Eklemovics (4), Iváncsik G. (3), Ilyés (2), Gál (2), Törő (2) és Katzirz (2) szerezte, spanyol részről A. Entrerrios és Tomas dobott 7-7 gólt.

„A spanyolok agresszív védekezését nem tudtuk átjátszani, és már a szünetre nagy hátrányba kerültünk. Sajnos, ez a második félidőre is megmaradt, noha egy kicsit javult a támadójátékunk. Sem a védekezésünk, sem a kapusteljesítményünk nem volt elegendő egy jó eredmény elérésére. A spanyoloknak a továbbiakban is sok sikert kívánok” – nyilatkozta a vereség után Csoknyai István szövetségi kapitány. Valero Rivera spanyol szövetségi kapitány így vélekedett: „Nagyon elégedett vagyok az eredménnyel és a mutatott játékkal, büszke vagyok a csapatomra. A jó védekezésünk volt az alapja a sikernek. Támadásban jól jártunk a labdát, és így feltörtük a magyarok védőfalát”. A csoport másik mérkőzésén a fran-

ciák 21-20-ra verték a cseheket. Karabatic-ék 17-10-re vezettek a 33. percben de egy negyedórával később már 17-17-et mutatott az eredményjelző. A franciák az 56. percben dobták utolsó góljukat, majd Filip szépített, és a hajrában kimaradtak a cseh egyenlítősi lehetőségek.

Miután a 4 pontos spanyolok és a 3 pontos franciák már biztosították helyüket a középdöntőben, csak a pénteki magyar-cseh összecsapásnak van nagy tétje, ahol a magyaroknak egy pont is elég a továbbjutáshoz. Szintén pénteken, a francia–spanyol rangadó a csoportelsőség felől dönt.

A C-csoportban, Innsbruckban, Lengyelország válogatottja második mérkőzését is megnyerte és továbbjutott. A svédek szinte végig vezették az első 30 percet, szünet után azonban fordítottak a lengyelek és már nem eresztették el a gyeplőt. Végeredmény: 27-24.

A németek második csoportmérkőzésüket sem tudták megnyerni, 34-34-re végeztek a szlovénokkal. Utóbbiak szinte végig vezettek, olykor már 7 góllal is, s három perccel a befejezés előtt még két gól volt az előnyük (34-32). Szlovénia is biztosította helyét a legjobb 12 között, a harmadik továbbjutó helyért ma Németország és Svédország küzd meg egymással.

Tegnap a másik két csoportban játszottak az alábbi menetrend szerint: Horvátország–Ukrajna (A-csoport), Oroszország–Norvégia (A), Ausztria–Izland (B), Szerbia–Dánia (B). ◀

Mutu feltartóztathatatlán

Labdarúgás

T. J. L.

▶ Adrian Mutu duplájával és Kröldrúp góljával a Fiorentina 3-2-re verte a Laziót és a legjobb négy közé jutott a labdarúgó Olasz-kupában.

Szintén Olaszországban, a Serie A 17. fordulójából halasztott mérkőzéseken döntetlenek születtek, a Bari a Genoa otthonában remizett (1-1), az Atalanta pedig Bolognában (2-2). Továbbra is az Internazionale (46 pont) vezet az AC Milan (40), az AS Róma (35), a Napoli (34) és a Juventus (33) előtt. Az Arsenal 0-2-ről fordított 4-2-re a Bolton ellen a Premier League szerda esti mérkőzésén. Kuyt duplájával, a Liverpool 2-0-ra győzött a Tottenham ellen, így közelebb került a BL-selejtezőt érő negyedik helyhez. Az élmezőny: 1. Arsenal 48 pont, 2. Chelsea 48, 3. Manchester United 47, 4. Tottenham Hotspur 38, 5. Manchester City 38, 6. Liverpool 37. A szigeteken Ligakupa-elődöntőt is rendeztek. Az Aston Villa gólokban gazdag mérkőzésen (6-4) jutott be a fináléba a Blackburn Rovers ellenében, miután idegenben is nyert (1-0). A másik ágon, kedden, a City 2-1-re nyerte a United elleni manchesteri testvérpárharcot, itt január 27-én rendeznek visszavágót az Old Traffordon.

Az élvonalas Girondins Bordeaux idegenben biztosan győzte le 3-1-re a Grenoble Foot csapatát a francia Ligue 1 21. fordulójában, szerdán. A játéknapi előtti második, OSC Lille kikapott a Sochaux otthonában (1-2), így a Bordeaux nyolc pontra növelte előnyét új üldözőjével, az újonc HSC Montpellierrel szemben.

Az élvonalas Girondins Bordeaux idegenben biztosan győzte le 3-1-re a Grenoble Foot csapatát a francia Ligue 1 21. fordulójában, szerdán. A játéknapi előtti második, OSC Lille kikapott a Sochaux otthonában (1-2), így a Bordeaux nyolc pontra növelte előnyét új üldözőjével, az újonc HSC Montpellierrel szemben.

Karembeu Budapesten

Futsal

ÚMSZ

▶ Tegnapról szombatig Budapesten tartózkodik Christian Karembeu világ- és Európa-bajnok labdarúgó a futsal Európa-bajnokság UEFA-nagyköveteként. A volt középpályás, aki játszott többek között a Real Madridban is, a

Papp László Budapest Sportarénában részt vesz a diáklabdárúgó díjátadásán, a pénteki mérkőzés szünetében köszönti a közönséget, és mind a három napon egy órán keresztül autogramozásra várja a helyszínen szurkolókat. Egyébként az orosz válogatott 5-1-re nyert a szlovén válogatott ellen a Magyarországon zajló futsal Európa-bajnokság C csoportjában. ◀

Tanulni az életet, mint más

Kántor Péter költő, műfordító úgy véli, tapasztalt szerzőknél sem a rutinról szól az igazi alkotás

Ismert interjúalanyunk nemrég a Látó folyóirat irodalmi színpadának vendégeként olvasott fel verseiből Marosvásárhelyen, valamint beszélt az 1970-es években indult pályájáról, kortársairól, az általa szerkesztett versrovról, de arról is, hogy miképpen befolyásolja az alkotást a tapasztalatok sora vagy milyen is a folyami költő. Interjúunk ennek a beszélgetésnek a fonalát veszi fel.

Antal Erika

► **Kiemelt helyen említette Budapestet, a Dunát, mint gyerekkorának meghatározó helyszíneit, illetve a nagymamát, aki nemcsak külsőleg, de szellemi-ekben is kivált az akkori korból.**

– Azt szokták mondani, hogy alapvető a gyerekkor, és ez nyilván így is van. Én a Dunával kapcsolatban említettem, hogy kisgyerekkoromtól kezdve vittek a szüleim a kétpárevezős hajón, és aztán azért-e, vagy attól függetlenül is, de nekem a Duna nem csak alapélményem, de az életemnek alapvetően meghatározó része. Úgy is, mint budapesti, mint magyarországi folyó, úgy is, mint a Folyó, amely az idő múlása és állandósága is egyben. Több versben is írtam a Dunáról, és az egyikben úgy is nevezem magam, hogy a folyami költő, mert mindenféle más költők is vannak, de én valóban folyami költőnek érzem magam. A gyerekkor olyan nagy téma, és külön olyan nagy téma a nagymama. A nagymama, aki nagyon színes egyéniség volt, a lódenkabát, a tréningnadrág és a svájci sapka idejében színes selyemblúzokban pompáztott és az ujjain aranygyűrűket hordott. Jó hosszú ujjai voltak, és jól álltak neki a gyűrűk, színes gyöngyöt viselt a nyakában, ha hamisgyöngyöt is, a lényeg az volt, hogy mindenképpen ki akart válni a szürkeségből. Ehhez még hozzátartozott az is, hogy több nyelven beszélt és ezt nem is titkolta, hanem előszeretettel úgy viselkedett, mintha csak ő tudna valamilyen idegen nyelven, angolul vagy franciául, hangosan szidta például az embere-

ket az utcán. Egyrészt rém mulatságos volt, az elején nekem nagyon imponált, aztán később már egy kicsit meg voltam rémülve, hogy mi lesz, ha valaki visszaszól neki. Meg nagyon vagány is volt a nagymama, valamiképpen pontosan az ellenkezőjét sugallta, mint egyébként a kor szelleme – amely inkább beskatulyázta az embereket, hogy legyenek meg egyformák és ne tűnjek ki, mert, mint tudjuk, nem az egyéniséget pártolta az az időszak. De nem állítom, hogy én ezt akkoriban így gondoltam volna, mert szó sincs róla, ezen csak később gondolkodtam el, inkább észleltem. Egyébként nem volt rossz gyerekkorom, mert jó volt a otthon és jó volt az iskolában is. Sokat lógtam. Azt hiszem, a gyerekkor, ilyen értelemben, jó volt.

► **A színes egyéniségű nagymamának is szerepe volt abban, hogy ön milyen egyetememet végez, hogy költő lesz?**

– Az biztos, hogy én voltam a kedvenc unokája, és az is biztos, hogy a nagymama a bizalmasom volt, mert azt, amit a szüleimmel nem beszéltem volna meg, és mással sem, azt nagymamának elmondtam. Emlékszem, még nem jártam iskolába, és aggódtam, hogy vajon nem lesze abból bajom, hogy én bal kézzel írok, mert az iskolában jobb kézzel írnak, és akkor a nagymama azt mondta, hogy te, hát a Petőfi is balkezes volt! Petőfi is? Hát akkor megnyugodtam. Mintha lemosták volna rólam a félelmet, később ezt nyilatkoztam is, hogy a nagymama tett engem sínre, mert ha Petőfi is balkezes volt, akkor én is Petőfi nyomdokai-
ba léptem.

A szerző felvétele

► **Verset mikor írt legelőször?**

– Verset nagyon hamar megpróbáltam írni, még kisiskolás koromban, aztán meg monódiákaim is születtek még korábban, de gondolom, ez mással is előfordul. A gimnáziumban már nagy elvárásaim voltak önmagammal szemben, rendszeren verseket írtam, próbálkoztam, de nem voltam elégedett. A Radnóti-ba jártam, ahol többnyire tehetséges gyerekek voltak, és mikor láttam, hogy egyiknek-másiknak milyen jól megy a versírás, akkor tudtam, hogy ez az én utam, az én pályám. Sokat kínlódtam, amíg valamikor egyetemista koromban sikerült végre magam elé tennem olyan szövegeket, amelyekről már azt tudtam mondani, hogy na, ez olyasmi, amit én elvárok magamtól.

► **Hol jelentkezett először verssel és mikor?**

– Azt hiszem, a kései egyetemi éveim alatt, nem első- vagy másodikévesen. Egy időben barátoknak megmutattam a verseimet, szűk körben, de úgynevezett mesterhez, költőhöz, íróhoz nem vittem a verseimet, ha-

nem aztán negyed-ötöd évben elvittem szerkesztőségekbe. Meg is jelent először az Élet és Irodalomban, aztán még abban az évben az Új Írásban is.

► **Angol-orsz szakot végzett, majd magyart is, tanárkodott is egy darabig. Hogyan emlékszik arra az időszakra?**

– Nem volt hosszú a tanári pályám, gimnáziumokban tanítottam, főként mint kiegészítő tanár, például mikor elment valaki szülési szabadságra. Az egyetem után így pottyantam be az Árpád Gimnáziumba, aztán elmentem egy rövid ideig az akkori Anna Frank Gimnáziumba, rövid ideig tanítottam angol és orosz. Egyfelől a tanítás is nagyon érdekes, másfelől viszont elég rövid idő alatt rájöttem arra, hogy engem a nyelvtanítás nem nagyon izgat, tehát

ha ott nagy sikereket érek el, attól még nem fogom magam boldognak érezni, és nem is hiszem, hogy olyan rendkívüli sikereket érhettem volna el, gyakorlat is kellett volna ahhoz. Igazából véve már akkor tudtam, hogy az írás érdekelt leginkább, nekem már akkor ez volt az életem centrumában, és akkor elkezdtem fordítani, lektorálni, az Európa Kiadónak dolgoztam. Oroszból prózát fordítottam, egy-két verset is, Mandelstamba nagyon bele voltam esve, rajongtam a verseiért, kezdetben szamizdatban olvastam. Mandelstamot nagyon nehéz fordítani, először is mert anapsztusokban írt, ami az oroszban körülbelül olyan általános, mint a magyarban a trocheus vagy a jambus, de a magyarban ez nehéz, és azon kívül is nagyon összetett, sűrű szövé-

sű a lírája, úgyhogy az nem volt egy könnyű vállalás, de azért néhány versét sikerült lefordítanom, viszont érdekes, hogy az ő első kötetének a címe Kő, az én első kötetem címe pedig Kavics.

► **A tanári periódus után mi következett?**

– Először Száraz György ideje alatt a Kortárshoz kerültem szerkesztőnek, eléggé érdekes módon a prózarovathoz, ahol korábban ott volt Orbán Ottó, akire fölneveztem és egyben barátom is volt, és akkor már ketten csináltuk a prózarovatot, vagyis nagyjából ő, de én is ott dolgoztam. Az Élet és Irodalomhoz csak később kerültem, talán a '90-es évek második felében. Ott viszont a versrovatot gondoztam egymagam, szép időszak volt.

Folytatása a 2. oldalon

Kántor Péter (1949, Budapest)

Költő, műfordító. Az ELTE bölcsészkarán angol-orsz szakot, majd magyar szakot végez. Kezdetben nyelvészakos tanár különböző budapesti gimnáziumokban, majd szerkesztő a Kortársnál, ezt követően pedig az Élet és Irodalomnál. Első kötete (Kavics) 1976-ban jelent

meg, majd sorra adták ki vers-, gyermekvers-köteteit, regényeit, műfordításait. 1990-ben Wessely László-díjat, 1991-ben Déry Tibor-díjat, 1992-ben Füst Mílán-jutalmat kapott. 1994-ben József Attila-díjas, 1999–2000-ben pedig a Soros-díjat ítéltek oda számára.

Szabó Róbert Csaba

Az a különös, felhő alakú folt

Azt a felhőre hasonlító, különös foltot csakis innen lehet látni, a Szenthegyről. A Szenthegyről még idelátszik a Zsenge-kúria, a teteje veres, nem fekete, mint a többi háznak. Abban lakik Zsenge Lili, aki nem csak széles, hanem magas fehérkép is, sokan kívánják, de nem merik megközelíteni, s ha meg is közelítik, azt mondja, már a másé vagyok. De vajon kié Zsenge Lili, kérdezik, nektek ahhoz semmi, de semmi köztők, válaszol, néha halkán, máskor meg nagyon hangosan, hogy a ruhaszapuló aszszonyok is meghallják lent a Berettyón. A patak itt még különben kicsi, térdig felhajtott szoknyával át lehet gázolni rajta, még följebb bokáig ér, a halak, a nagya, néha fönnakadnak a homokon és köveken, hogy kilátszik veres, erős uszonyuk, elég, ha az ember lehajol értük, és a kopoltyújukba dugja az ujjait. Csak három helyen mély: a Malomnál, a híd alatt és a hegyről érkező patak beömlésénél. A kúria körül nincsen más épület, nemrég leégett mind, csak üszök van ott, beljebb egy csodálatos mód épen maradt szalmakazal, tetején mohával és sárral. Elbontottak már mindent ebben az új évezredben, a hosszú istállókról leszedték a feketés cserepet, a falu eleje, amikor beérkezik az ember, azt gondolni, egyben a vége is; a kastélyban, a kúriától puskalövésnyire árvák és bolondok laktak, azt mondják, Zsenge Lili valamelyik

bolondba volt szerelmes, annak adta oda magát. A kastély udvarán, hátul fogorvosi rendelő működik, nagy halom cseréptörmeléken és rozsdás bádogcsatornákon gázolva jut el az ember a bejáratig, bár valamelyest, mint télen a nagy hóban, ösvényt lapátoltak ki. A kastély termei különben lelakva mind, az ablakok kitörve, az épbebbje leszerelve. Mókások laknak benne, és varjak. Abban a szobában, ahol a kastély egykori tulajdonosának lánya, Palma tudóvszben halt el, az ágy helyén egy sötét folt van az egyébként kopott és fényét veszített, összekarcolt padlón. A folt felhőalakú, de mivel a felhőnek általában éppen az a tulajdonsága, hogy percről percre másmilyen, ennek a foltnak sem tudja senki megmondani az alakját. Még csak egy hasonlatot sem tudnak rámondani, ha rámondanak, a végére mindig az sül ki belőle, de hiszen ez egy felhő. A fogorvos is úgy tudja hátul a rendelőjében, hogy az egy felhő, pedig még sohasem nézte meg. A kazánházban, ahol a bolondoknak és árváknak fűtöttek, szintén van egy furcsa alakú folt, de azt mindenki tudja, hogy micsoda, mert a főkazánon egy vé alakú repedésen kiszökő gőz égette a plafonra. Zsenge Lilit sokat látni a kastély körül is, mintha örököse lenne a romnak. Ő azt is tudja, hogy Palma miért kapta el a tudóvszt, de el nem árulná, ezért csak sejtései vannak a

falunak erről a régi históriáról, ami tulajdonképpen nem is lehet história, mert sehogy sem állhat össze hiányosságai miatt. Annyit tudnak, hogy abban a foltban ta-

Aztán hogy egy augusztusi délutánon a légyrajoknak és az elégedett károgásoknak köszönhetően megtalálták Zsenge Lili felpuffadt tetemét a felhőre ha-

Fotó: Balázs Ódon

„Elbontottak már mindent ebben az új évezredben”

lán elrejtődött egy nagyobb adag rész a hiányzóból; különben mindenki tudja, és meg is csodálja Pálmának a sírját a temetőkert fölső traktusában.

sonlító folt mellett, és a Zsenge Lili nem csak széles, hanem magas testében azt a kisbabát, a rendőrség a körzeti orvossal és az asszisztensével felmosatta az egész

szobát. Egy térképen, ami merev, vagyis szinte egyenesből és négyzetekből álló vonalakból ábrázolja a falut, és a falun áthúzó Berettyót, a rendőrség bejelölte a kastélynak azt a híres szobáját, piros színnel, immár a hetedik apró, merev keresztel, a silógödörök, a csordakút, Avasné pincéje és a folyó három pontja után. De ezen csak nevetni lehet, mert a hét halálesetnek semmi, de semmi köze az égvilágon egymáshoz, a legtöbbjük nem is gyilkosság, hanem csak baleset, és a balesetet vagy el lehet magyarázni a hozzátartozóknak, vagy mégsem, azok úgysem tudnak belemenyugodni. Nem hisznek erre felé a gyilkosságokban, mert az emberek ismerni vélik egymást. Különben jobb lett volna fölszedni abból a szobából a padlót, vagy egyenesen megszüntetni az emeletet, nem csak felmosni, nem mintha az emlékezetből ki lehetne törölni egy veder vízzel és fertőtlenítőszerszettel, vagy egy szekér törmelékkel bármit is.

Azt a felhőre hasonlító, különös foltot két nappal később a boltos egy kutya oldalán vette észre, de inkább nem mondott senkinek semmit, és a folt, ahogy a kutya ülepére ereszkedve vakarózni kezdett, alakot változtatott. A falu egyetlen koldusa, aki fönt lakik a vonatállomásnál, egy cigánykölyök, alig tizenkét éves, fél órával később rúg egyet bele; a ku-

tya behúzott farokkal menekül el, fejét hátracsavarva, kicsit acsarkodva, de csak annyira, amennyiért nem röpítenek követ utána. Kicsivel később sikerül ellopnia egy frissen kibelezett tyúk belsőseit egy hátsó udvaron hagyott tából, a tál körül a kopasztóvíz kiállhatatlan szaga vonzza oda az állatot, és míg a csirkét belező nő befut a házaló cigánynéhez, addig a kutya két lábára állva kiveszi a máját, a szívet és a zúzat a zománcos tából, és a kert végéig meg sem áll vele. A birsalma körüli bokorban fogyasztja el, nagy-nagy mohósággal, szinte nem is rága meg, úgy nyeli, hiszen nem evett három napja. Pontosabban csak a szívet és a zúzat fogyasztja el a birs alatt, a máját, mivel egyáltalán nem kell rágni, már a tálnál lenyeli, a szívet és a zúzat a szájában viszi a kert végéig. Később úgy dönt, visszafordul, de akkor a belet már nem találja, pedig érzi az illatát. Végigszaglássa a kopasztóvízzel együtt kilötyintett tollakat, néhányat szájába vesz, ízlelget, majd kiköpi, egy az orrára ragad, amit aztán sehogyan sem tud levakarni. Ezért aztán fél órával később, amikor a kertet megkerülve kimerészkedik az utcára, agyonverik.

(Részlet az azonos című novellából, amely a szerző *Kutyák birodalma* című könyvének része – Bookart Könyvkiadó, Csíkszereda, 2009)

Tanulni az életet, mint más

Folytatás az 1. oldalról

▶ **A '70-es években induló költőnek lenni mit jelentett?** – Azokban az évtizedekben nem kaptak két kézzel a fiatalok után, tehát nem volt olyan, hogy nagyobb vállalatoknak 30-35 éves vezetők legyenek, konzervatívabb idő volt minden téren. Például egy fiatal költőnek öthet, de akár nyolc évet is kellett várnia az első verseskötetének megjelenésére. Nem voltak tárva-nyitva a kapuk. Ma, azt hiszem, sokkal könnyebb elindulni, viszont sokan indulnak el egyszerre, ezért, hogy a figyelem rájuk irányuljon, ma sem könnyebb, mert van, akire felfigyelnek, de az is előfordulhat, hogy jó írások és jó szerzők nagyon sokáig háttérben, vagy mondjam úgy, hogy árnyékban maradnak. A mi időnkben nagyon nehéz volt nyitott kaput találni vagy addig döngetni azt, amíg beengedték az embert. Nekem szerencsém volt az induláskor, mert Kormos Istvánval találkoztam, aki a fiataloknak nagyon nagy segítőtje volt, és nem kellett na-

gyon sokat várnom, hogy az első kötetem megjelenjen, mert egy antológiába jelentkeztem, de saját kötetem lett belőle, felajánlotta, hogy ha több versem is van, akkor adjunk ki egy egész kötetet belőlük. Így aztán az első kötetem nagyon gyorsan megjelent. Azt persze el kell mondanom, hogy a tanulóéveket így sem, úgy sem lehet elérni, mert az elején az ember nem nagyon fél a szavaktól, hogy hogyan rak össze egy verset, ahogy a mezei virágok, csak nőnek, úgy írtam a verseket, aztán egyre több gyanúval él az ember, egyre több mindenre figyel oda, aztán már részben irigykedve gondol vissza a régmúlt időkre, mert akkor meg merte csinálni, amit ma nem, meg előfordul, amikor csak ilyen félmosolya van, hogy ezt nem így kellett volna, kicsit könnyedén lett megfogva.

▶ **Kikre számíthatott, kik voltak, akik esetleg irányították?**

– Ez is részben korfüggő, a '70-es években, amikor én elindultam, nagyon nagy

mértékben dominálta a magyar költészetet az úgynevezett népi irány, Nagy László, Kormos István, akinek a költészete egy kicsit másféle volt, mert benne volt franciás hatás, és én azt hiszem, innenfelől indultam, nekem nagyon tetszettek Nagy László dalai és nyelvhasználata, nagyon szépen tudta a magyar nyelvet. Egy kicsit időbe telt, amíg eljutottam az Orbán Ottó költészetéhez, aztán Tandori Dezső, kicsit idősebb kortársam, Petri György verseihez.

▶ **Az irodalmi esten hét költőt kellett megneveznie, akik közel állnak a szívéhez. Csakonaival kezdte, majd folytatta a sort Petőfivel, Aranyval...**

– És József Attilával, Weöres Sándorral, akit személyesen ismertem, említettem Petri Györgyöt, nem tudom, említettem-e, de muszáj megemlítenem Kosztolányit, aki nagyon közel áll hozzám, említettem Adyt, és hát említettem volna Füst Milánt, Radnótit. De

igazából véve azért félek az ilyen felsorolásoktól, mert óhatatlanul igazságtalan az ember, úgy értem, saját magával szemben is, mert hiszen másoknak is annyi mindent, olyan szép verseket köszönhet, akkor őket miért nem említem?

▶ **Versrovat-szerkesztőként érdekes kezdeményezése volt, később kötet is megjelent belőle, a *Visszanéző*, amelyben kortárs költők kedvenc költőikről írtak.**

– Még 2000-ben jelent meg a kötet, valóban az ÉS-nél a versrovatot gondoztam és már nem emlékszem pontosan, hogy mikor, nyilván nem a legelején, de egyszer csak eszembe jutott, hogy legyen egy ilyen, s akkor a fiataloktól kezdve a befutottakig, tehát a kortárs költészet színe-javától kértem, hogy a kedvenc költőjükhöz olyan verséről írjanak, ami számukra nagyon fontos. Gyakorlatilag miniszertek vártam, amikből nyilvánvalóan portrék lettek, mert egyrészt szóltak a választott

költőkről, másrészt pedig magukról, és ez aztán három éven keresztül ment a lapban, majd *Visszanéző* címmel könyvformában is megjelent. Azt remélem, hogy ez egy érdekes dokumentum, és az ott megszólaló költők érdekes, szép dolgokat írtak.

▶ **Könnyen ír verset?**

– Ez nagyon változó, tulajdonképpen a legnehezebb kívánni azt a pillanatot, amikor a zsinór megremeg, amikor el lehet kezdeni. Az ember összeszed az évek, évtizedek során olyan rutint, hogy ha nagyon muszáj, bármiről tud egy verset rittyenteni, de hát nem erről szól a történet. Nem nagyon szeretem üresben járni a motort. Azzal együtt nagyon nehéz néha kívánni a megfelelő pillanatot, és akkor aztán vagy nagyon könnyen megy, majdnem diktandó módjára, de ez a ritkább, és van, amikor megkínlódik vele az ember, de ez a jó fajta kínlódás. Olyankor él a költő, azt hiszem, és egyébként vár is erre. Közben meg teljesen

úgy néz ki, mintha a művészember csak művészetel élne, pedig hát nem. Mert közben bevásárolok, intézem az ügyeket, vagyis ugyanazt csinálom, amit más emberek csinálnak, a költészet nem feltétlenül a művészetekből táplálkozik, hanem mindennek az elsődleges alapja az élet. Nem nevezném magam a legkevésbé sem életművésznek, de megpróbálok tanulni az életet, megtanulni élni, ami egy lehetetlen feladat, egy abszurditás, maga az élet is tökéletesen abszurd és helytel-közvetlenül botrányos történet, krónika. Ebben evickélek én is, tanulok, teszem a dolgomat, a muszájokat és a nem muszájokat, zenét hallgatok közben, sétálok, gyalogolok, szóval próbálkozik az élettel. Ha sikerül valamit megírnom, akkor elégedett vagyok, aztán ha eltelik pár óra vagy pár nap, és, mondjuk, nem vagyok benne semmiben és nem csinállok semmi értelmeset, például egy jó fordítást, akkor abszolút elégedetlen vagyok.

Hogyan nem lettem informátor

Interjú önmagammal

► **Az elmúlt húsz évben sok emberről kiderült, hogy együttműködött a szekuval. Még többet nyíltan megváltak ezzel, rólad pedig tudtommal, sehol egy szót nem ejtettek, holott végig egy országos magyar lap sokat mozgó újságírója voltál. Vagyis „talcán kínáltad magad” informátornak. Nem gyanús körülötted ez a csend, hisz neked is vannak irigyeid, rosszakaróid?**

– Hála a fennvalónak, különben nagyon unalmas lenne az élet. „A talcán való kínálás” igaz ugyan, ám az elején inkább engem figyeltek, semmint velem akartak volna másokat megfigyeltetni. Mindjárt 1961 végén, amikor Bukarestbe, az *Előre*-hez kerültem, volt egy elgondolkozató estem. Egy idős aszszony, a mezőtelegi Szabónéni megkért: adjak be egy papírt a francia nagykövetségre, mert semmit nem tud a három éve kiszökött és idegenlégioba szegődött fiáról. Némi sorbaállással be is adtam, talán igazolót is kaptam, de már az első sarokon észrevettem, hogy követnek. Bementem a szerkesztőségbe, s az ablakon át láttam, hogy az illető ott ólálkodik a Sajtóház előtt. Estére terepre kellett utaznom, de kissé megkésve érkeztem az Északi pályaudvarra. A jegypénztártól vágattam a mindjárt induló erdélyi gyorshoz, s hallom: legalább két pár csizma rohan utánam. Az egyik viselője, egy rendőr el is kapott a vonat lépcsőjén és igazoltatott, miközben a délelőtt rám állított civil egy közeli oszlopnál sunyított. Pár nap múlva, visszatérve, mindent elmondtam a főszerkesztőnek, aki nem tulajdonított neki nagyobb jelentőséget.

Valami olyasmit dünnyögött, hogy ebben a világban az ilyesmi megtörténik, ám legyenek elővigyázatos, s ne adjak rá okot!

► **S találkozta még azzal az alakkal?**

– Talán kétszer-háromszor. Egyszer a Petőfi-ház körül, egyszer pedig a Herástrau parkban valami magyarországi kiállításon. Amint mozgásából kivettem, főleg az érdekelte, hogy milyen magyarországi személyekkel beszélgetek. Legfurább az volt számomra, hogy ott láttam az ípsét azon a buszon is, amivel egy hétvégén bulgáriai társasutazásra mentem. Te jó ég, ez az ember azt hiszi, hogy nemzetközi kém vagyok, s álcázásként beépültem az *Előre* szerkesztőségébe! Három év múlva megnősültem, és leköltöztünk Szatmárnémetibe, mert kellett oda egy tudósító. Nem sokra rá tapasztalhattam, hogy vidéken még nyiltabban és szemtelenebbül ment a „játék”. Azt szinte természetesnek vettem, hogy álcukccsal bejárnak a régi városháza épületében lévő fiókszerkesztőségbe, de az bosszantott, hogy átlátszó trükkökkel munka közben is bejöttek. Egyszer például akkor, amikor Gellért Sándor a *Magány szikláján* című verseskötetét hozta. A magát a *Scinteia* leendő tudósítójának kiadó legényt fölötte érdekelte, miről szólnak a költő versei. Pár nap múlva, egy terepútról hamarabb visszatérve, rajtakaptam egy alakot, amint az irodámban jegyzetimet olvasgatja. Nyilvánvaló, hogy a telefonlehallgatásból sok mindent tudtak rólam, azt is, mikor hová megyek.

► **Igaz, hogy olykor a szerkesztői munkába is beavakoztak?**

– Volt rá több eset. Például

akkor, amikor beépített embereikről írtam vagy akartam írni, nem tudva kicsodák. Rám telefonáltak vagy bejöttek az irodába és kértek: ezt vagy azt a nevet húzzam ki! Nem egyszer visszautasítottam, azt válaszolva: kellő bizonyítékaim vannak, hogy az illető gazember és csaló, s maguk nem védhetnek ilyen embereket! Volt, amikor feltettem a pléhphóhát, és azzal érveltem, hogy kérésük ellenkezik Ceaușescu elvtárs utasításaival. Ez hatott. Az ilyen esetekből akaratlanul is megtudtam, hogy a szekunak sok beépített embere volt például az anyagbeszerzők és a mozgó szolgáltatók között. Volt egy zártabb csoport, amelynek tagjai az egész országban patkányirtással foglalkoztak. Az információkért cserébe elnézték, hogy feleségeiket, esetenként még gyermekeiket is rátegyék a fizetési listára, holott nem mentek velük Galac, Konstanca, de még Kolozsvár gyáraiba sem patkánymérget szórni a lefolyókba. Kirívóan nagy pénzeket kerestek. A kellő ada-

tok birtokában kicsit szétvagtam köztük, majdnem bajom lett belőle. Ekkor próbáltak először megkörnyékezni, „jobb együttműködést” kínálni, ami nekem is „csak jót tesz”. Azt mondtam: én azazal tehetek legtöbbet a társadalomnak, ha jól végzem újságírói munkámat, más nem érdekel. A rendszerváltás előtti években már annyira kiténtettek figyelmükkel, hogy nagyon erősnek kellett lennem. S lehetőleg taktikusnak. Néha a rendszer demagógiájával védekeztem. Ha elkaptak az utcán, többször hívtak egy kávéra, konyakra, de azt válaszoltam: én betartom a román törvényeket, és munkaidőben nem járok bárkiba. Nagyon is tudtam, mit akarnak!

► **Ez azért is érdekes, mert egy kis trükkért a szekusok sem mentek a szomszédba. Mesterien húzták csöbbe, zsarolták a kiszemelt egyéneket!**

– Úgy látszik, nekem szerencsém volt. Talán azért is, mert egy utcában laktam a

„hivatallal”, és jórészt ismerem az arcukat. Mármost a külsőt. Mellesleg több ismerősöm kérdezte: naponta találkozom velük, ilyenkor mire gondolsz? Válaszom: „Mindig arra: ti sem utáltok jobban engem, mint én utálalak titeket!”. Igazi meleg helyzetem 1989 nyarán volt. Háromszor is megdicsért a *Szabad Európa Rádió*. Egyik cikkemben a könyvellátásról szóltam. Megírtam, hogy miközben a romániai tanterv által kötelezett írók, például Jókai, Móricz, Mikszáth műveiből egy példányt nem kapsz, más könyvek százával ott porosodnak! A SZER ki mondta: Ceaușescu művei-ről van szó, és így van ez egész Romániában. Aznap este többen telefonon gratuláltak. Tudtam, ebből baj lesz. Másnap reggel csörögtek a „fiúk”: itthon leszek a napokban, mert szeretnék velem beszélni? Én Bukarestből kapom az utasításokat, nem tudom holnap hol lesznek, talán egy óra múlva elküldenek valahová! – mondtam. Akkor mindjárt jönnek! Jól átgondoltam, mit válaszolok. Félóra múlva megérkeztek, hárman voltak. Nem vártam, hogy ők beszéljenek, én kezdtem: „Először is idézzük fel, mit mondott Ceaușescu elvtárs a *Szabad Európa*-ról, ha akarják kikeresem: hazugság és rágalom minden szava. Csak az ő álláspontja alapján beszélhetünk tovább!” A hatás engem is meglepett: a „fiúk” csak hebegtek, ők sem úgy gondolták, hogy... De mégsem kellene az ügyet elhallgatni! Erre azt mondtam: az én főnököm, Szilágyi Dezső, a központi bizottság tagja, az ő engedélye nélkül semmibe nem megyek bele! Beszéljenek velem. Ismét tanácstalanok voltak, hümmögtek, majd kismosfordáltak. Mindjárt hív-

tam Szilágyit, és elmeséltem neki, mi történt. „Jól tette, hogy hozzám küldte őket, én majd megválaszolok nekik. Maga csak dolgozzon tovább!” – mondta.

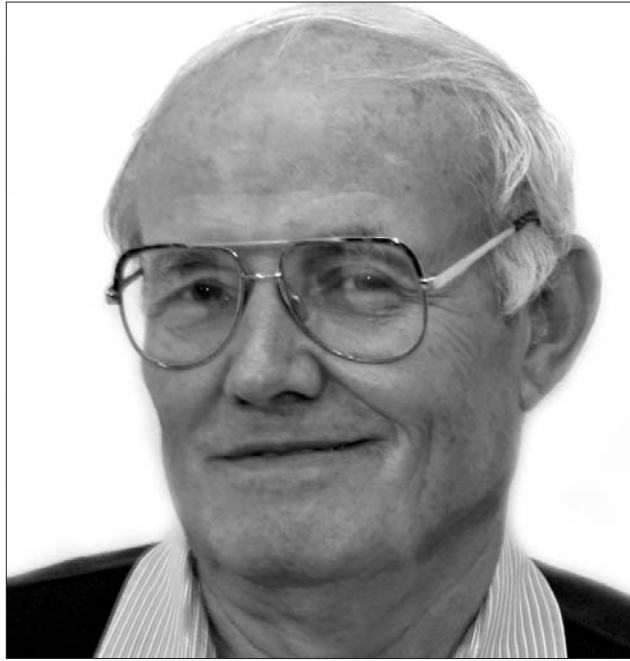
► **Persze nem keresték meg a főszerkesztőt. De nem mindenki főnöke volt olyan politikai pozícióban, mint a tied! Végso soron neki köszönhető, hogy békén hagytak és nem vetettek be durvább eszközöket!**

– Ez nem egészen így van. Az igaz, hogy Szilágyi Dezső a rendszer iránti lojalitása ellenére is védte munkatársait, pláne azokat, akik húztak, és munkájukkal az ő helyzetét is erősíthették. Marosi Barna 1990 tavaszán, a lap (már a *Romániai Magyar Szó*) szerkesztőségi közgyűlésén azt mondta róla: abban a rossz korban jobb főszerkesztőnk nem is lehetett! Ez egy dolog. A másik: nem engedtem, hogy zsaroljanak, s úgy láttam, a mindennapos demagógiával még védekezhetek is. Az egyik kollégám könnyen engedett, aminek az lett az eredménye, hogy lakására jártak. Nálam is voltak próbálkozások, de a család nyugalmára hivatkozva elhárítottam. Csak az irodára jöhettek.

► **Ezek után nem tartasz tőle, hogy akár e sorokat olvasva, valaki mégis előkapar rólad valamit? Talán egyféle bosszúként éppen azok a belügyek, akik hasztalan fáradoztak veled, s te nem adtál nekik igazi sikerélményt!**

– Egyáltalán nem tartok! Szerintem Bartos elvtárs, Bosca elvtárs és a többiek jól megérdemelt nyugdíjukat élvezik. S nem akarnak semmiféle zúrt maguk körül.

Sike Lajos

Legyen eszünk, ha már volt!

Kötő lószef

Közéletünk reformjának középpontjába a decentralizációt helyeztük, követeltük, hogy a döntések állampolgári szinten szüljenek, illetve minél nagyobb teret biztosíthassunk a helyi közösségeknek a saját sorsukat érintő határozatok befolyásolásában. Az oktatásban ez az elgondolás az iskolai autonómia megteremtésében, a tanári kreativitásnak teret adó tantervek kidolgozása révén a tanulói kompetencia fejlesztésében, a tanintézet és a régiófejlesztés összekapcsolásában konkretizálódott. Az elmozdulás, az első tétova lépések megtörténtek. A parlament munkaasztalán levő új tanügyi törvényben körvonalazódnak azok a szabályozások, amelyek igyekeznek felzárkóztatni az európai térséghez oktatásunkat: a minőségteremtésben a nemzetközi

szabványokhoz alkalmazkodunk, az iskolarendszert az intézményi autonómiára kívánja alapozni, előírja a curriculum reformot, az átterést a mechanikus elsajátításról a kompetenci-fejlesztésre.

Mindezek új szemléletet, más magatartásformát követelnek meg pedagógustársadalmunktól: vállalnunk kell a döntés felelősségét.

Rendkívül időszerű ennek az elvnek a nyomtatékosítása az 1618. számú kormányhatározat közzétételekor. Ugyanis a decentralizáció, az iskolai autonómia megteremtésének alapja: a finanszírozás módja. Ez a kormányhatározat bevezeti 2010. szeptember 1-jétől a fejkvóta rendszert. Nem ennek az írásnak a tárgya elemezni a fejkvóta kiszámításának módszertanát, elégséges vagy nem elégséges voltát, ezt megteszik majd a szakpolitikusok.

E helyen arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy a reformmérékőzés félidejében még nem állunk vesztesre. Oktatáspolitikai harcaink eredményeképpen ugyanis a kisebbségi hálózat tanulói (tekintetbe véve a specifikumokat) nagyobb támogatásban részesülnek. Néhány példa az említett kormányhatározat 1. számú mellékletéből: az elemi ciklus esetében falusi környezetben a többségi iskolákban a fejkvóta 2597 lej, míg a kisebbségi tanintézetekben 3116; a gimnáziumi ciklusban falun többségi vonatkozásban 3494 lej, ezzel szemben a kisebbségi fejkvóta 3983; az elméleti liceumokban az arány 2713/3066. Mielőtt azonban eufóriás hangulatba esnénk (erre is találtam példát felelős oktatási szakember vélekedésében), kezdjünk el gondolkodni, hogy a reformmérékőzés végére esélyünk ne forduljon vereségre.

Miről van szó? Annak ellenére, hogy népességarányunk 6,6 százalék, az iskolai infrastruktúrában megközelítjük a 12 százalékot. A következtetés: rendkívül alacsony osztálylétszámokkal dolgozunk. Még a kiemelt szorzók szerinti támogatás sem lesz elegendő egyes osztályok, illetve tanintézetek működtetésére. A huszonegyedik órában vagyunk, hogy újragomboljuk a mellényt: ne várjuk a dolgok önmaguktól való elrendeződését, váljunk kezdeményezőkké, cselekedjünk, magunk alakítsuk iskolahálózatunkat. Milyen cselekvési teret kínál a jelenlegi állapot egy hatékony oktatásstratégia kidolgozására? Ebben a helyzetben – elkezdődő iskolahálózatunk nagy mérvű zsugorodását, a tanulók tömeges átiratkozását többségi nyelvű iskolákba, biztosítandó valamennyi magyar gyerek anyanyelvű iskolába való beiratkozását – újra

kell rajzolnunk iskolahálózatunk térképét. Kiinduló koncepciónk lehet, hogy minden magyarok lakta településen meg kell őriznünk az óvodákat és elemi iskolákat. Másrészt ezek a települések holt téré váltóznak a magyar kultúra szempontjából. Ebbe az intézményhálózatba kapcsolhatók a tanügyi törvény módosítása nyomán megszülethető felekezeti oktatás népiszkolai rendszere. Gimnáziumi és líceumi szinten a közigazgatási decentralizáció nyomán kialakuló kistérségi önkormányzatok strukturájára épülő kistérségi közoktatási iskolaközpontokat kell kialakítanunk. Az anyanyelvű közoktatás hozzáférhetőségét biztosítandó, az iskolaközpontok működőképessége érdekében a kistérségi tanintézetek infrastrukturáját el kell látnunk bentlakásokkal, iskolabuszokkal. Ki kell alakítanunk az ösztöndíjrendszert, amely szintén a beiskolázást segítheti. (Az iskolatérkép tudományos megalapozása érdekében az RMDSZ Oktatási

Főosztálya 2004-ben és 2005-ben kutatóprogramot hajtott végre. 1000 település és 1200 tanintézet adatait mérte fel. Az összefoglaló tanulmány elkészült, tanulmányozható. Lehet, hogy öt év alatt egyes adatok elavultak, de a demográfiai trendekre, infrastrukturális adottságokra, a kistérségi behatárolására, az oktatási egységek adottságaira alapozott megoldási lehetőségek az oktatási rendszer újjaszervezésére vonatkozóan, az új finanszírozási körülmények között ma is hasznosíthatók.

Mára rendelkezésünkre állnak a kulcsszámok, minden oktatási egység vezetője kiszámolhatja tanintézete helyzetét. Az eredmények függvényében alakítsuk ki álláspontunkat, hogy az RMDSZ rövidesen sorra kerülő tanácskozásán konkrét orvoslási módokat dolgozhatson ki, biztosíthatassák a minőséget is megteremtő, valamennyi magyar anyanyelvű tanuló beiskolázó kistérségi közoktatási iskolaközpontok kialakítását és működtetését.

Világító és sötét lángok

Igy él
Vekerdi László

Bodor Béla

Nem tagadhatom meg kötődő természetemet; ezt a megemlékezést is helyreigazítással kezdem. A legtöbb híradásban az szerepel, hogy a tavaly december 27-én meghalt tudós, orvos, művelődés-, tudomány- és irodalomtörténész, könyvtáros egyik legfontosabb művének ez volt a címe: Így élt Galilei. Csakugyan, ha jól tudom, a könyv megírására az 1980-as években a Móra Kiadótól kapott felkérést, a népszerű Így élt... sorozat darabjaként, melyben 1977-ben Newtonról szóló munkája megjelent. A gyermeknek szánt Galilei-könyv hírért is örömmel fogadta a szakma, állítólag Gazda István mondta rá, hogy „na végre, lesz egy használható egyetemi tankönyvünk Galileiről”. De az is lehet, hogy mindez legenda, elvégre Vekerdi tanár úr legenda alakja volt az utóbbi fél század szellemi életének. Nos, a lényeg az, hogy a könyv lassan készült, a kiadó gyorsan szegényedett, a felkérést visszavonták, és a könyv már csakugyan egyetemi szinten íródott készre. 1997-ben jelent meg ezen a címen: Így élt Galilei. Nyilvánvaló, hogy mire gondolt Vekerdi, amikor elcsapta a cím végéről a múlt idő jelét. A könyv vége felé írja: „Tilthatta Róma a nagy toszkán méltó végtisztességét, irhatta tanait tüzzel-vassal, a Galilei gyújtotta fényt ki nem olthatta.” Vekerdi meggyőződése volt, hogy a tudás, a világ világos szemlélete alkotja az ember életének minőségét, és az optimális esetben túléli romló testünket, kényes kompromisszumokban és az ostobaság állította akadályok megmászásában elrongyolódó életünket. Hogy a fényben és tudásban, amit tőle kaptunk, él ma is Galilei. (...) Bár a szót is utálta, mégis meggyőződés, hogy egyike volt a tudományos ismeretterjesztés legnagyobb alakjainak. Mert persze a tudás világossága is kemény munka eredménye. De a tudás átadásának képessége, az, hogy az auditoriumot megtöltő hallgatók világosabban értsek a világot, amikor egy előadás véget ér, és készítenek éreztetni arra, hogy a hallottakról még többet próbáljanak megtudni, ezt elérni nagyon kevesek privilégiuma. Vekerdi Lászlót megajándékozta a sors az ehhez szükséges tehetséggel, és ő megdolgozott érte, hogy tökéletesítse. Nem az előadói stílusát csiszolta, hanem azt a dolgot, amiről előadott, igyekezett minél pontosabban érteni. (...) Az emberi elme korlátai és az élet végső látán támadó keserűség

Vekerdi László legelevenebb öröksége. Nem tudom, hogy hitt-e valamiféle halálón túli életben, halhatatlan lélekben vagy más effélében. Őszintén szólva nem hiszem. A nevé mindenestre így írta alá: Vekerdi László könyvtáros. Nem valami fellengzős titulus, de egy embernek éppen elég. A könyvtár szerénységre szoktatja az embert, de méltóságot is ad. Reális önértékelésre szorít, de ha feltekintek a polcokra, azt sem engedé elfelejtenem, hogy micsoda kontextus az, amelyben megszólalok. És amíg ez a további munkára készítő kétségbeesés megmarad bennem, addig nem veszítettem el végképp Vekerdi Lászlót. Számomra így él.

Szándékos
amnénzia

Radu Călin Cristea

adevărul

Újévi jókívánságokkal hívtam fel Doina Corneát. Kolozsvári otthonában Cornea asszony előbb az agkori gyengeségről beszélt, szinte suttogva, jóságos, remegő-énekző hangon, majd néhány mondatban a mai román társadalom egyszerű, tárgyilagos elemzésére váltott, különös tekintettel a politikai helyzetre. Említést tett – mint mindig valami mulatságot is találva az átél borzalmakban – a durva, mocskolódo telefonhívásokról, amelyeket még mindig kap, névtelenektől. „Mintha ismét Ceaușescu idején élnék” – mondta Cornea asszony, csupán enyhe bosszankodással, a történelem e rút ajándékai miatt. Nem emlékszem, hogy a kommunista jelenség tavaly év végi terjedelmes felidézése során, hacsak véletlenül nem, beszéltek volna Doina Corneáról. (...) Sem róla, sem a többi valódi ellenállóról, akik halálos veszedelmekkel dacoltak, akiket üldöztek, vallattak, letartóztatnak, kínoztak a Szekuritáté pincéiben, vagy megverték a nyílt utcán, akiket elme-gyógyintézetbe zártak, akik családjuk és barátaik életét is kockáztatva bátran szembeálltak a diktatúrával. A disszidensek feledése a román társadalmat erkölcsileg aláásó amnéziák legkeserűbb mértékessége. (...) Éppen azokat hallgatták el, taszították a semmibe, akiket a kollektív emlékezetnek meg kellett volna őriznie mint olyan modelleket, akiket más anyagból gyúrtak, nem esetleg robbanó puliszkából. Ezeknek az erkölcsi erő sugárzó példaképeknek, a totalitárius Roszsal szemben hőiesen ellenállóknak a hiánya vagy halvány jelenléte a közbeszédben legalább kétszeresen romboló hatású: nyílt teret enged át mindenféle imposztoroknak, és nem mutatja meg, különösen az ifjúság-

nak, hogy a kommunista rendszer ellen a szabadság igazi védelmezői küzdöttek. A románok már csak ezeknek a diktatúra ellen valóban harcoló (...) ellenállóknak köszönhetően sem voltak a kommunizmus bambái. Nem számít, hogy hányan voltak. Az számít, hogy voltak. Amikor kellett, ott voltak, időben és a tett színhe-lyén. Most, amikor meg kellene hallgatnunk őket, talán csak azért is, mert ők határozottan kimondták az igazságot az általános gyávaság idején, kigúnyolják, vagy – jobb esetben – elkerülik őket. Doina Cornea igen ritka megjelenését a nyilvánosság előtt rendszeresen szitkok özönvízserű áradata követi. Megdöbbenet olvasom a Doina Corneáról írt gorombaságokat, taknyukat visszartartani nem tudó újságírók vagy a kommunista sajtó veteránjainak tollából. Egyikük számára sem jelent semmit, hogy Doina Corneát, a világ szemé láttára, összeverte egy milicista. Hozzá kellene ten-nem, hogy Doina Corneát politikailag figyelte egy szekus ezredes, akinek a fia – netán az apja buzgalma irán-ti tisztelet szimbolikus jele-ként, nemrég, rövid ideig – az állam második közméltósága volt. (...) A Szabad Európa Rádió 1982-ben közzé tette Doina Corneának egy heves tiltakozását „Levél azokhoz, akik nem szüntek meg gondolkodni” címmel. Fantasztikus levél volt, de az ma is, melegen ajánlom a fiatal felnőtteknek. Úgy érzem, ma is naponta megkapom, még ha a postaládámban egy idő óta, főleg lukas garast sem érvő választási szórólapokat találók is. (Fordította: K. B. A.)

Az ibolyakék
láng nem jár
sokszor a kútra

Călin Hera

Evenimentul

A szavaknak nagyobb a súlya, mint ahogy azt azok képzelik, akik előbb szólnak és csak aztán gondolkoznak. Egy találmányra kijelölt szó a). elbűvölhet, b). elbolondíthat, vagy c). visszafordulhat az ellen, aki kimondta. Mircea Geoană esetében a c). változat érvényes. Imázsához már hozzátapadt egy egyszerű jellemzés. Tudják melyik. Nem tudott megszabadulni a szóból hozta az őt ért energetikai támadásokat a választási kampány során. Az ibolyakék láng izzadságszagú gondolatát, amelyet egy hónappal ezelőtt Viorel Hrebenciuc dobott be, enyhe ámulattal és jókora engedékenységgel kellett volna fogadni. És ennyi! Megmagyarázhatatlan, hogy Mircea Geoană, aki mégis-

csak világot járt embernek tűnt, miért döntött úgy, hogy ismét szóba hozza. Egyetlen valamennyire is logikus és jó-

Mircea Geoană

érzésű indokot nem talállok arra, hogy másképpen történt. Lehet, hogy emberünk egyszerűen sokkhatás alatt van. Ha ez a helyzet, és van a közelében egy józan elme, tanácsolnia kellene neki, hogy menjen pár napig szabadságra, szellőztesse ki az agyát. Másképp a helyzete egyre neveltebbé válik. De nem csak az övé. Csaknem ötmillió ember, vagyis azok nagy része, akik Mircea Geoanăra szavaztak, most rettentően kényelmetlenül érezhetik magukat, gondolkodni. Vagy lehet, hogy nem. Meglehet, hogy az ibolyakék láng epizódja csak egy hideg zuhany a naivok tarkójára. Nem Romániában vannak tele az újságok varázslónők tucatjainak, százainak hirdetései? Nem Románia Omidia Anyó országa? Szokásunkká vált bölcselkedni a politikai osztályról, az állam korszerűsítéséről. Tanulmányokat írunk. Megmentjük a világot. A gondolkodásmódról beszélünk, olykor. Keblükbe köpködő banyákról. Vajha sokak mentalitása nincs-e közelebb a középkorhoz, mint hinni szeretnénk? (...) Mircea Geoană csak azért vált neveltebbé hazai és nemzetközi viszonylatban, mert ezekben a napokban valamivel többet szerepelt a médiában. Amde neveltebb volt az ifjú Honorius Prigoană merészsége is, amellyel – büszkén a jóérzéstől, aminek tanúbizonyságát adta – az ifjú nemzedék képviselőjeként mutatkozott be, mi több azoknak a fiataloknak a képviselőjeként, akik húsz évvel ezelőtt megtöltötték az Egyetem teret. És amikor a szavazatok 30 százalékaival „erkölcsi győztesnek” nyilvánította magát az 1-es számú egyéni választási körzetben. (...) Az ibolyakék lángra hátrítani a hibát – ez új univerzális mentségé válhat

minden kudarcért, minden elpuskázott lehetőségért. Sajnos (vagy szerencsére!) vannak az életben és a történe-

lem során igazságpillanatok, amikor az ibolyakék lángról szóló mesék nem válnak be. Például választásokkor. (Fordította: K. B. A.)

Mégis
a demokrácia
a megoldás

Daren Acemoglu

Esquire

A gazdasági fejlődés történetének kutatója szembeszáll azzal a ma divatos elmélettel, amely szerint a fejletlen országokban a tekintélyelvű kormányzás eredményez jólétet. Ellenkezőleg, a jóléthez jogbiztonság kell, ahhoz pedig demokrácia. „A világot jellemző egyenlőségeket nem lesz könnyű eltakarítani az útból. De ha elfogadjuk, hogy a szegénységet a bukott kormányok és intézmények okozták, máris esélyünk nyílik leküzdésükre” – írja az *Esquire* magazinban a Magyarországon sem ismeretlen Daren Acemoglu, az MIT közgazdászprofesszor-kutatója. Mindenki tudja, hogy a jólét egyenlőtlenül oszlik meg a világban. Az Egyesült Államok átlagos polgára például negyvenszer nagyobb jólétben él, mint Mali, Etiópia, Kongó vagy Sierra Leone lakosai. Magyarázatban régóta nincs hiány. Montesquieu jó kétszázötven évvel ezelőtt úgy látta, hogy a forró égővben az emberek természetük-nél fogva lusták. Max Weber a protestáns etikában jelölte meg a gazdasági siker titkát. Volt olyan elmélet is, amely szerint a volt brit gyarmatok a legsikeresebbek, megint más teóriák szerint azok az országok, amelyekben a legnagyobb az európai bevándorlók aránya. Valamennyi

magyarázat megfelel egy-két ország esetének, de más eseteknek nem. (...) Jared Diamond, a neves környezettudós a műszaki haladásban látja a kulcsot, és úgy gondolja, hogy a szegény országok számítógépes és mobiltelefonos hálózatának fejlesztése segíthet leküzdeni az elmaradottságot. Mindegyik említett elmélet megelégedezik azonban az anyagi ösztönzők szerepéről. Arról, hogy az ember akkor fog jó teljesítményt nyújtani, ha ettől sorsának jobbra fordulását várhatja. Ehhez pedig kiszámítható környezetre van szüksége, más szóval jogbiztonságra. Itt következnek Acemoglu példái, amelyek mind azt bizonyítják, hogy a jogbiztonság kulcsa a demokrácia. Például adva van egy város Mexikó és az Egyesült Államok határán: egyik része ide tartozik, a másik oda. És csodák csodája: az Arizonához tartozó városrészen háromszor akkora az egy főre eső jövedelem, mint a Mexikóhoz tartozóban. Az iskolázottságban és az egészségügyi ellátásban is óriási a különbség. Mindennek az a magyarázata, hogy az Egyesült Államokban jogbiztonság van, Mexikóban pedig bűnözés és korrupció. Vagy itt van Észak- és Dél-Korea példája. Egészen nyilvánvaló, hogy minden egyéb körülmény nagyjából azonos, csak a politikai és a gazdasági rendszer más. Érdekes módon Acemoglu Kína példáját is felhossa, pedig ezt éppen annak a tételnek a híve szokták emlegetni, amely szerint az elmaradott országok éppen a demokrácia sodorhatja veszélybe a fejlődést. A MIT közgazdásza viszont úgy látja, hogy Kínában azóta van fejlődés, mióta engedélyezték a mezőgazdasági magántulajdont. Azért odáig nem megy, hogy demokráciának minősítse a kínai politikai-gazdasági rendszert. Viszont említ egy másik különös példát is, Szingapúrét: az elmaradott városállam attól indult fejlődésnek, hogy a brit gyarmatosítók törvénybe iktatták a tulajdonjogát. Pedig Szingapúr politikai rendszere sem éppen a demokrácia mintapéldája. Persze Acemoglu is látja, hogy a demokrácia nem vezethető be vezényszóra. Afganisztán és Irak példájából azt a következtetést vonja le, hogy e tekintetben Amerika lehetőségei korlátozottak. Mindenesetre arra szólítja fel az amerikai kormányt, hogy nagyobb nyitottságot és demokráciát követeljen meg a mikrói és ázsiai partnereitől, még akkor is, ha rövidtávon ez kellemetlenségekkel járhat. A lakosságot pedig bátorítsa a tekintélyelvű kormányokkal való szembeszegülésre, és lássa el olyan számítógépes és mobiltelefonias eszközökkel, programokkal, amelyek segíthetnek a cenzúra kijátszásában.

Felújítható a traktorállomány is

Czedly József

A Hivatalos Közlöny január 15-i, 31. számában jelent meg a környezetvédelmi és erdészeti miniszter 2010/2. sz. rendelete a traktor- és az önjáró mezőgazdasági gépállomány felújítását ösztönző program finanszírozási útmutatójának (ghid de finanțare) elfogadásáról. Ezzel megteremtődött a lehetősége annak, hogy a használt személyautók mintájára, ezután állami támogatással lehessen lecserélni a használt traktorokat és önjáró mezőgazdasági gépeket is.

A finanszírozási útmutató utasításokat tartalmaz:

- a program időtartalmáról, az előirányzott alapok összegéről, a finanszírozás pénzügyi forrásáról;
- az erőgépek leírásáért járó prémium értékéről és megadásának feltételeiről;
- kik és milyen feltételek betartásával vehetnek részt a programban.

Az útmutató értelmezése szerint elhasznált traktorok tekintendők az, amelynek lecserélésére lehet igényelni az állami támogatást, mindazok a motorral ellátott, kezekkel vagy hernyótalpon járó, legalább kéttengelyes, vontatásra vagy tolatásra szánt erőgépek amelyek gyártási évétől eltelt legalább 10 év. Lecserélésük feltétele, hogy meg legyen a motorjuk, hajtószerkezetük, futóművük, karosszériájuk, alvázuk, valamint az elektronikus szerelvények, illetve katalizátorok,

ha eredetileg el voltak látva ezekkel is. Hasonló feltételekhez van kötve az önjáró mezőgazdasági gépek lecseréléséért járó támogatás igénylésének lehetősége is.

A programot a környezetvédelmi minisztérium kérésén belül működő Környezetvédelmi Alap Hatósága (Autoritatea din Fondul pentru mediu) finanszírozza. A traktorok, illetve önjáró mezőgazdasági gépek lecseréléséért legfeljebb 17 000 lej prémium jár, ha ez az összeg nem haladja meg:

- természetes személyek esetében az új traktor, illetve önjáró mezőgazdasági gép beszerzési értékének 50 százalékát;
- jogi személyek esetében a prémium nem haladhatja meg az áruforgalmi-adó (TVA) nélküli beszerzési érték 40 százalékát.

Az új traktor, illetve önjáró mezőgazdasági gép megvásárlásakor a prémium értékét levonják a beszerzési árból, a különbözetet a tulajdonosnak saját forrásból kell fedeznie, ez lehet bankhitel is. A tulajdonosok jogosultak a prémiumra, ha egy használt traktort vagy önjáró mezőgazdasági gépet adnak át megsemmisítésre az erre szakosodott vállalkozásoknak.

Ahhoz, hogy a prémiumra való jogosultságot érvényesíthessék, az ezt igénylő természetes vagy jogi személyeknek:

- be kell jelentkezniük mint potenciális vevő egy traktorokat, illetve önjáró mezőgazdasági gépeket for-

galmozó vállalatnál, beszerzve erről egy ezt igazoló okiratot;

- át kell adniuk egy szakvállalatnak a megsemmisítésre szánt mezőgazdasági gépeket, ahol kiállítják a megsemmisítést igazoló okmányt;

– az illetékes hatóságoknál töröltetniük kell a nyilvántartásból a megsemmisített traktort, illetve önjáró mezőgazdasági gépet, és rendelkezniük kell a törlést igazoló okirattal;

- meg kell venniük az általuk kiválasztott forgalmazótól az új traktort, illetve önjáró mezőgazdasági gépet.

Amennyiben a prémiumra igényt tartó tulajdonos jogi személy, az lehet: helyi igazgatási egység, állami vagy magán tanintézmény, központi vagy helyi közigazgatási intézmény, törvényesen létrehozott civil szerve-

zet, gazdasági egység (operator economic). Ez utóbbiak esetében kötelező feltételek:

- eleget tett fizetési kötelezettségeinek az állami és helyi költségvetés, valamint a Környezetvédelmi Alappal szemben;
- nincs ellene eljárás indítva a pénzügyi feyelem megszegése miatt;
- nincs felfüggesztve gazdasági tevékenysége;
- nem szponzorizált környezetre káros tevékenységet;
- nem szerepel a válságos helyzetű (firmă în dificultate) vállalatok listáján;
- nincs ellene eljárás indítva törvénytelen állami segítség visszaszerzéséért;
- nem részesült az utolsó 3 évben minimis jellegű segélyekben, amelyeknek az értéke meghaladta a 200 ezer eurót (szállítási vállalatok esetében a 100 000 eurót).

A traktor és önjáró mezőgazdasági gépek felújításának évi programját és az erre előirányzott alapok összegét a Környezetvédelmi Alap Hatóságának honlapján (afm@afm.ro) teszik közzé. Ugyanitt hozzák nyilvánosságra azoknak a vállalkozásoknak a listáját, ahová fel lehet iratkozni új traktort, illetve önjáró mezőgazdasági gép beszerzésére. A Hatóság postacíme: Administrația Fondului pentru Mediu, Splaiul Independenței nr. 294, corp A, sectorul 6, cod poștal 060031, București.

Természetes személyek esetében az erőgépeket forgalmazó céghez való előjegyzéshez szükséges: a gép tulajdonosnak személyazonosság igazolványa – eredetiben és egy másolatban – esetenként örökösödési igazolási a használt traktor, illetve önjáró mezőgazdasági gép nyil-

vántartásba vételét igazoló okirat. Ha ez az igazolás nem tartalmazza a használt erőgép gyártási évét, akkor szükséges más olyan dokumentum, amely feltünteti ezt az adatot. Miután a benyújtott okiratok alapján az erőgép forgalmazó cég megállapítja, hogy megvannak a programban való részvétel feltételei, kiállítja az igénylés beadását igazoló okiratot. Ez 30 napig érvényes, indokolt esetben érvényességét meg lehet hosszabbítani. Amennyiben a forgalmazó cég hibájából, a programban való részvételi év december 11-ig az igénylő nem jutott az új traktort, illetve önjáró mezőgazdasági gép tulajdonába, a forgalmazó köteles az említett időpont utáni 90 nap alatt leszállítani az új erőgépet, és az eladással járó számla összegéből levonni a program előírása alapján megállapított prémium értékét.

Jogi személyek esetében az előbbieken felsorolt okmányokon kívül, a programban való részvétel igényének benyújtásakor be kell mutatni a kérvényező működését és gazdasági helyzetét igazoló okmányokat is.

A program lebonyolításával kapcsolatos valamennyi információ, utasítás, közlemény csak akkor érvényes, ha a hatóság fent említett honlapján közzétették az „Informații privind programul de stimulare a înnoirii parcului național de tractoare și mașini agricole autopropulsate” megnevezés alatt.

A közjegyzői tiszteletdíjról

Deák Levente

Az elmúlt napok egyik híre a közjegyzői illetékek csökkenése volt, mind a fővárosban, mind pedig az ország más településein. A véletlen úgy hozta, hogy mi is éppen akkor foglalkoztunk az ingatlanátruházási jövedelemadóval (Törvénytár, 2010. január 16–17.), amikor ez a jelenleg, mármint a közjegyzői szolgáltatásokért fizetendő összegek csökkenése, elsősorban az ingatlanpiac pangása miatt, napirendre került. A pontosság kedvéért megjegyzem, hogy a közjegyzői illeték fogalmának használata a hirdásokban csak tágabb értelemben helytálló. Valójában a közjegyzői tiszteletdíjak, a már ismertett tulajdonátruházási adó és esetleg a kataszteri hivatalnak járó betáblázási illeték csökkentéséről van szó, amelyek –

együtt a közjegyzői hivatalos eljárásért, okiratok kiállításáért, stb., fizetendő összeggel – az ügyfeleket terhelő pénzügyi terhelést jelentik. Mindez azután történik, hogy az államnak fizetendő közjegyzői illeték pár éve megszűnt, és helyét átvette a tulajdonátruházási jövedelemadó. Maradt viszont a tiszteletdíj (onorariul notarial), ami a fent említett költségnek a nagyobb részét teszi ki. A következőkben megpróbálom összefoglalni azokat a szabályokat, amelyek a közjegyzői tiszteletdíjjal kapcsolatosak.

Jelenleg a közjegyzői minimális tiszteletdíjtáblát (lista onorariilor notariale minime) az igazságügy-miniszter 2005. július 1-jei 933/C. számú és a 2005. augusztus 12-i, 1145/C. számú rendelete tartalmazza, amelyeket a 2007. április 19-i 263. Hivatalos Közlönyben találunk meg. Azóta is több

alkalommal módosították, például a 2009. július 16-i, 1982/C. számú, ugyancsak igazságügy-miniszteri rendelettel, (a 2009. évi 517. Hivatalos Közlönyben). A szabályozás lényege, most kizárólag az ingatlanforgalom esetére, hogy valamennyi közjegyzői kamarának, amelyhez 2-3 megye tartozik, kötelessége évente felújítania, elfogadnia azokat a településekre lebontott minimális ingatlanárakat (értékeket), amelyek bekerülnek majd a szerződésbe, és amelyek mind a tiszteletdíj, mind pedig a tulajdonátruházási adó kiszámításának alapjául szolgálnak. Láttuk már, hogy ez a tiszteletdíjtábla a közjegyző első számú munkaszervezetébe, olyannyira, hogy ha éppen olyan tulajdonátruházó szerződés megkötésére és hitelesítésére kérjük, amelyek értékjegyzéke általa nem ismert, mert a

kamara körzetén kívül van, köteles az ingatlan fekvése alapján valamelyik közjegyzőtől, az ottani értékjegyzékben szereplő árról információkat szerezni.

A tiszteletdíj kiszámolt összegét egyes esetekben a közjegyzők kötelesek csökkenteni, mert ezt jogszabály írja elő, például az Első ház programban szereplő ingatlan tulajdonjogának átruházásánál vagy ennek jelzáloggal történő megterhelésénél (30 százalékos csökkentés). Más esetben a csökkentés oka az, hogy az okiratot jogot végzett személy szerkesztette, vagy abban félként közjegyző kolléga vagy közjegyzői alkalmazott szerepel. A mentességek köre is tág, elsősorban nehéz anyagi helyzetben levő személyek esetében. Tőlük csak az anyagköltségeket lehet kérni, a jegyző belátása szerint.

A fenti tiszteletdíj csök-

kentéséhez az kellett vagy kell, hogy a közjegyzői kamarák soron kívül készítsenek új, esetleg kisebb forgalmi értékekkel számoló ingatlantáblákat, amelyeket, mint már említettem, évente legalább egyszer kötelesek felújítani az adótörvénykönyv 77/1. szakaszának 5. bekezdése szerint, s azt elküldeni a Pénzügyminisztérium területi igazgatóságának is. E nélkül a szakvélemény, értéktábla nélkül sem tiszteletdíjat, sem tulajdonátruházási adót nem tudnak kiszámolni, tudva azt, hogy a felek által bemondott ár vagy érték az értéktábla minimális (megközelítő) forgalmi értéke alatt a jogügyletben, okiratban nem szerepelhet. (Kivéve azokat az eseteket, amelyekről előző ismertetőnkben volt szó!)

Amit ezzel kapcsolatban el kell még mondani: a tulajdonátruházási adónak és a betáblázási illetéknek a kifizetését a kataszteri és ingatlan-nyilvántartási hivatal ellenőrzi, s megtagadja a be-

táblázási és egyéb nyilvántartási műveletek elvégzését akkor, ha az ügyfél – általában az, aki a jogügylet kapcsán jövedelmet, ingatlant szerez – ezt a jövedelemadót előzetesen nem egyenlítette ki. Azt is jó tudni még, hogy minden olyan esetben, amikor nem közjegyző előtti eljárásban történik a vagyonszerzés, például árverés nyomán, a tulajdonos köteles erről a helyi adóhivatalt írásban legfeljebb 10 napon belül értesíteni, a tulajdonátruházási adó kiszámításáért és kifizetéséért. Ha az ingatlan valaki perben, bírósági határozat alapján szerzi meg, a döntést meghozó bíróság, határozatának jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belül köteles azt az adóhivatalnak hivatalból átadni. (az adótörvénykönyv 77/1. szakaszának 6. bekezdése alapján, miután a perben szerzett ingatlanok utáni adó kiszámításának és beszedésének kötelezettsége kikerült a bíróságok hatásköréből).

Ismeri szeretné a legújabb jogszabályokat? Fizessen elő a **MONITORUL OFICIAL** törvényeket, dekretumokat, határozatokat és más jogszabályokat tartalmazó I. sorozatára. A 2008. évi előfizetési díj hagyományos hordozón 1560 RON, negyedévenként 400 RON. Az elektronikus kiadásra előfizetési díj 1400 RON. A kiadványt meg lehet rendelni a Román Posta, a Rodipet Rt. kirendeltségein.

A román törvényhozást magyar nyelven tanulmányozni óhajtók megrendelhetik **ROMÁNIA HIVATALOS KÖZLÖNYE** magyar nyelvű hivatalos kiadását hagyományos formában a Román Postánál vagy a Rodipetnél, illetve interneten. Szívesen tájékoztatunk minden érdeklődőt a 021-318 5123-as telefonszámon. E-mail: hk@ramo.ro

**A TÖRVÉNYTÁRAT TÁMOGATJA
A COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY**

Téli vitaminszükséglet

Télen az emberi szervezet különösképpen ki van téve a különböző megbetegedések veszélyeinek, adjunk meg hát minden segítséget az immunrendszerünknek, hogy ellenállóképesége kifogástalan állapotban legyen. Főként ilyenkor, a vitaminok az emberi szervezet számára nélkülözhetetlenek.

A hideg hónapokban amúgy is jobban odafigyelünk a megfelelő vitaminbevitelre. De tudjuk-e, mire van szükségünk? Friss zöldségeket, gyümölcsöket fogyasztunk, vagy inkább vitaminpótlóhoz nyúlunk?

A vitaminhiányos táplálkozás következménye enyhébb esetben vitaminszegénység, míg súlyosabb esetben vitaminhiány lehet, ez esetben akár kóros tünetei is lehetnek a vitaminhiányos személynek. A vitaminhiánynak számos tünete lehet – fáradékonyság, hajhullás, repedezett ajkak, látásromlás –, de ne mi akarjuk eldönteni, mire van szükségünk, bízzuk ezt mindig orvosra.

Súlyos következményekkel járhat ugyanakkor a hipervitaminózis, azaz a túlzott vitaminbevitel is, például a vitaminkészítmények mértékletes szedése esetében.

A vitaminokat két nagy csoportra, vízben, és zsírban oldódó vitaminokra oszthatjuk, a védekezőképesség erősítésének szempontjából azonban mindkét csoport tagjai fontos szerepet töltenek be. Zsírban a D, E, K, A, H vitaminok, míg vízben a B komplex, a C és a P vitaminok oldódnak. A változatos étrend általában fedezi a vitaminszükségeink szinten tartását, de oda kell figyelni az ételek elkészítésére, ilyenkor télen, amikor több húst, zsíros ételt fogyasztunk.

A legfontosabb a C-vitamint kiemelni a sorból, melyre szervezetünknek a téli hónapok alatt megnövekedett szüksége van, mivel az immunrendszer erősítésében, és a fertőző betegségek elleni védekezésben kulcsszerepet játszik. A dohányzás, a stressz és egyes gyógyszerek

günkre lehet az előbb felsorolt gyümölcsökből, hideg eljárással készült teák, szörpök fogyasztása is. Külön említést érdemel még a C-vitamin kísérője, és felszívódásának segítője a P vitamin, általában ugyanazokban a gyümölcsökben, zöldségekben fordul elő. Csökkenti a hajszálerek átteresztőképességét, erősíti azokat, továbbá megvédi a C-vitamint az oxidációtól. Hiányának vagy túladagolásának következményei nem ismeretesek, de feltehető azonban, hogy a C-vita-

min felszívódásában zavarok léphetnek fel, amennyiben valamelyik állapot fennáll.

Amennyiben rendszeresen sportolunk, tornázunk, erős dohányosok vagyunk, netán túl sok stressz ér benünket a munkánk során, akkor vitaminszükségletünk nagyobb az átlagosnál. A sportolónak több B-vitaminra van szükségük, a dohányosoknak legalább 40 mg-mal több C-vitamint (egy narancs) kell naponta magukhoz venniük. Az állandó stresszt magnézium és C-vitamin, tehát sok

gyümölcs és az ásványvíz segít legyőzni.

Nagyon fontos, hogy az év, megbetegedések szempontjából legkockázatosabb időszakában odafigyeljünk a vitaminok rendszeres és megfelelő mértékű bevitelére, melyet legegyszerűbb módon a tudatos, rendszeres és változatos táplálkozással érhetünk el. Amennyiben ez az életvitelünkben adódóan nem kivitelezhető, ajánlatos a különféle vitaminkészítmények szedése. Ne feledjük azonban, hogy az egészsé-

Az orvos válaszol

Gyakori, fájdalommal vizelés, tartós alhasi fájdalom van, már kimozdulni sem merek otthonról. Orvostól orvosig jártam már, és mégsem javul az állapotom. Van még remény számomra?

Nem kevés nő küszködik ezzel a fájdalmashólyag-szindrómával, és mivel a tünetek más problémára is jellemzőek lehetnek, sokszor az orvosok nem ismerik fel időben a betegséget. A szindróma legfőbb tünete a hólyagtályi-alhasi fájdalom, amelyhez gyakori, általában sürgető vizelési inger csatlakozik minden napszakban, tehát éjszaka is. Ilyen esetben a vizeletvizsgálat, esetleg vért kimutathat, de genyret és baktériumot nem tartalmaz a minta. Az esetleg ajánlott antibiotikus kúra ilyen esetben hatástalan. Nem szabad elszalasztani a hólyagtükrözést az urológián, ugyanis így a betegség felismerhető. Rendkívül fontos, hogy a páciens időben orvoshoz kerüljön, hiszen az időben megkezdett kezeléstől teljes gyógyulás várható. A krónikus prosztatagyulladásal kezelt férfiak körében is kiderülhet, hogy a fenti körkép okozza a panaszokat.

Amennyiben a hólyag falának védőrétege károsodik, akkor megváltozik a nyálkahártya átteresztőképessége, és a vizelet bizonyos anyagai belekerülhetnek a sejtekbe. Ez a folyamat allergiás reakciót indít el a nyálkahártyában, így az allergiás gyulladás talaján alakul ki az alhasi fájdalom, illetve a gyakori, fájdalmas vizelési inger. Pontosan nem lehet tudni, hogy mi okozza a védőréteg károsodását, ezért a kezelés sem egyszerű. A legfontosabb, hogy a beteg étrendi változtatásokat iktasson be: érdemes csökkenteni a fogyasztást, és át kell állni a fűszer-, alkohol- és koffeinmentes étrendre. Alkalmazhatók relaxációs gyakorlatok és masszázsok, illetve enyhe fájdalomcsillapítók.

Dr. Győri György, belgyógyász szakorvos

veli a rák kialakulásának a lehetőségét, illetve komoly mértékben hozzájárulhat a szív és érrendszeri megbetegedésekhez. A szívroham, vagy akár az érlemezésedés is közvetlenül visszavezethető a C-vitamin tartós hiányára. Jelentős mértékben tartalmazzák a következő zöldségek, illetőleg gyümölcsök: kelbimbó, káposzta, brokkoli, zöldborsó, paradicsom, burgonya, áfonya, ribizli, citrom, grapefruit, csipkebogyó, narancs. Télen segítsé-

Miben van a legtöbb C-vitamin?

Csipkebogyó (400 mg/100g), ribizli (160 mg/100g), zöldborsó (150 mg/100g), ecetes paprika (138 mg/100g), torma (114 mg/100g), friss brokkoli (110 mg/100g), padlizsán (105 mg/100g), karalábé (80mg/100g), kelbimbó (72 mg/100g), kiwi (71 mg/100g), friss narancslé (54mg/100ml), friss citromlé (53 mg/100ml), narancs (50 mg/100g), vöröskáposzta (50 mg/100g), csipkebogyólevél (50 mg/100g), fejeskáposzta (48 mg/100 g), metélőhagyma (47 mg/100g), csalamádékonzerv (45 mg/100g), citrom (45 mg/100g), friss grapefruitlé (43 mg/100ml), mandarin (42 mg/100g), grapefruit (40 mg/100g), kínai kel (36 mg/100g), póréhagyma (30 mg/100g)

ges táplálkozás sokkal jobb forrása a vitaminoknak és ásványi anyagoknak, mint a táplálék-kiegészítők; a tápanyagok kölcsönhatása olyan előnyökkel járhat, amit a kiegészítők nem tudnak pótolni. Napi öt adag zöldség és gyümölcs fogyasztása ajánlott – ám az egyszerű és közismert ajánlást csak kevesen tartják be. Néha egyszerűbb a multivitaminokhoz nyúlni, mint hogy étrendváltoztatásokkal korrigáljuk a hiányt.

Programajánló

Rendezvénysorozat a Magyar Kultúra Napja tiszteletére

Csikszereében január 22-én, pénteken 10 órától a HMKK pinceszobájában tartják a Hargita megyei vidéki kultúrigazgatók találkozóját, majd 12.30-tól az Irodalmi Karaván címmel szervezett – több helyszínes – író-olvasó találkozón vehetnek részt az érdeklődők a Márton Áron Gimnázium dísztermében, ahol a vajdasági Híd folyóirat szerkesztőivel ismerkedhetnek meg.

Székelyudvarhelyen január 22-én, pénteken 18 órától kezdődik a Gálaest a Művelődési Ház nagytermében, ahol az Udvarhelyi Táncműhely előadását tekinthetik meg. Közreműködnek a népdalvetélkedő díjazottjai. A Gálaesten kiosztják az Udvarhelyszék Kultúrájáért díjakat is. Szombaton 16 órától az Udvarhelyszéki Fúvószenekar koncertjét hallgathatják meg a Művelődési Ház koncerttermében, 19 órától pedig a Tomcsa Sándor Színház Magyar a hol-

don című stúdióelőadását nézhetik meg a nagyteremben. Vasárnap 18 órától a Székelyföldi Filharmónia rendezvényzáró koncertjét a Művelődési Ház nagytermében hallgathatják meg.

Gyergyószentmiklóson január 22-én, pénteken a Művelődési Központ színháztermében a Gyergyói Magyar Kultúráért díjak átadása 19 órától lesz, 19.30-tól pedig a Figura Stúdió Színház Minden jó, ha vége jó című előadását tekinthetik meg. Szombaton 19 órától a marosvásárhelyi Yorick Stúdió Színház Emlékszel még...? című előadását kísérelhetik figyelemmel.

Gyerekelőadás

Marosvásárhelyen

A Tamacisza színtársulat január 23-án, szombaton 17 órától előadja Méhes György: Krumpli és pityóka című bohócelőadását. Másnap, vasárnap 17 órától négy rövidebb meséből összeállított Mesemorzsák című előadásával lép fel. Az előadások a Tamacisza társulat székhelyén, a marosvásárhelyi vár Kádárok bástyájában láthatóak.

Takács Mihály az aradi könyvtárban

Január 22-én, pénteken 13 órakor az aradi A. D. Xenopol megyei könyvtár

Aradi személyiségek elnevezésű sorozatában a vendég Takács Mihály aradi festőművész, aki a multimédia teremben találkozik a művészi pályája és életműve iránt érdeklődőkkel, akik néhány festményével is találkozhatnak a helyszínen.

Civilsuli Csikszereében

Január 23–24-én (szombaton és vasárnap) lesz Csikszereében a Sapientia Egyetemen. Szombat: 10.30 - Kalandok térben és időben - Dr. Beder Tibor, 12.20 - Rovásírás kezdetektől napjainkig - Vadász-Szatmári István, 15.00 - A Hargita Népe

Színház Gyergyószentmiklóson

Január 22-én, pénteken, 19.00 órától – William Shakespeare: Minden jó, ha vége jó – komédia, színházterem. Január 23-án, szombaton, 19.00 órától – Emlékszel még...!, a vásárhelyi Yorick Stúdió vendégelőadása, színházterem.

A kolbász: otthon is elkészíthetjük

A kolbász finom, hosszabb ideig elálló, szárításra alkalmas, amely napjainkban (viszonylag) kényelmesen, kevés munkával akár otthon is elkészíthető. Össze gyűjtöttünk néhány ínycsok receptet, de természetesen a házas füstölt kolbász receptje sem maradhat el.

Görög kolbász

Hozzávalók: 1 kg sertés- hús, 2 nagy fej hagyma (finomra vágva), só, bors ízlés szerint, 1 csésze finomra vágott zöldpetrezselyem, bir- kabél.

Elkészítés: Húsdarálón le- daráljuk a húst, majd hozzá- keverjük a hagymát, a petrezselyemzöldet, a sót és a borsot. A masszát bele- kebe töltjük és 10 cm-es kolbász- okat formálunk belőle.

Füstölt kolbász

Hozzávalók: Húsok: a szabály az, hogy egyhar- madrész comb, egyhar- madrész lapocka, és egy- harmadrész szalonna. 3 kg sertéscomb, 3 kg sertés- lapocka, 3 kg jó húsos szalon- na, ha nincs, akkor zsír- szalonna, 10 méter (1 csomag) sertés vékonybél, 6-7 fej fokhagyma.

Egy kg húra 2 dkg sót, 1,5 dkg - 2 dkg őrölt piros- paprikát számolunk. Tehát kilenc kilo húsféléhez 18 dkg sót tegyünk, ezt pontos- an kell mérni, és kb. 15 dkg piros- paprikát. Borsot pedig ízlés szerint tehetünk hozzá.

Elkészítés: A sertésbelet megtisztítjuk. Először lan- gyos vízben kiáztatjuk, majd a konyhai csap alá té- ve, a kifolyó víz- sugárral bel- lőlől is átmoszuk. A fok-

hagymát megtisztítjuk és megmossuk. A szalonnát le- bőrözzük, feldaraboljuk és megdaráljuk. Daráláskor mellé tesszük a fokhagymát is, így nem kell felvagdosi. Ha le- daráltuk az összes szalon- nát, összekeverjük egy nagy tálban a darált hússal együtt. Hozzáadjuk a fűsze- reket, és jól összekeverjük.

Friss kolbász

Hozzávalók: 5 kg lapoc- ka, 1 kg zsír- szalonna, 10 g tört fehér- bors, 2 dkg curry- por, 3 tojás, 2 dl tejszín, 3 dkg paprika, 12 dkg só.

Elkészítés: A húst a szalon- nával együtt nagylyukú húsdarálón le- daráljuk, sóz- zuk, fűszerezük, hozzáad- juk a tejszínt, hozzáöntjük a tojások sárgáját és a habbá vert fehérjét. Jól összedol- gozzuk és vékony kolbász- bélbe töltjük. Azonnal fog- yasztható.

Köményes kolbász

Hozzávalók: 1,6 kg tarja, 0,5 kg máj, 2 zsemle, 2 dl tej, 40 dkg fátol, só, bors, papri-

lét. A májat vékony csikokra (2 mm) vágjuk. Összeke- verjük a zsírban megpirított hagymával, a fűszerekkel, a sóval és a zúzott fokhagymá- val. Betöltjük a bélbe és 10 cm- enként megtekerjük. Ki- zsírított tepsi- ben pirosra sütjük.

Zsemlés kolbász

Hozzávalók: 1 kg dagadó, 1 kg sovány marhahús, 6 dkg só, 2 dkg paprika, 1 dkg zú- zott fokhagyma, teáskanál- nyi majoránna, 1 dkg bors, 2 dl tej, 3 zsemle.

Elkészítés: A húsféléket közepes tárcsán le- daráljuk. A tejbe áztatott zsem- léket (a tejjel együtt), a fokhagymát fűszereket és a sót a húshoz

Pulykakolbász

Hozzávalók: 2,5 kg pulyka- felsőcomb, 1,5 kg pulyka- alsócomb, 0,5 kg tisztított libaháj, 5 gerezd zú- zott fokhagyma, 2 db őrölt cseresznye- paprika, 10 g őrölt fekete- bors, 40 g só, 40 g csemege őrölt piros- paprika, 1 csomag vékony birka- bél.

Elkészítés: A kicsontozott húsokat a libahájjal együtt le- daráljuk. Fűszerez- zük és a vékonybélbe tölt- jük. Sütőben, saját zsírával locsolgatva készre sütjük. Hagymás törtburgonyával és párolt káposztával tálal- juk. Ha a pulykakolbászt füstöl- ni szeretnénk, akkor libaháj helyett marhafagy- gyút használunk.

Citromos főzőkolbász

Hozzávalók: 10 kg félkö- vér disznó- hús, 3 dkg őrölt cayenne bors, 1 dkg őrölt kö- mény, 5 citrom, 25 dkg só.

Elkészítés: A húst közepes tárcsán le- daráljuk. A citrom héját lereszeljük, levét kicsavarjuk és a darált hús- hoz adjuk. Sózzuk, fűszerez- zük, majd jól összedolgoz- zuk. Bélbe töltjük, majd szikkadás után hideg füstre tesszük, amíg el nem éri a vi- lágosbarna színt.

Borsos kolbász

Hozzávalók: 10 kg zsíro- sabb disznó- hús, 4 dkg tört feke- tebors, 2 dkg tört szegfű- bors, 25 dkg só.

Elkészítés: A húst közepes lyukú húsdarálón le- daráljuk. Sózzuk, borsozzuk, majd jól összedolgozzuk. Vékony bél- be töltjük. 3-4 hónapra le is fagyasztható légmentesen zá- ródo zacskókban.

Ezután bélbe töltjük a hur- katöltővel, majd füstölőbe akasztjuk. Általában egy hét alatt készre füstölődik.

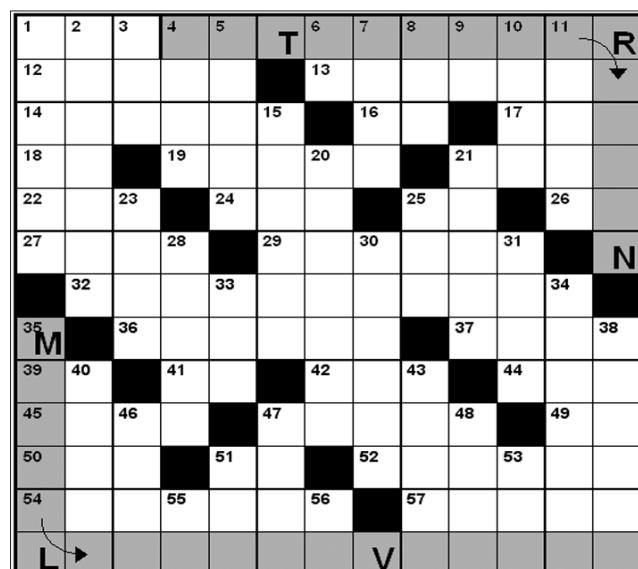
ka, sütőzsír, 2 fej hagyma, kömény, fokhagyma.

Elkészítés: Ledaráljuk a húst és a tejbe áztatott zsem-

gyúrjuk, ezt követően vé-kony kolbászbélbe töltjük, kb 30 cm- enként megcsavarjuk. Zsírban szép pirosra sütjük.

Fiatalítás

Az öreg székelv olvasta az újságban, hogy létezik az országban egy olyan csodáló, amelynek a vize nagyon fiatalít. Elhatározta, hogy el- megy az asszonnyal fiatalító kúrát venni. Pár nap múlva a lányuk várja őket az állomáson, de nem látja sehol a szüleit, csak egy fiatal asszony áll a peronon, karjában egy csecsemővel.

- Nem ismered meg lányom? Ezt tette a víz velem!
- Hát édesapám hol van?
- ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes: 1. Baleset nyoma. 4. A poén első része. 12. Időmérő szerkezet. 13. Puccini személynéve. 14. Akkurátus. 16. Páratlan depó! 17. Vers dísz. 18. Méhsőr cseppek! 19. Kétfülű faedény. 21. ... ma egy veréb mint holnap egy tűzok. 22. Izidor beceneve. 24. Habos ital (nép.). 25. Lábfej! 26. Középre bead! 27. Apró elősdi. 29. Károly ...; magyar király. 32. Kezeit mindegyikre ráteszi. 36. Tetőt szalmával befed. 37. Hordójelző. 39. Ura fakó! 41. Azaz, párosan! 42. Lengyel író (Stanislaw). 44. Régi úrmérték, kb. 50 liter. 45. Vászondőny. 47. Dübörgő zaj. 49. Lyukas falap! 50. Három (ol.). 51. Két lóugrás! 52. Egyfajta fizetség. 54. Anorák lényeges tulajdonsága. 57. Magán- szám.

Függőleges: 1. ... Loren; olasz filmszínész. 2. Gyökeret növesztő. 3. Fürdő (ném.). 4. Rajongva szeret. 5. Mars innen! 6. Novgorod része! 7. Verdi befalazott hőse. 8. Melege élteti a Földet. 9. Az aktínium vegyjele. 10. Száraz kukoricaszár. 11. Amely dologba. 15. Megjárt szott magatar- tás. 20. Csavaró. 21. Út mellett van. 23. X! 25. A felsőfok jele. 28. Vívócsörte. 30. Rövid, újatlan női kabátka. 31. Az elhízás jele. 33. Tör. 34. Ezerfajta. 35. A poén másod- dik része. 38. Nyugat- magyarországi város. 40. Sava-...; étel jellegzetes íze. 43. Földönkívüli. 46. Elpusztít. 47. Az egyik igeidő. 48. Zenei műfaj. 51. Rejtvényt fejt. 53. ... Dylan; énekes. 55. Bent ráugrik! 56. Boafarok!

			6		9	5				
		2		1	4					
	4	8				1				
		2						7		
			3	7	2					6
8									3	
7	5		4							
						5				3
			9							

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Kert-ész Túlfűtött szobák növénye

A téli fényszegény hóna- pokban a szabályozhatatlan hőmérsékletű távfűtési lakásokban sok szoba- növény szenved, megnyú- lik, levelei el sárgulnak. Az ilyen szobában alkalmas szobanövény fajok közé tartozik a fécánlevél (San- severia trifasciata), amelyet mindentűrő növényként tartanak számon. Az öntözéssel azonban vigyázni kell, mert a húsos, föld alatti szára, túlzott nedves- ség hatására rothad. Két változata ismert: a sárga le- vélszélű, haránt rajzolatú, erőteljes növekedésű és a keskeny levelű, hosszában krém fehéren csíkozott fajta. Kisebb lakásokban a zöm- mökebb növekedésű és az aranysárga csíkozású ajánlható.

Sokat tűrő faj a levélfá (Philodendron sp.), amelynek több fajtája is elviseli a fényszegény környezetet. Mindenik kúszónövény, ezért támasztékot igényel. Közkedvelt a vörös levél- fonákú, a teljesen piros le- velű. Hálás kúszónövény a Philodendron scandens is, amely moharúdra futtatva vagy a szobában a gázcső- vön vezetve gyorsan nő és igénytelen dísz.

Hasonlóan hálás növény a sárkányfa (Dracaena mar- ginata). Az egyenes levelű, sávos sárkányfa (Dracaena deremensis) három fajtáját árusítják. Az idősebb sár- kányfák gyakran felkopa- szodnak, ezért lombkoroná- ig vágjuk vissza, és a fejlőd- ványt laza tőzegben gyöke- rezteszük. Ajánlható még a szobaborostyán (Hedera canariensis), a pletyka (Tradescantia fluminensis), és a nyíllevél (Syngonium podophyllum) is.

Sármási-Bocska János
kertész- mérnök

A diákot erővel királynak teszik

Útra ment egyszer egy diák. Amint a városból a mezőre ért, talált valami kipattogzott borsószemeket. Gondolta, hogy hasznukat veheti, mert ő szegény legény; hiszen az apja is azt tanácsolta volt neki, hogy ami többet ér a bolhánál, azt, ha találja, vegye fel. Felszedte hát a borsót, s a zsebébe rakta.

Útjában elestéledett egy királyi városban. Bejelentette magát a királynak, s útiköltséget kért, s éjjelre szállást.

A diák jóforma legény volt, talpraesetten beszélt, s ügyesen viselkedett. A királynének ez figyelmére esett, s minthogy eladó lánya volt, úgy vélekedett, hogy hátha királyfiú ez a legény, s lánynevezőbe jött, s csak azért öltözött diáknak, hogy ne ismerjék meg! Ezt a gondolatját megmondta az urának, s a király is helyesnek vélte.

Ketten megegyeztek, hogy kitudják, igazán királyfiú-e.

Megmarasztalták vagy két napra. Első éjszakára nem igen pompás ágyat vetettek neki, azért, hogyha avval meglepessék, úgy csak diák; de ha nem, akkor királyfiú.

Megvetették az ágyat egy oldalházban. A király egy bizalmas emberét a szoba ablakához állította, hogy lesse meg a diákot, mit csinál. Megmutatták a diáknak az ágyat, s ő vetkezni kezdett ott egyedül. De amint vetkezni, a borsó a zsebéből mind az ágyba hullt alá; kezdi keresgélni s egyenként össze-

szedegeti. Hajnal lett, míg össze tudta szedni.

A vigyázó nem látta, mivel dolgozik a diák, de látta, hogy nem aluszik, hanem mind csak az ágyat igazgatja, s csak hajnalra aludt egy

Más este ismét oda vetettek ágyat, de most már királyi módra. A diák, hogy a múlt éjjel nem pihent volt, mihelyt a fejét letette, úgy elaludt, mint a tej. Virradatig meg sem moccant. Most a

Hubbes Mátvás rajza

csepppecskét. Azt jelentette hát a királynak, hogy a szállóvendég nem aludt, csak az ágyánál bajlódott. Úgy látszik, nem afféle ágyhoz van szokva!

Felkelt a diák. Reggeli alatt a király megkérdezte, hogy aludt. A diák azt mondta:

– Egy kicsit nyughatatlanul, de magam vagyok az oka!

Ebből azt gondolták, hogy megbánta, miért nem adta ki magát, mert akkor nekivaló jó ágyat vetettek volna. Hittek hát, hogy királyfiú, s ahhoz képest bántak vele.

borsóval nem kellett, hogy baja legyen, mert azt a kis ruhája zsebébe kötötte, mikor az ágyból összekeresgélte.

A vigyázó most azt jelentette reggel, hogy a szállóvendég végig jól aludt.

Most már szentül hitték, hogy a diák csak diákképet vett, de igazán királyfiú. Ráfogták, hogy királyfiú, s királyfiúnak szólították. Húzódozhatott!

A király lánya sokat járt utána a diáknak. Hogyne: ilyen szép királyfi! Nem nagy dologba került, hogy magát véle megszerettesse. A diák

most már nem ellenkezett. Összekeltek.

Álló esztendeje volt, hogy együtt éltek. Akkor felrakták szekérre őket, s útnak eresztették, hogy a diákkirály is mutassa meg feleségének a maga országát! Puff neki!

A diák csak most ijedt meg, hogy kurucosan talál járni. Szepegett előbb, szepegett, de csak elszánta magát, hogy legyen úgy, ahogy jó. Azt gondolta magában: „Elindulok velük, s ha nem lesz egyéb, elszököm tőlük, s visszamegyek a kollégiumba.” Hisz a diákköntöst sohasem hagyta el addig sem magától.

Elindultak, s addig mentek, míg egy nagy erdőbe nem értek. Ott egy helyt a diák félremegy, s egy mély árokban vetkőzni kezd, hogy a diákgúnyába öltözzék, s ha kell, elszökjék.

Éppen ott hevert egy hétféjú sárkány.

– Ki vagy? Mit keresel itt? Mit akarsz? – kérdezte tőle a sárkány.

A diák elbeszélte a sárkánynak az egész dolgot, s azt is, hogy előbb-utóbb biz' szökni akar.

A sárkány azt mondta rá:

– Nem szükséges elszökni. Kár volna! Csak folytasd az utadat. Amint az erdőből kiérsz, meglátsz egy lúdlábon forduló rézvárat. Menj be abba, s lakjál ott békében feleségestől, kutyástól, macskástól addig, míg a vár mozogni s forogni nem kezd. De akkor aztán kotródj, mert akkor én

megyek oda haza, s ha benne kaplak, vége az életednek!

Visszament hát a diák az útársasághoz. Tovább utaztak, míg az erdőből kiérve, a várat meg nem látták. Oda mind bementek s meglepedtek, mint az övékbe. Jól találták magukat két esztendőn keresztül, s már maga a diák is csak hinni kezdte, hogy ő mégiscsak király. De hát egyszer a vár mozogni, forogni kezd nagy gyorsan.

Megbúsul a diák, s kimegy a vár élire, ott sétál nagy szomorúan alá s fel.

Talál ott egy vén banyót, azt kérdezi tőle:

– Mi bajod van, felséges király?

– Hm, az a baj, anyó – mondja a diák –, hogy nem vagyok király, de mégis annak kell lennem.

Aztán elbeszélte az egész dolgot mostanig.

– Az még nem baj, fiam! – mondja a banyó. – Köszönd, hogy nem titkoltad el előlem a dolgodat! Én a kurucos királyné vagyok, a hétféjú sárkány legfélelmetesebb ellen-sége. Azért azt tanácsolom: süttess igen hirtelen egy cipót egymás után hét sütésel. Ezt a cipót tésd ki a várkapuba, mikor a hétféjú sárkány megérkezik. Tésd csak ki a várkapuba, s az a cipó majd úgy megfelel a sárkánynak, hogy az téged sohasem fog háborgatni, s a vár mindenestől neked marad.

A diák a cipót elkészítette, s már éjjel után egy órakor a

cipót kitették a várkapuba.

Hajnalban, mikor a nap felkelt, jön a hétféjú sárkány a várkapuhoz, de a cipó mindjárt megszólította:

– Hé, itt én vagyok az őrző, ide az én engedelmem nélkül nem megy be! Ha be akarsz menni, előbb ki kell állanod azt, amit én kiálltam!

– Nekem ide csak be kell mennem! – mondja a sárkány. – Micsoda próbákat állottál ki hát?

A cipó elbeszélte, hogy őt, mikor mag volt, felásott földbe takarták, ott elrothadt, kikölt, felnőtt, sok hideget, meleget, esőt, havat kiállott, mégis termett. Aztán levágták, összekötözték, megcsépelelték, összemorzsolták, meggyúrták. Azután hétszer egymás után, mindannyiszor minden társainál előbb, a tüzes kemencébe bevetették.

– Ha ezt mind így kiállod, akkor hiszen beeresztelek, de máskülönben ide nem!

A sárkány tudta, hogy ő mindazt ki nem állhatja, úgy nekiharagudott hát, hogy mérgeben kihaladt, és így elpusztult.

A diák pedig aznapról fogva ura lett annak a várnak; ipa s napa halála után két országnak lett királya. S ha meg nem halt, ma is uralkodik.

Ha tudnám, hogy ilyen szerencsésen járok, mint az a diák, én is a mai szentséges nap beállanék diáknak.

Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese c. könyvéből

Tizenkét hónap a természetben

Mikulás előtt két héttel telefonáltak, hogy egy papagájot találtak az utcán. Hazavittem, enni és inni adtam, majd betettem Csuekk nappali kalitkájába. Ugyanis a zöldikének, aki már több éve nálunk lakik, két kalitkája is van. Egy nagy, tágas, amelyikben nappal van, amikor nem vagyunk otthon, és egy kicsi amelyikben bemutatónak szoktam szállítani óvo-

dákba, iskolákba. Ebben a kalitkában szeret újabban aludni. Lehet, hogy azért, mert a kalitka fenn van a szekrény tetején, és a madarak a természetben is szeretnek a magasabb ágakon aludni. Egy biztos, Csuekk a kalitka legfelső ülőkéjén alszik mindig.

A papagáj miután evett, kijött a kalitkából, úgy tett, mintha mindig nálunk lakott

volna. Egész szelíden viselkedett, ránk szállt, és szemmel láthatóan jól érezte magát, nem viselte meg a kaland.

Este Csuekk elült a megszokott helyére, egy kis idő múlva követte őt a papagáj is. Kezdetben a zöldike nem engedte, hogy mellé üljön a rúdra, hozzácsipett többször is a papagájhoz, de az hajthatatlan volt. Végül

Csuekk feladta, arrébb húzódtott, és a papagáj melléje telepedett a rövid ülőkére. Becsuktam a kalitka ajtaját, és így aludtak egész éjszaka.

Tudtam, hogy valaki most siratja a papagáját ezért reggel hirtetést tettem fel az újságba. Három napig reménykedtem, hogy megkerül a gazdája, de mind olyan személyek kerestek, akiknél egyértelműen kiderült, hogy nem az övék az elvesztett papagáj. A két madár összeszokott, mindig egymás mellett aludtak, néha azért ha a papagáj túl közel húzódtott a zöldikéhez, akkor az egyet csipett rajta. De soha nem volt komolyabb zűr közöttük. Mikulás napján délelőtt telefonált egy kedves hangú hölgy, hogy most értesült az újsághirdetésről, az elvesztett papagájáról. Rövid beszélgetés után kiderült, hogy nagy valószínűséggel az övék. Megtudtam, a négyéves kislányuk kapta ajándékba. Délután, mikor eljöttek hozzánk és a kislány meglátta a papagájt, azonnal felismerte, ezután már le se vette a papagájról a szemét. Ennél szebb ajándékot a Mikulás sem hozhatott volna neki.

Kelemen László, Rara Avis Madártani Egyesület

Csináld magad

Alma textilgomolyából

Ezt a szép piros almát színes fonalakkal elkészítheted. Egy száraz ágra pedig ha minél többet felakasztasz kész is van a kis szobanövény, egy vidám almafa.

Szükséges eszközök: piros vagy sárga színű fonal, barna és zöld színű textillal bevont drót, olló.

Elkészítés: A barna színű textillal bevont drót köré lazán tekerd fel a piros fonalat

gomolyába. Minél többet tekercsz, az alma annál nagyobb és kerekesebb lesz. Ha kész vagy húzd össze a képen látható módon, és mielőtt a végét összecsavarnád húzd bele a zöld színű textillal bevont drótot is megcsavarva. Ez lesz az alma levele. Ha már elég sok almád van, aggasd fel egy ágra, és máris kész az almafa. Jó szórakozást!

Hétféjú mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette

